

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU
Muotoilu / Sisustusarkkitehtuuri ja kalustesuunnittelu

Marjo Kivilompolo

HUB KOUVOLA

– yhteisöllisen työtilan suunnittelu

Opinnäytetyö 2014

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Muotoilu

KIVILOMPOLO, MARJO	Hub Kouvola – yhteisöllisen työtilan suunnittelu
Opinnäytetyö	76 sivua + 38 liitesivua
Työn ohjaaja	lehtori Jorma Fagerström, sisustusarkkitehti SIO Tuija Valkeapää, projektipäällikkö
Toimeksiantaja	Kouvola Innovation Oy
Maaliskuu 2014	
Avainsanat	yhteisöllinen työtila, hub, living lab, luova tila, yhteisöllisyys, yhteissuunnittelu, yhteisö

Opinnäytetyöni tavoite on suunnitella yhteisöllinen työtila Kouvolan keskustaan. Vien suunnitelmaa eteenpäin yhdessä tilan käyttäjien, eli yhteisön kanssa. Suunnittelemisen alkaa käyttäjien tarpeiden ja toiveiden kartoituksella. Tiedon hankinnassa hyödynnän Living Lab toimintakonseptia. Suunnitelma etenee erilaisten luonnosvälivaiheiden kautta, joita on tarkoitus pohtia ja kehittää yhteissuunnitteluna. Työssäni pohdin myös yhteisön syntymistä ja rakentumista.

Kouvolassa yhteisön alkuun panevana voimana on paremman Kouvolan rakentaminen ja keskustan elinvoimaisuuden turvaaminen. Kouvolan yhteisöllinen työtila sijaitsee keskeisellä paikalla Kouvolan keskustassa. Yhteisöllinen työtila tarjoaa paikan ideoiden kehittämiseksi, mutta myös erilaisille tapahtumille ja jokapäiväiselle työnteolle.

Yhteisöllisiä työtiloja on Suomessa useita, ja tutustumiskäynnit referenssikohteisiin antavat uusia näkökulmia omaan suunnitteluuni. Yhteisö on elävä ja sen tarpeet muuttuvia jolloin tilan tulee olla muunneltava. Tilan pitäisi toimia luovana ja virikkeellisenä työympäristönä, missä annetaan mahdollisuudet yksin ja yhdessä ideoimiseen, rauhalliseen työntekoon, erilaisiin neuvotteluihin ja tärkeisiin satunnaisiin kohtaamisiin. Tarpeisiin muuntuva ja toimiva tila sekä oikeanlaiset palvelut varmistavat yhteisön hyvinvoinnin ja kasvun myös tulevaisuudessa.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Design

KIVILOMPOLO, MARJO

Bachelor's Thesis

Supervisor

Commissioned by

March 2014

Keywords

Hub Kouvola – Design of a communal workspace

76 pages + 38 pages of appendices

Jorma Fagerström, Senior Lecturer, Interior Architect SIO

Tuija Valkeapää, Project Manager

Kouvola Innovation Ltd

community workspace, hub, living lab, creative room,
sense of community, collaborative planning

A sense of community in various forms is on increase worldwide. One significant and widely observed form of community is communal workspaces. The Hub-concept, an internationally renowned communal workspace concept, has also arrived in Finland. When building a communal workspace, the community plays an important role. The community may be formed around a similar ideology or a good cause. Each community is unique.

This thesis deals with the community and communal workspace in Kouvola. The reasons which have gathered people together relate to the creating of a better Kouvola. The community needs a place to develop their ideas further. The communal workspace offers a place for this kind of developmental activities, but also for diverse occasional and everyday work.

The design process started with gathering information about the needs and wishes of the community. In this work, I will use the Living Lab concept as the research method and as a base for the design process. Space planning proceeds through sketches that are analysed step by step and further developed.

A community is alive and thus its needs are varied. A space should be an adaptable, creative and inspiring working environment for its community. A space should enable joint creativity, offer a peaceful environment and a variety of services for its users. An adaptable and a functional space secures the welfare and growth of the community also in the future.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	8
2	PROJEKTIIN SISÄLLE	9
3	YHTEISÖ	10
3.1	Yhteisön rakentuminen	11
3.2	Yhteisöllisyys nyt ja tulevaisuudessa	12
4	KOHTI YHTEISTÄ PÄÄMÄÄRÄÄ	13
4.1	Living Lab ja yhteissuunnittelu	14
4.1.1	Osallistavat tutkimustyökalut	16
4.1.2	Käyttäjälähtöisyyden hyödyt	18
4.2	Palveluiden suunnittelu	18
4.3	Käyttäjäpäivä	20
4.3.1	Päivän tavoitteet	20
4.3.2	Työkalupakki	21
4.3.3	Päivän kulku	21
4.4	Tulosten analysointi	23
4.4.1	Kuvat herättelijöinä	24
4.4.2	Mitä minulle	25
4.4.3	Tilanjaon suunnitelmat	27
5	TILA	27
5.1	Työtilan muodonmuutos	28
5.2	Monitilatoimisto	30
5.3	Yhteisöllinen työtila	31
5.4	Hub-konsepti	32
5.5	Luova työ	32
5.6	Luova tila	33
5.7	Hyvä työpaikka	36
5.8	Referenssikohteet	37
6	VÄLIPYSÄKKEJÄ	44

6.1	Ensikosketus tilaan	46
6.2	Avajaiset 14.2	50
6.2.1	Nimen julkistaminen	51
6.2.2	Toiminnan pohdinta	51
6.2.3	Kolme konseptia	52
6.3	Hub Jamit	57
6.4	Pikku palaveri	58
7	VIIRAAMO	58
7.1	Viiraamo kalustetaan	59
7.2	Tapahtumapäivät	59
8	TUNNELMAN LUOMINEN	60
8.1	Värimaailma	61
8.2	Äänimaailma	62
8.3	Materiaalit	63
8.4	Valaistus	63
8.5	Tilojen personointi	64
8.5.1	Terassi	64
8.5.2	Risteys	65
8.5.3	Löysi	65
8.5.4	Viiraamo-areena	66
8.5.5	Ranta	66
8.5.6	Ideointitila	67
8.5.7	Neuvotteluhuone	68
8.5.8	Parveke	68
8.5.9	Pastakeittiö	69
9	POHDINTA	69
9.1	Kysymyksiin vastaaminen	69
9.2	Oppimista	70
9.3	Suunnitelma	70
9.4	Lopuksi	71
	LÄHTEET	72

LIITTEET

- Liite 1: Hub työpäiväni
- Liite 2: Mitä minulle
- Liite 3: Käyttäjäpäivän kommenttilevyt
- Liite 4: Kollaasi ei pidetyistä kuvista
- Liite 5: Kollaasi kuvista, jotka jakoivat mielipiteitä
- Liite 6: Kollaasi pidetyistä kuvista 1
- Liite 7: Kollaasi pidetyistä kuvista 2
- Liite 8: Avajaispäivän esityskuvat, vaihtoehto 1
- Liite 9: Avajaispäivän esityskuvat, vaihtoehto 2
- Liite 10: Avajaispäivän esityskuvat, vaihtoehto 3
- Liite 11: Lupakuvat Edificalta
- Liite 12: Muutosluettelo Edificalta
- Liite 13: Viiraamon pohjapiirustus tapahtumapäivänä
- Liite 14: Istuinportaiden luonnoskuvat
- Liite 15: Viiraamon pohjapiirustus
- Liite 16: Terassin ideakuvat
- Liite 17: Terassin tilasuunnitelma
- Liite 18: Risteyksen ideakuvat
- Liite 19: Risteyksen tilasuunnitelma
- Liite 20: Löysin ideakuvat
- Liite 21: Löysin tilasuunnitelma
- Liite 22: Viiraamo-areenan ideakuvat
- Liite 23: Viiraamo-areenan tilasuunnitelma
- Liite 24: Istuinportaiden 3D-kuvat
- Liite 25: Rannan ideakuvat
- Liite 26: Rannan tilasuunnitelma
- Liite 27: Ideointitilan ideakuvat
- Liite 28: Ideointitilan tilasuunnitelma
- Liite 29: Neuvotteluhuoneen ideakuvat
- Liite 30: Neuvotteluhuoneen tilasuunnitelma
- Liite 31: Parvekkeen ideakuvat

Liite 32: Parvekkeen tilasuunnitelma

Liite 33: Keittiön ideakuvat

Liite 34: Keittiön tilasuunnitelma

Liite 35: Lattiakaavio

Liite 36: Luonnoksia matkan varrelta

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni suunnittelen yhteisöllisen työtilan Kouvolan keskustaan. Työ on InnoHub -hankeen alainen pilotti Kouvolaissa. Projektin nimi on LUOTI – Luova tila Kouvolaissa. Hankkeen toteuttaja on Kouvola Innovation Oy. Protomo on hankeessa myös vahvasti mukana. Hubin kaltaiselle työtilalle Kouvolaissa on kysyntää, mikä on tullut ilmi luovien alojen yrittäjille kohdistetussa kyselyssä sekä pendelöintikyselyssä, joka on kohdistettu Kouvolaissa asuville, mutta muualla työskenteleville kouvolaalaisille. Tarve on myös noussut esiin monien muiden projektien yhteydessä.

Kouvolan alueella projekti on hyvin ajankohtainen, koska suurten työllistäjien lopetettua täytyy pienten ja yksityisten yritysten työllistää itse itsensä. Tuottavaan työskentelyyn tarvitaan kuitenkin muita ihmisiä ja osaajia. Tällaiseen tilanteeseen yhteisöllinen työtila vastaa antamalla työskentelytilat, monialaisen verkoston työskentelemään ympärille ja yrittäjälle tarpeelliset palvelut, kuten nopean internetyhteyden ja kopiointimahdollisuudet. Yhteisöllinen työtila tarjoaa työskentelijöille tarpeelliset tilat. Näitä tiloja ja tilan tarjoamia palveluita, suunnittelen opinnäytetyössäni tilan käyttäjien kanssa. Projektin voi toteuttaa Living Lab -projektina, koska kohderyhmä on olemassa. Tilan tulevat käyttäjät ovat innolla mukana kehittämis- ja suunnittelutyössä. Tavoitteena on suunnitella tila, joka vastaa käyttäjien tarpeita.

Löysin aiheen koulun Oma Projekti -tapahtumassa. Pöydän takana seisoi minulle ennalta tuntematon nainen. Pöydällä oleva pelilauta houkutti minut luokseen, sillä ständissä lukeva Hub Kouvola ei sanonut minulle mitään. Pelilaudan tavoitteena oli karvoittaa, mitkä asiat yrittäjyydessä koetaan hankalammiksi. Vaihtoehtoina olivat työtila, palvelut, verkosto ja asiakkaat. Lyhyen jutteluhetken jälkeen selvisi, että olen tutustunut Tuija Valkeapäähän, joka toimii InnoHub pilottihankeen projektipäällikkönä. Sain myös tietoa projektista ja sen tavoitteista, ja kysyin tilan suunnittelusta. Tuija Valkeapää innostui ajatuksesta, että lähtisin projektiin mukaan suunnittelijan ominaisuudessa, ja pyysi minut Hub Kouvolan ensimmäiseen tapaamiseen mukaan.

Menin tapaamiseen, joka pidettiin ElämysBunkkerissa, ja tapasin muut aiheesta kiinnostuneet. Vei aikansa ennen kuin päästiin niin pitkälle, että voitiin puhua opinnäytetyön teosta. Joulukuussa päätettiin, että teen yhteisöllisen työtilan suunnittelusta opinnäytetyön. Tilasta ei ollut tietoa vielä siinä vaiheessa. Aluksi oli epäselvää, lähdenkö suunnittelemaan yhteisölle pysyviä tiloja vai PopUp -tiloja. Asiat lähtivät kuitenkin nopeasti lentoon, ja helmikuun ensimmäisenä päivänä tila oli jo vuokrattu.

Projekti on kiinnostava siinäkin mielessä, että työskentelin itse mielelläni tämänkaltaisissa tiloissa. Kuulun myös hankeen kohderyhmään, eli valmistuviin opiskelijoihin sekä mahdollisiin tuleviin yrittäjiin. Hubin kaltaiset tilat ovat jo melko yleisiä Euroopassa ja Suomessakin yhteisöllisiä tiloja kehitetään ja rakennetaan enenevässä määrin.

Opinnäytetyöni sisältää menetelmät ja toteutuksen käyttäjätiedon keräämiseen. Käyttäjätiedon avulla alkaa tilan suunnittelu, joka etenee luonnosvälivaiheiden kautta. Suunnitelmista keskustellaan yhdessä ja ne etenevät välipalautteiden avulla. Suunnitelmista teen luonnospiirustuksia, sekä muita selventäviä dokumentteja. Lopullisesta suunnitelmasta valmistan pohjapiirustuksen, seinäprojektit ja 3D- mallinnuskuvat. Toimin työssä pääsuunnittelijana, joten ohjaan tilan rakentamisessa ja huonekalujen ja tekstiilien hankinnassa.

2 PROJEKTIIN SISÄLLE

Projekti on laaja, eikä selkeää toimintatapaa ole. Aloitan työni paloittelemalla kokonaisuutta pienempiin osiin ja nostan työni kannalta oleelliset asiat esille. Muodostan tärkeimmistä asioista työlleni pääkysymyksen ja sitä täydentävät alakysymykset, joihin tulen työni lopussa vastaamaan.

PÄÄKYSYMYKSET

Kuinka suunnitella tila, joka tukee erilaisten käyttäjien muuttuvia tarpeita?

ALAKYSYMYKSET

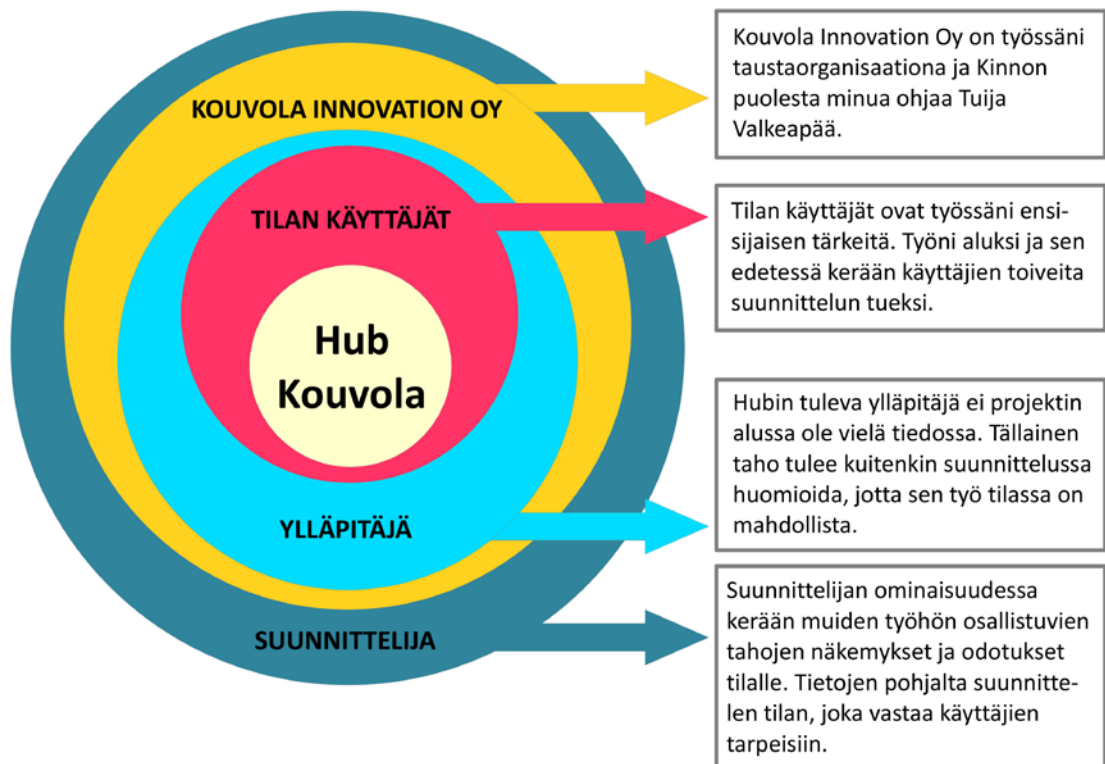
Millä menetelmillä saadaan tilan suunnittelussa hyödynnettävää tietoa käyttäjiltä?

Kuinka tilat saadaan vastamaan käyttäjien tarpeita?

Kuinka saada aikaan tunnelma, joka auttaa ideointiin ja tuottavaan työskentelyyn?

Näihin kysymyksiin lähdän työssäni etsimään vastauksia. Vastauksia löydän yhteisöltä ja lähdekirjallisuudesta sekä työn edetessä.

Työssäni on mukana useita ihmisiä eri rooleissa. Viitekehyksessä (kuva 1) esittelen ne tahot, jotka työssäni ovat tärkeitä. Viitekehysten keskiössä on tila, jota suunnittelen. Kehinä keskustan ympärillä tulevat muut tilan suunnitteluun vaikuttavat tahot, joita minun tulee kuulla. Tätä kuulemista ja tiedot keräämistä kuvaamaan olen sijoittanut oman kehäni uloimmaksi. Vyöhykkeissä on myös Kouvola Innovation Oy, joka toimii projektin hallinnoijana.

Kuva 1: Opinnäytetyön viitekehys (Kivilompolo, 2014)

3 YHTEISÖ

Yhteisöllä tarkoitetaan yksilöiden ja ryhmien välistä suhdetta, jota sen jäsenet pitävät arvokkaana. Yhteisöjen ominaispiirteitä ovat sitoutuminen ja solidaarisuus. Nykypäivänä yhteisöt voivat olla muodollisia, kuten rekisteröidyt yhdistykset, tai toiminnallisia, kuten kansalaisliikkeet, tai symbolisia, jotka koostuvat saman ajatusmaailman omaavista jäsenistä. Nykyaajan teknologia on synnyttänyt myös uudenlaisia maailmanlaajuisia verkostoja, kuten Facebook ja Twitter. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 10.) Mäkipeskan ja Niemelän mukaan kaikille erilaisille yhteisöille on ominaista, että ne antavat jäsenilleen henkilökohtaista merkitystä. Sekä yksilö että yhteisö vahvistuvat keskinäisessä vuorovaikutuksessa. Yksilön merkitys yhteisössä kasvaa ja yksilö edistää yhteisön tarkoituksen toteutumista. (1999, 92.)

Yhteisö on perusyksikkö, josta lähdetään liikenteeseen yhteisöllisen työtilan rakentamisessa. Yhteisö lähtee viemään eteenpäin unelmaansa yhteisestä työtilasta. Yhteisöllisessä työtilassa ei käydä työnantajan vaatimuksesta vaan omasta tahdosta. Tila tarjoaa perustoimistopalvelut, mutta myös jotain muuta. Yhteisöllisen työtilan lisäarvo muodostuu siellä olevasta verkostosta. Yhteisöstä voi löytyä yhteistyökumppani, jonka kanssa asiakkaalle pystyy tarjoamaan kerralla suuremman palvelupaketin. Sieltä voi löytyä myös asiakas tai ystävä.

Toimivaan yhteisöön vaikuttaa kolme elinvoimaa lisäävää osa-aluetta. Yhteisön rakentuessa muodostuu integraatio, eli jäsenet muodostavat yhden kokonaisuuden. Omiin vahvuuksien tunteminen auttaa integroitumisessa yhteisöön, silloin oman paikan löytyminen sujuu vaivattomammin. Koska yhteisöön useimmiten kuuluu paljon erilaisia ihmisiä, näkemysten ja erilaisuuksien kohtaamisissa syntyy parhaimmillaan synergiaa. Yhteisön synergia on voima, joka on suurempi kuin yksilön oma voima. Tällaisesta verkostoitumisesta voi syntyä suuria asioita. Kolmas osa-alue on koheesio, joka on yhteisön koossa pitävä voima. Koheesio on jokaisen yhteisön haaste, ilman sitä elävää yhteisöä ei voi syntyä. (Mäkipeska & Niemelä 1999, 100.)

3.1 Yhteisön rakentuminen

Yhteisöllisyys muodostuu vuorovaikutuksesta sekä yhdessä olemisesta ja tekemisestä. Yhteisöllisyys-sanaa käytetään kuvaamaan ihmisten välistä yhteistyötä ja erilaisia yhteistyön muotoja. Yhteisöllisyys tukee hyvinvointia, terveyttä ja tuloksellisuutta. Yhteenukuluvuuden tunne tarjoaa turvaa yhteisön jäsenille, toisiin yhteisön jäseniin voi luottaa. Toisiinsa luottavat yhteisön jäsenet ottavat toisensa huomioon sekä auttavat tarvittaessa, mikä luo yhteisöön hyvän ilmapiirin. Hyvässä yhteisössä kukin voi toimia yksilöllisesti omana itsenään. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 37.)

Tässä projektissa yhteisö on jo olemassa, mutta se tulee varmasti muuntumaan ajan myötä. Tällä hetkellä mukana olevat ihmiset ovat innostuneita ja nyt on hyvä mahdollisuus vaikuttaa yhteisön myöhempäänkin hyvinvointiin. Kun työntekijöiden tai yhteisön jäsenten vahvuudet huomioidaan ja niitä edistetään ja valjastetaan yhteisön käyttöön, voivat yhteisö tai työpaikka hyvin. Tällä tavalla ehkäistään myös mahdollisia ongelmia tulevaisuudessa. (Hakanen 2009,4.) Yhteinen mukava tekeminen vahvistaa yhteisen tilan tulevaisuutta sikäli, että työpaikalle, jossa on hyvä tunnelma, on helppo tulla.

Yhteisöllisyyttä tukee muutosvalmius ja innostus uuden oppimiseen. Sieltä löytyy aikaa ja tukea ideoille. Yhteisön oppimisen edellytyksenä on aktiivinen vuorovaikutus. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 18.) Yhteisöllinen vuorovaikutus on jatkuva prosessi, jonka elävyydestä yhteisö ammentaa elinvoimaa. Tarvitaan hengittävyyttä ja virikkeitä yhteisön ulkopuolelta, jotta yhteisö voi hyvin. (Mäkipeska & Niemelä 1999, 92.) Yhteisö tarvitsee jokaisen yhteisön jäsenen panosta. Antamalla omaa osaamistaan ja tietoa, saa vastavuoroisesti erilaista osaamista.

Luottamus yhteisön muihin jäseniin tukee innostusta ja kehittymistä. Jokainen saa vapaasti toimia omalla alueellaan, ja epäonnistumiset, kokeilut ja riskinotto sallitaan. Yhteisössä tulisi olla salliva ilmapiiri, eli sen jäsenet ovat keskenään tasa-arvoisia ja avoimia. Huumori ja rakentava väittely ovat sallittuja. (Mäkisalo 2003, 58–59.) Markku Hyypä puhuu myös luottamuksen merkityksestä yhteisössä kirjassaan *Me-hengen mahti*. Ilman yhteisön keskinäistä luottamusta demokraattinen toimiminen on mahdotonta (Hyypä 2005, 33). Jos jäsenillä on huonot välit ja keskinäistä kyräilyä, ei voida puhua toimivasta yhteisöllisyydestä. Omien etujen ajaminen muiden kustannuksella ei pitemmän päälle onnistu, vaan epäluottamus hajottaa yhteisöllisyyttä ja luottamusta sisältäpäin.

Luottamuksen kääntöpuolella on vapaamatkustaminen. Aina on ihmisiä, jotka pyrkivät hyötymään toisten ponnisteluista. Vapaamatkustajan ajattelutapana on, että hänen ei tarvitse antaa mitään omastaan yhteiseen hyvään, koska muut kuitenkin antavat osuutensa. Vapaamatkustaja voi myös ajatella, että jos hän antaa jotain omastaan, ja muut antavat vähemmän, niin silloin hän häviää oman panoksensa. Hyypä kertoo, että luottamuksen merkitystä yksilön terveyteen on tutkittu. Luottamuksen on todettu vaikuttavan myönteisesti terveyteen ja lisäävän elinikää. Luottamus on se sidos, joka pitää koossa ihmisten välisiä suhteita. (Hyypä 2005, 33–34.)

3.2 Yhteisöllisyys nyt ja tulevaisuudessa

Yhteisöllisyyden käsite on muuttunut aikojen kuluessa. Aiemmin esimerkiksi työyhteisöissä oli tarkka hierarkia ja johtaja, joka valvoi tarkasti työntekoa. Nykyisin tilalle on noussut erilaisia tiimityömalleja. Työntekijät ymmärretään yrityksen voimavaroiksi, tärkeiksi osasiksi yrityksen toimintaa. Myös ristiriitatilanteiden hallintataidot ja työntekijöiden keskinäinen vuorovaikutus ovat parantuneet. Tulevaisuus tuo yhteisöllisyydelle kuitenkin omat haasteensa. Tutkijoiden mukaan tämän päivän nuoret eivät

enää sitoudu työyhteisöön tai organisaatioon samoin kuin ennen. Tulevaisuuden työntekijät ovat enemmän uskollisia ammatilleen, eivät niinkään työpaikalleen. (Paasivara & Nikkilä 2010, 15.) Ajattelen kuitenkin, että tarve yhteisöön kuulumiseen ei häviä minnekään. Jos työyhteisö ei ole yksilölle tärkeä, sen sijalle voivat nousta esimerkiksi harrastusyhteisöt.

Tulevaisuus 2030-selvitys pohtii yhteisöllisyyden merkitystä nyt ja tulevaisuudessa. Selvityksessä yhteisöllisyys nostetaan sivistyksen ja osallisuuden rinnalle tärkeimmiksi tekijöiksi kestäväälle kasvulle ja kansalaisten hyvinvoinnille. (Tulevaisuus, 2030.) Yhteisöllisyys merkitsee luottamusta ja tietynlaista läpinäkyvyyttä päätöksenteossa. Yhteisöllisyys myös tarkoittaa, että yhteiskunnassa toisista välitetään ja halutaan auttaa tarvittaessa.

Yhteisöllisyys ja osallistuminen ovat kuitenkin muuttumassa, ja erilaisia yhteisöllisyyden tapoja kehittyy jatkuvasti. Yhteisöt alkavat muodostua verkkoon ja matalan kynnyksen vaikuttaminen sähköisesti on tehty helpoksi. Myös huonoja puolia digitaalijan yhteisöllisyydessä on. Virtuaalimaailman ihmisten välinen kanssakäyminen ei korvaa kasvokkain käytyjä keskusteluita ja aitoja ihmissuhteita. Aikaa virtuaalimaailma kuitenkin vie muilta suhteita. (Tulevaisuus, 2030.)

Suomalainen yhteiskunta on aina pitänyt huolta kansalaisista. Yhteisenä huolena suomalaisilla on eriarvoisuuden lisääntyminen ja syrjäytyminen. Köyhyyttä ja huono-osaisuutta, sosiaalisia kolhuja ja yksinäisyyttä on paljon, ja nämä tekijät ovat helposti syrjäyttämässä yhteiskunnan ulkopuolelle. (Tulevaisuus, 2030.) Tätä kehitystä muuttamaan tarvitaan yhteisöllisyyttä, toisista välittämistä ja halua tehdä jotain asioiden parantamiseksi.

4 KOHTI YHTEISTÄ PÄÄMÄÄRÄÄ

Kouvolassa syntyneellä yhteisöllä on yhteinen päämäärä. He haluavat työskennellä yhteisöllisessä työtilassa. Kukin yhteisön jäsenistä on kuitenkin kiinnostunut yhteisöllisestä työtilasta eri lähtökohdista. Yhteinen halu yhteisöllä on olla rakentamassa parempaa Kouvola ja elinvoimaisempaa keskustaa. Jotta tilaa oikeasti voidaan lähteä rakentamaan, tulee tietää käyttäjien tarpeet, jotta jokainen pystyisi tilassa toimimaan.

Tähän osuuteen tulen mukaan suunnittelijan ominaisuudessa. Tilasuunnittelun aluksi minun tulee ottaa käyttäjien erilaiset näkökulmat huomioon. Työkaluina tarpeiden selvittämisessä käytän Living Lab -toimintakonseptia ja yhteissuunnittelua yhteisön jäsenten kanssa.

4.1 Living Lab ja yhteissuunnittelu

Living Lab on toimintakonsepti, joka hyödyntää käyttäjälähtöistä suunnittelua. Living Lab -konseptissa ajatuksena on, että käyttäjät toimivat aidoissa käyttöympäristöissä ja osallistuvat niiden kehittämiseen. (Miettinen, Raulo & Ruuska 2011, 13–14.)

Living Lab -näkökulmaa hyödynnetään palvelumuotoilussa. Palveluiden ja tuotteiden kehitystyössä käyttäjät tekevät muotoilijan kanssa ideointia, jonka pohjalta palvelua tai tuotetta lähdetään kehittämään. Ideat esitetään visuaalisesti piirroksina, kuvina tai kaavioina, jolloin palvelun kehittäjän on helppo ymmärtää, millaisesta palvelusta tai tuotteesta on kysymys. (Miettinen 2011, 21.)

Yhteissuunnittelun perusajatus on, että jokaisen pitäisi pystyä osallistumaan omaan elämäänsä vaikuttavien palveluiden suunnitteluun. Yhteissuunnittelussa tärkeää ovat ongelmien uudelleen tarkastelu sekä uusien vaihtoehtojen kehittäminen. Työkaluina käytetään keskusteluita sekä erilaisten visualisointien avulla tapahtuvaa yhteissuunnittelua sidosryhmien kanssa. (Vaajakallio & Mattelmäki, 2013, 59.) Juha Tuulaniemi kirjassaan palvelumuotoilu (2011, 117) kuitenkin tähdentää, että yhteissuunnittelu tai yhteiskehittäminen ei tarkoita, että jokaisen palvelun osapuolen tai asiakkaan tulisi olla mukana päättämässä, millainen palvelu tai tila tulee olemaan. Yhteiskehittämisessä tavoitellaan, että kaikki palveluun tai tilaan liittyvät näkökannat ja asiat tulevat mahdollisimman laajasti huomioiduiksi tiedon keräämisvaiheessa. Näistä näkemyksistä suunnittelija valitsee määriteltuihin tavoitteisiin parhaiten sopivat elementit ja pyrkii kehittämään niitä. Alkuvaiheen tiedonkeruussa pyrin saamaan mahdollisimman laajan kuvan eri tahojen näkökulmista ja tarpeista. Näitä näkemyksiä analysoituani poimin niistä tärkeimmät asiat ja hyödynnän saamiani tietoja tilanjakosuunnitelmissa ja palveluiden rakentamisessa. Myöhemmissä vaiheissa etenen niiden käyttäjien kommenttien avulla, jotka kulloinkin ovat paikalla.

Suunnittelijan ammattitaitoon yhteissuunnittelussa kuuluu kyky herättää innostusta. Suunnittelijalla tai projektin vastuuhenkilöllä tulee olla motivaatio pyrkiä käyttäjien

hyvinvoinnin edistämiseen. Aitous ja vilpittömyys näkyvät ja toisten näkökulmien arvostus ja huomioonottaminen ovat hedelmällinen alusta yhteistyölle. Käyttäjillä säilyy innostuminen yhteissuunnitteluun, jos heidän ideoitaan suunnittelussa huomioidaan ja toteutetaan. Suunnittelijan tulee tiedostaa oman toimintansa vaikutus innostuksen säilymiseen, ja kyetä pitämään motivaatiota yllä. (Kivinen & Pajukoski 2002, 202–203)

Living Lab -projekteissa käytetään paljon erilaisia työkaluja, aina aiheeseen sopien. Valmiita työkaluja on paljon, mutta usein niitä joudutaan muokkaamaan ja soveltamaan kyseisen projektin tarpeisiin sopiviksi. Tunnustele ja tutustu aiheeseen, pohdi mitä sinun tulee tietää ja kuinka saat tarvitsemasi tiedot, valmista työkalut niin, että kohderyhmäsi voi niiden avulla osallistua ideointiin. Tällaisin askelin kirjassa *This is service design thinking* kehoitetaan etenemään. (Stickdorn & Schneider 2010, 148.)

Työssäni toteutan tätä periaatetta. Aluksi tutustun käyttäjäryhmään. Käyttäjäryhmään tutustuminen käy helposti kuulumalla itsekin ryhmään. Syksyllä 2013 ja keväällä 2014 on kokoontunut sekalainen joukko ihmisiä eri puolilta Kouvolaa, ja jotkut kauempaakin. Näissä Hub -kokoontumisissa on ollut meitä opiskelijoita, mutta on ollut myös yrittäjiä, työttömiä ja kaupungin tai muiden tahojen työntekijöitä. Kaikki ryhmään kuuluvat ovat halunneet lähteä kehittämään yhteisöllistä työtilaa, parantamaan Kouvolaa ja tuomaan Kouvolan keskustaan lisää elämää. Ryhmässä on ollut positiivinen ja hyvä henki. Innostusta ja taitoa uusiin juttuihin on riittänyt. Ryhmä on voinut kokoontua syksyn ja kevään ajan Elämys Bunkkerissa. Vakituisempaa yhteistyökuviotakin on heidän kanssaan suunniteltu.

Olen pohtinut kysymyksiä, joihin tarvitsen vastauksia voidakseni edetä työssäni. Kysymykset on laadittu niin, että saan niistä oikeanlaisia tietoja tilan suunnittelua varten. Laatumiani kysymyksiä on muun muassa:

Millä ehdoilla olisit valmis aktiivi Hubilaiseksi?

Minkä verran olisit valmis maksamaan Hub-työtilasta?

Tarvitsisitko pysyvän Hub-työtilan, vai riittäisikö sinulle PopUp Hub?

Millaisina aikoina sinä tarvitsisit työtilaa?

Keille muille kuin yksityisyrittäjille Hub-tilaa voisi tarjota? Millaiseen käyttöön?

Mitä tiloja tai palveluita tarvitset ympärillesi voidaksesi työskennellä Hubissa?

Nimeä kolme sinulle tärkeintä asiaa Hubissa?

Työskentelisitkö Hubissa päivittäin, vai kuinka usein?

Miten oma Hub työpäiväsi etenee?

Mitä etua Hub sinulle antaa?

Vastaukset löytyvät luonnollisesti käyttäjiltä, ja sitä varten päätin järjestää yhteisen käyttäjäpäivän, missä tilaa ja sen tarjoamia palveluita ideoidaan erilaisten ryhmätöiden avulla. Työkalut on suunniteltu niin, että jokaiseen kysymykseen on mahdollista saada vastaus tai vastauksia. Vapaissa ryhmätyötilanteissa on sellainen positiivinen puoli, että on mahdollista saada vastauksia sellaisiinkin kysymyksiin, mitä ei ole osannut ennakoida.

Haasteena tällaista uutta tilaa suunnitellessa on käyttäjien vaikeus kuvitella tulevaa. Suoraan kyselemällä saadaan jonkinlainen kuva käyttäjien tarpeista ja toiveista, mutta olisi myös tärkeää tutkia ihmisen toimintaa tilassa ja löytää sieltä vastauksia muuten vaikeasti ymmärrettäviin kysymyksiin. (Tuulaniemi 2011, 73.) Koska tilaa ja tilaan liittyviä palveluita ei vielä ole olemassa, vastaukset täytyy löytää muilla keinoilla.

4.1.1 Osallistavat tutkimustyökalut

Tarvitsen sopivia työkaluja saadakseni vastaukset asettamiini kysymyksiin. Lähdekirjallisuutta selatessani törmäsin joihinkin varteenotettaviin tutkimusmenetelmiin. Aion hyödyntää käyttäjäpäivässä sekä ryhmässä ideointia että yksin pohdiskelua, jotta jokaisella olisi mahdollisuus saada oma äänensä kuuluviin. Alla on nostettu esiin muutamia työkaluja, joita tulen käyttäjäpäivässä hyödyntämään.

Kuvat herättelijöinä

Jotta käyttäjäpäivään osallistujat saataisiin hyvään vireeseen ideointia varten, annan heille aluksi pinon kuvia erilaisista työtiloista ja tunnelmista. Kuvista he saavat valita ne, jotka sopivat heidän mielikuviinsa Hub Kouvolaan. Aina sopivan kuvan löydyttyä valinta tulee perustella. Perustelun voi kirjoittaa post-it lapulle ja kiinnittää kuvaan.

A day in life/ Työpäiväni

A day in life -työkalun avulla käyttäjät kertovat, miten heidän tai jonkin kuvitellun henkilön päivä etenee. Tarinamuodossa selviää päivän tärkeimmät kohdat, joihin suunnittelussa voidaan sitten kiinnittää huomiota. Päivän kulku voidaan piirtää yksinkertaisin graafisin muodoin sarjakuvaksi, kirjoittaa paperille muutamilla lauseilla tai apuna voidaan käyttää myös valokuvia tai videokuvaa. (Stickdorn & Schneider 2010, 174.)

Expectation maps/ Odotukset

Expectation maps -työkalu kasaa käyttäjien odotuksia tilasta tai palvelusta. Materiaali voi olla melkein mitä vain, riippuen tarkoituksesta. Pohjana toimii jonkinlainen kartta, johon odotukset ja toiveet laitetaan järjestykseen. (Stickdorn & Schneider 2010, 176.)

Tilan suunnittelussa kartan tilalla voisi olla pohjapiirustus, josta ryhmän jäsenet nimeävät eri tilat ja sijoittavat niihin asioita, esineitä, palveluita tai ihmisiä, jotka heidän mielestään kuhunkin tilaan kuuluvat. Materiaaleiksi voisi antaa erilaisia objekteja kuvaamaan aina jotain tiettyä ryhmää. Esimerkiksi kuution malliseen objektiin voisi kirjoittaa, mitä se kuvaa ja sijoittaa pohjapiirustukseen. Pienemmät kuutiot olisivat esineitä tai asioita. Palveluita taas kuvaisivat eriväriset paperinpalat.

Koska pohjapiirroksat kaikkine tavaroineen, esineineen ja palveluineen voivat olla hankalia liikutella, tuotokset on helppo dokumentoida kuvaamalla.

Mitä minulle

Haluan saada käsityksen siitä, millaisia erilaisia ihmistyyppejä tilassa tulee työskentelemään ja millaisin ehdoin. Mitä minulle -työkalu on oma sovellukseni ja poikkeaa muista sillä tavalla, että se tehdään itsenäisesti. Tässä työpisteessä jokainen miettii, mitkä asiat hän välttämättä tarvitsee voidakseen työskennellä tilassa.

Mitä muille

Neljännessä työpisteessä pohditaan, mitä yhteisöllinen työtila voisi tarjota ulkopuolisille. Ketkä tilasta voisivat saada kaipaamansa tapahtumatilan, neuvottelutilan, näytte-

lytilan tai muun vastaavan. Millaisia kaikkia tapahtumia tilassa voisi järjestää ja kuinka paljon ihmisiä tilaan tulisi erikoispäivinä mahtua. Myös tällaiset näkökulmat suunnittelussa tulisi huomioida.

4.1.2 Käyttäjälähtöisyyden hyödyt

Käyttäjälähtöisen suunnittelun hyöty on havaittu, kun muutamat edelläkävijäyritykset ovat ottaneet sen käyttöönsä. Käyttäjälähtöisen suunnittelun tavoitteena on tuottaa yrityksen tuotteelle tai palvelulle lisäarvoa. Julkiselle sektorille käyttäjäkeskeisestä suunnittelusta on suuri hyöty myös silloin, kun taloustilanne on huono. Vähien rahojen käyttö tulisi miettiä yhdessä käyttäjien kanssa, sillä he parhaiten tietävät, mitä todella tarvitsevat. (Lehto 2011, 10.)

Asiakkaan ja loppukäyttäjän ollessa mukana palveluiden suunnitteluprosessissa uudet ideat, palvelut, tuotteet ja uuden teknologian hyödyntäminen kohtaavat (Miettinen 2011, 29). Erityisesti suunnittelijalle oudoilla alueilla liikuttaessa, käyttäjien pitkä kokemus ja näkemys ovat arvokkaita. Kun pitkä kokemus ja uusi näkemys kohtaavat, voi hedelmällisen keskustelun tuloksena syntyä mitä vain.

Suunnittelussa, jossa ihminen on nostettu keskiöön, suunnitellaan todellisille ihmisille, jotka tilassa tulevat toimimaan. Lisäksi epäonnistumisen riskit minimoidaan, koska tila on oikeiden käyttäjien tarpeisiin suunniteltu. (Tuulaniemi 2011, 72.) Yhteisö on aina elävä eikä stabiili kokonaisuus, jonka tarpeet voivat ajan kuluessa muuttua. Tämän vuoksi mahdollisuus tilan monipuoliseen käyttöön ja nopeaan muunneltavuuteen on vahvuus, joka tällaisessa tapauksessa tulee hyödyntää.

4.2 Palveluiden suunnittelu

Hub Kouvola projektissa on kysymys tilan suunnittelun lisäksi kokonaispalvelun suunnittelusta. Satu Miettinen (2011, 36–38) nostaa esille palvelumuotoiluprosessin neljä eri vaihetta.

1. Asiakasymmärryksen kasvattamisesta ja palvelun kehitysideoiden löytämisestä palvelumuotoiluprosessi alkaa. Työkaluina tässä vaiheessa käytetään muun muassa havainnointia, käyttäjien tarinoita, draaman menetelmiä ja muotoiluluotaimia.

2. Ideat muokataan palvelukonsepteiksi. Konsepti voidaan esittää esimerkiksi palvelupolkuna, pienoismallina tai kuvakäsikirjoituksena.
3. Konsepteja kehitetään edelleen, työkaluina voidaan käyttää 3D-mallintamista, luonnoksia, videoita tai kuvia. Jokaisessa vaiheessa ideoista keskustellaan ja niitä kehitetään edelleen yhdessä asiakkaitten kanssa, vain sillä tavoin palveluidea voi kehittyä tarpeeseen sopivaksi.
4. Viimeisenä vaiheena on palvelun lanseeraus ja ylläpito, joka pitää sisällään myös palvelun päivittämisen tarpeen mukaan.

Nämä neljä vaihetta voidaan nähdä Hub Kouvolan tilan ja palveluiden suunnittelussa. Palvelut, joita tässä työssä rakennetaan, kuuluvat olennaisena osana tilan käyttöön ja toimivuuteen.

Hub Kouvolaan suunnitellaan palvelupaketti, johon kuuluu useita tilaan liittyviä palveluita. Hubin ydinpalvelu on toimistopalveluiden ja tilan tarjoaminen yksittäisille käyttäjille ja yrityksille. Ydinpalvelu on sellainen palvelu, joka on selkeästi määriteltävissä pääpalveluksi (Koivisto 2011, 43-45). Lisäksi palvelupakettiin kuuluu muita palveluita, jotka voivat muuttua ajan kuluessa. Tällaisia palveluita kutsutaan liitännäispalveluiksi. Liitännäispalveluihin voi kuulua avustavia palveluita, jotka ovat välttämättömiä, sekä tukipalveluita, jotka tuovat lisäarvoa. (Koivisto 2011, 43-45.)

Hubin avustaviin liitännäispalveluihin voi kuulua avainkortti- ja kulunvalvontajärjestelmä ja valvonta ovien ollessa auki. Tällainen palvelu on välttämätön, sillä ilman valvontaa tavaroita ei uskalleta jättää lounaan ajaksi pöydälle, eikä tilaan voi tuoda esimerkiksi kallista teknologiaa. Tilan tunteminen turvalliseksi on yhteisöllisessä työtilassa välttämätöntä. Avainkorttipalvelu taas mahdollistaa jäsenten pääsyn tilaan mihin aikaan vuorokaudesta tahansa. Miellyttävyyttä lisääviä tukipalveluita ovat esimerkiksi ilmainen kahvi vakiokäyttäjille sekä siivouspalvelu.

Palvelupolku voidaan käsittää myös edellä kuvattua laajemmin. Puhutaan esipalveluvaiheesta, jossa vierailija voi olla kontaktissa tilaan ja palveluihin esimerkiksi internetin tai puhelimen välityksellä etukäteen (Tuulaniemi 2011, 78–79). Esimerkiksi Hub Kouvolan internetsivuilta voisi katsella ja varata tiloja jo etukäteen tai tutustua Hubin toimintaan. Hubin sivuilla voisi olla esiteltynä myös palvelupakettihinnasto eripituisil-

le ajanjaksoille. Suomessa toimivien yhteisöllisten työtilojen internetsivuilla tavallisesti on esiteltynä hinnasto, sekä esimerkiksi kuvat ja koot neuvottelutiloista. Lisäksi puhutaan jälkipalvelusta, johon voi kuulua esimerkiksi palautteen antaminen (Tuulaniemi 2011, 78–79).

4.3 Käyttäjäpäivä

Käyttäjäpäivä on sovittu tiistaiksi 21.1.2014. Samana päivänä teen vielä viimeiset tulostukset ja suunnitelmat illan etenemisestä ja sitten vain odottelen iltaa. Suunnitelmat muuttuvat viimeiseen asti, se tuntuu olevan tämän projektin trendi. Alkuperäisen pop up -tilan isäntä Elämys Bunkkeri muuttaa, joten siellä emme voi tapaamisia enää järjestää. Onneksi uusi väliaikainen pop up -paikka löytyi nopeasti. Elämys Bunkkerin vetäytyminen yhteistyöstä aiheutti projektipäällikölle ja projektin hallinnoijalle Kinolle kiireen löytää vakituinen, päivittäin käytössä oleva tila. Tilavaihtoehtoja alettiin etsiä välittömästi.

Tila, jossa käyttäjäpäivä järjestetään, on Kouvolan keskustassa sijaitsevan kahvila Naapantuuran yläkerta. Tilan pieni koko rajoittaa useiden tehtävarastien tekemistä, joten tehtäviä täytyy yhdistellä. Suunnitelmassa olleet neljä tehtävarastia yhdistän kahdeksi ja sellaiset kysymykset, joihin aikaisemmin eri tilaisuuksissa on jo saatu vastauksia, on rajattu pois.

4.3.1 Päivän tavoitteet

Käyttäjätutkimuspäivän tavoitteena on saada tilan tulevat käyttäjät yhdessä suunnittelijan kanssa ideoimaan ja rakentamaan tulevaa työtilaansa. Yhteissuunnittelussa jokainen voi vaikuttaa ja tuoda omat toiveensa suunnittelijan tietoon. Ryhmätyömaisessä toiminnassa toiveita voi myös peilata toisten toiveisiin ja keskusteluissa voi syntyä myös uusia ja jalostuneempia ideoita.

Yksi päivän tavoite on ihmisten tutustuminen toisiinsa. Vaikka Hub Kouvola -yhteisö on kokoontunut useita kertoja, tuovat uudet tapaamiset aina uusia ihmisiä mukaan. Hub -verkostosta voi löytyä saman alan toimija yhteisiin projekteihin tai sellainen yhteistyökumppani toiselta ammattialalta, jota on jo kauan kaivattu. Niinpä käyttäjätutkimuspäivässä tilan suunnittelun lisäksi osallistujat voivat saada paljon enemmän kuin alun perin tulivat hakemaan.

4.3.2 Työkalupakki

Tutkimustyökalut on kasattu käyttäjäpäivää varten työkalupakkiin. Aluksi olisi hyvä antaa ihmisille vähän aikaa vaihtaa kuulumisia toistensa kanssa. Ennen kuvatehtävää kerron lyhyesti, mitä päivä sisältää. Suunnittelijana organisoin illan kulun, ja osallistuneen tekemiseen tasavertaisesti tilanteen mukaan.

Työkalupakkiin on kerätty seuraavanlainen määrä erilaisia suunnittelemista helpottavia työkaluja. Jokaiseen tehtävään löytyy oikeat työkalut ja myös luovuudelle on jätetty varaa. Liian tarkkaa tehtävänantoa ei anneta.

1. Kuvat herättelijöinä: Ideointia auttavia kuvia erilaisista tiloista, tapahtumista, ihmisistä ja tunnelmasta sekä post-it lappuja kuvien kommentoimiseen.
2. Mitä minulle ja mitä muille: Pakista löytyy 30 kpl Hub työpäiväni –lomaketta (Liite 1), sekä saman verran Mitä Minulle –kyselyitä (liite 2).
3. Expectation map: Tilan suunnittelua varten jokaiselle ryhmälle on varattu tilan pohjapiirustus, sekä erilaisia objekteja kuvaamaan kalusteita, esineitä, palveluita ja ihmisiä tilassa. Mallin elävöittämiseksi on mukaan varattu myös erivärisiä kyniä kommenteille.
4. Lisäksi pakissa on pöydille jaettavaksi kommenttilevyjä (liite 3), joihin voi kirjata työn tuoksinassa mieleen tulleita ajatuksia Hubista, jotka eivät suoraan liity esillä olevaan aiheeseen.

4.3.3 Päivän kulku

Sovittuna tiistai-iltana 21.1 väkeä oli kokoontunut paikalle 12 henkilöä, joten pieneen tilaan nähden osallistujia oli sopivasti. Alkukuulumisten jälkeen pidin lyhyen esittelyn illan aikataulusta. Koska osa porukasta vaikutti siltä, että he aikovat lähteä hieman etukäteen, muutin hieman suunniteltua järjestystä. Suuritoisimmän ja keskustelua vaativan pohjapiirustuksen tekemisen jätin viimeiseksi. Ajattelin että jos se olisi ollut ensimmäisenä, muut tehtävät olisivat voineet jäädä kokonaan tekemättä.

Aloitimme kuvilla. Kommentteja tuli paljon ja kuvat selvästi kiinnostivat ja herättivät keskustelua. Jaoin pöydille kommenttilevyt, joihin osallistujat voivat kirjata mieleen tulevia asioita käsiteltävän aiheen ulkopuolelta, mutta Hubiin liittyen. Kolmesta kommenttilevystä kahta hyödynnettiin.

Seuraavaksi kukin sai omassa rauhassa miettiä, mitä tilan itse kullekin pitäisi antaa. Tästä tehtävästä kävi ilmi tarpeelliset tilat ja palvelut, hintataso ja millainen verkosto tarvitaan ympärille.

Viimeisenä jaoin pöydille isot pohjapiirustukset tilasta, ja erilaisia objekteja suunnittelun tueksi. Tila kuitenkin hahmottui parhaiten kynien ja post-it lappujen avulla, joten objekteja ei juurikaan käytetty. Pohjapiirustuksia ideoitiin keskenään kaksi erilaista versiota. Käyttäjäpäivän kuvakollaasissa (kuva 2) näkyy ideointihetken tunnelmaa.

Kuva 2: Käyttäjäpäivän tunnelmaa (Kivilompolo, 2014)

Samaan aikaan käyttäjäpäivän kanssa oli Kouvola Hubin facebook sivulla käynnissä äänestys vuokrattavasta tilasta. Tilavaihtoehtoja oli kaksi. Äänestysaika oli 24 tuntia ja työpajan aikaan äänestysaikaa oli jäljellä vielä muutama tunti. Projektipäällikkö Tuija Valkeapää kuitenkin katsoi väliaikatuloksen ja se kertoi selvästi, että Lasipalatsin tila oli äänestyksessä johdolla. Lasipalatsi toimi siis käyttäjäpäivässäkin suunnittelun lähtökohtana.

4.4 Tulosten analysointi

Erilaisista tehtävistä sain hyvin vastauksia kysymyksiini. Tilasuunnittelua varten koostan vastauksia palvelupolku-malliin (kuva 3).

Kuva 3: Palvelupolku (Kivilompolo, 2014)

Palvelupolku kuvaa miten asiakas etenee tilassa palvelupolulla (Tuulaniemi 2011, 78). Järjestelemällä käyttäjäpäivästä saadut vastaukset palvelupolulle, saan tietooni missä järjestyksessä asioiden tilassa tulisi tapahtua, jotta käyttäjäkokemus olisi positiivinen.

Palvelupolun paloittelu pienempiin osasiin toteuttaa tyypillistä ongelmanratkaisua. Kun suunnitteluhaasteen jakaa pienempiin osa-alueisiin, niiden käsitteleminen on helpompaa. Palvelupolun alkupään palvelutuokioon kuuluu sisääntulo tai palvelupolkuun tutustuminen. Vierailijan tulee nopeasti tietää, missä hän on ja minne hänen tulee mennä. Siksi hyvät opasteet tai vastaanottava ihminen ovat palvelupolun alkupäässä tärkeässä asemassa. Ensimmäinen palvelutuokio, kuten muutkin palvelutuokiot, koostuvat useista kontaktipisteistä, joita ovat muun muassa ihmiset, esineet tai toimintatavat. Palveluympäristön suunnittelulla voidaan ohjata vierailijan kulkemista tilassa. (Tuulaniemi 2011, 78–80.)

Hub Kouvolassa tulee käymään myös paljon vierailijoita, jotka haluavat tutustua tilaan tai toimintatapoihin. Tällaiset tutustumisvierailut tulee mahdollistaa, mutta niin, että tilassa työskenteelijät eivät siitä häiriinny. Tilassa olisi hyvä olla alue, mihin kuka tahansa voi tulla ja viivähtää hetken. Samalla tulee olla myös selkeästi rajattu tila, mihin vain hubilaiset ovat tervetulleita. Tällainen rajausta voidaan tehdä esimerkiksi matolla, jolloin kengät pitää riisua ennen Hubin alueelle astumista.

4.4.1 Kuvat herättelijöinä

Kuvat toimivat hyvin tarkoituksessaan. Kommentteja tuli yllättävän paljon, vaikka kaikki eivät olleetkaan sellaisia, joista suunnittelussani olisi ollut hyötyä. Hauskaa niistä kuitenkin oli lukea. Sain kasattua kommenttien perusteella neljä erilaista kuvakollaasia. Ensimmäiseen kollaasiin (liite 4) olen kasannut kuvia, jotka eivät miellyttäneet käyttäjiä, toisessa kuvakollaasissa (liite 5) olevat kuvat jakoivat mielipiteitä. Kolmas (liite 6) ja neljäs (liite 7) kuvakollaasi esittelee sellaisia kuvia, joista pidettiin. Kaikissa kuvakollaaseissa on esitelty muutamia kommentteja valikoiduista kuvista, mitä käyttäjäpäivässä nousi esille.

4.4.2 Mitä minulle

Mitä minulle -tehtävän pohjalta rakennan erilaisia käyttäjäprofiileja (kuva 4). Ihmiset ovat kiinnostuneita yhteisöllisestä työtilasta hyvin erilaisista syistä, jolloin heidän tarpeensa tai työaikansa ovat myös hyvin erilaisia. Näitä profiileja vertailemalla voidaan muodostaa malli, jonka mukaisesti tila voi toimia. Esimerkiksi samaa pöytää voi illalla käyttää eri henkilö kuin virastoaikana työtä tekevä hubilainen.

Kuva 4: Käyttäjäprofiilit ja toiveet tilalle (Kivilompolo, 2014)

Kuvassa on esitelty käyttäjäpäivässä esiin nousseet käyttäjätyypit ja tarpeet erilaisille tiloille. Käyttäjäpäivässä kysyin myös, mikä voisi olla Kouvolan Hubin erikoisuus. Ehdotukset Hubin erikoisuudesta on myös esitelty kuvassa. ES-toiminta tarkoittaa yrittä-

jiys yhteistyötä, jota monissa kaupungeissa on ollut pitkään. ES tulee englanninkielisistä sanoista Entrepreneurship Society, eli yrittäjyys yhteisö. Kouvolassa Hub Kouvola sisällä on syntynyt ryhmä ES-toiminnasta kiinnostuneita henkilöitä. Ryhmä on saanut nimekseen KOKES.

Käyttäjäpäivän aikana, nousi esiin hyvin erilaisia käyttäjiä. Selkeästi nousi myös esille, että erilaisia työskentelijöitä tilaan halutaan mahdollisimman laajasti eri ammattialoilta ja erilaisista lähtökohdista. Paasivaara ja Nikkilä kirjoittavat miten erilaisuuden hyväksyminen voi olla suuri haaste ja mahdollisuus samaan aikaan. Erilaisuus saattaa herättää meissä pelkoa ja epävarmuutta, mutta samanlaisuuden vaatimus ja yhdenmukaistaminen voi heikentää tehokkuutta ja luovuutta. (2010, 40–41.) Samankaltaisuuden vaatimus on nykyisin hankalasti toteutettavissa muutenkin. Omat oikeudet tunnetaan nykyisin hyvin ja persoonallisia vahvuuksia täytyy pystyä käyttämään. Tämä on myös yhteisön etu.

Yhteisöllisessä ajattelussa ihmisten erilaisuus käännetään vahvuudeksi. Eri näkökulmien löytäminen samasta asiasta voi tuoda jotain aivan uutta jokaisen ajatteluun ja laajentaa henkilökohtaista näkemystä. Erilaisuus tuo mukanaan ristiriitoja ja kyseenalaistamistakin, joista oikealla tavalla asennoitunut yhteisö voi saada uudenlaista luovuutta, energiaa ja oikeaa kriittisyyttä. Kaikki ovat yhteisössä tasa-arvoisia. Tasa-arvoisuus ei kuitenkaan tarkoita kaikille samanlaista kohtelua, vaan nimenomaan erojen huomioonottaminen on oikeudenmukaista kohtelua. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 42.) Samasta asiasta puhuvat myös Mäkipeska ja Niemelä, joiden mukaan yhteisön vahvuus syntyy juuri jännitteistä ja uusista näkökulmista. Tämä moninaisuus tulisi vain pystyä ottamaan oikein käyttöön. Liian harmoninen yhteisö menettää herkästi toimintakykynsä. (1999, 94.)

Erojen huomioonottaminen on mielestäni sitä, että jokaisen vahvuudet otetaan käyttöön, ja kaikille annetaan mahdollisuus vaikuttaa yhteisiin asioihin. Oikeudenmukaisessa kohtelussa pitää kuitenkin aina pysytellä avoimena kritiikille ja yhteiselle keskustelulle, ettei virheellisiä arviointeja tulisi tehtyä. Olisi yhteisön elinvoiman kannalta tärkeää, että kukin voisi toimia yhteisössä omana itsenään ilman rooleja. Tällaiseen ihmisten aitoon kohtaamiseen Mäkipeska ja Niemeläkin kirjassaan Hengittävä työyhteisö kehottavat. Inhimillinen toisten kohtaaminen tarkoittaa ammattinimikkeiden

unohtamista ja avointa keskustelua. On hyvin virkistävää, kun työyhteisössä voidaan välillä keskustella työpaikan ulkopuolisista arkiasioista. (1999, 96.)

4.4.3 Tilanjaon suunnitelmat

Tilanjakosuunnitelmia syntyi käyttäjäpäivän aikana kaksi kappaletta. Kiertelin pöydästä toiseen tehtävien aikana ja jäin juttelemaan, jos tilanne antoi mahdollisuuden siihen. Nämä keskustelut olivatkin elintärkeitä, sillä pelkistä piirustuksista en olisi saanut niin paljon irti kuin keskusteluiden pohjalta niistä sain.

Tehtävää varten varaamani objektit (valkoiset tulitikkulaatikot, pienempiä ja isompia kokoja) ja muu oheismateriaali (post-it laput sekä henkilöhahmot) eivät juuri tulleet käyttöön. Kynällä luonnostelu ja kirjoittaminen tuntuivat helpommalta tavalta ideoida kuin tilan rakentelu objektien avulla.

Tilasuunnitteluun tuli ideoita myös kommenttilevyistä (liite 3). Kahteen kolmesta kommenttilevystä oli kirjoitettu mieleen tulleita asioita ylös. Kommenttilevyt olivat hyvä lisä muihin tehtäviin, sillä niihin oli kirjoitettu asioita ihan laidasta laitaan.

5 TILA

Tilan suunnittelu on työpaikoilla, toimistoissa ja julkisissa tiloissa hyvin tärkeää. Tila toimii käyntikorttina yritykselle. Tilan suunnittelussa yrityksen tarpeet ja toimintatavat tulee selvittää, jotta tilasta tulisi toimiva ja tarkoitukseensa sopiva.

Hub Kouvolan tavoitteena on tarjota tila ja palvelut yrittäjille, yrityksille tai yksityishenkilöille. Tavoitteena on myös kasata yhteen ihmiset, jotka haluavat tehdä työtä yhdessä muiden kanssa ja saada verkostoitumisesta lisäarvoa. Hubissa työskentelyn tulee olla mukavaa ja toimia vaivatta. Perusasiat tulee olla järjestyksessä, tila siivotaan säännöllisesti, kahvia on aina kaapissa keitettäväksi ja jokaiselle tarjotaan turvallinen työskentelypiste. Jotta kaikki toimisi selkeästi, on yhteisillä säännöillä keskeinen rooli.

Työtilat pitävät tilan kalusteiden, materiaalien ja värien lisäksi sisällään paljon muitakin työskentelemiseen ja työhyvinvointiin liittyviä asioita. Muotoilutyökalut antavat mahdollisuuden suunnitella tilaa kokonaisvaltaisesti. Muotoilu on asioiden suunnittelemista ja voi kohdistua esimerkiksi toiminnan, tavarankalusteen tai palvelun suun-

nittelemiseen (Viña 2013, 122). Usein suunnitteluprojekteissa voi suunnittelun kohteena olla useita eri osa-alueita. Tässä opinnäytetyössä käsitellään yhteisöllisen työtilan suunnittelua ja tilaan liittyvien palveluiden ideointia.

Kun muotoilija alkaa ideoida yhdessä käyttäjien kanssa, ovat molemmat osapuolet myös saajan roolissa. Kehitystyössä mukana oleva saa vaikuttaa palveluun tai tilaan. Muotoilija taas, vuorovaikutuksessa käyttäjiin, ymmärtää paremmin työnsä kontekstin, tutustuu palvelua tai tilaa käyttäviin ihmisiin, voi löytää uusia tapoja suunnitella, oppii motivoimaan ihmisiä osallistumaan, oppii keräämään mielipiteitä ja toiveita, ymmärtää ongelmat ja etsii mahdollisia ratkaisuja, oppii mittaamaan yhteistoiminnan ja sen toteutuksen onnistumista sekä luomaan uusia paikkoja ja ympäristöjä. (Viña 2013, 123.)

5.1 Työtilan muodonmuutos

Erilaisia työmuotoja on kehittynyt perinteisen virastotyön rinnalle. Nykyajan työntekijä tekee paljon etätöitä ja liikkuva työ voi viedä ulkomaille useita kertoja kuukaudessa. Monipaikkainen työ taas merkitsee sitä, että työ tapahtuu monissa eri paikoissa varsinaisen työpaikan ulkopuolella. Töitä tehdään junassa, neuvotteluissa, kahvilassa ja kotona. Entistä vähemmän istutaan 8 tuntia päivässä saman työpisteen ääressä. Näitä muita työskentelypaikkoja kutsutaan kolmansiksi paikoiksi, jollainen suunnittelemani Kouvola Hub voi myös jollekin olla. (Hietanen 2011, 4.)

Yhä useammat työtehtävät voidaan suorittaa etätöinä. Vaikka työtä ei kokonaan voi suorittaa työpaikan ulkopuolella, useissa työtehtävissä osan töistä voi kuitenkin suorittaa etätöinä. Tietotyö on tyypillisin etätöksi sopiva työmuoto. Raporttien teko, tutkimuksen teko sekä suunnittelutyöt sopivat hyvin tehtäväksi etätöinä. Etätöksi taas eivät sovi sellaiset työt, joissa edellytetään paljon henkilökohtaisia kontakteja esimerkiksi potilaiden tai opiskelijoiden kanssa. (Helle 2004, 92–93.) Jos työhön ei tarvita erikoisvälineitä tai materiaaleja, se soveltuu etätöksi. Kun omat työvälineet kulkevat laukussa ja työ on itsenäistä, se ei ole paikkaan sidottua.

Etätyöpaikassa, jossa tehdään tietotyötä, tulee olla tarvittavat tietotekniikka ja tietoliikenneyhteydet. Käytössä olisi hyvä olla tekninen tuki, ja yrityksellä toimiva tiedonhallintajärjestelmä. (Helle 2004, 96.) Etätyöntekijä tarvitsee oikeat välineet etätöiden tekemiseen. Jopa 9 prosenttia korkeakoulutetuista ja etätyöhalukkaista eivät voi tehdä etä-

työtä, koska kotona ei ole tarvittavaa välineistöä. Tietotyötä tekevä tarvitsee muun muassa puhelimen, tietokoneen, printterin sekä hyvän nettiyhteyden. (Helle 2004, 176–177.)

Minna Helle listaa henkilökohtaisia ominaisuuksia, joita etätyöntekijällä olisi hyvä olla: Ajankäytön hallinta, organisointikyky, vastuuntuntoisuus ja kurinalaisuus, tietotekninen osaaminen ja kyky sietää vähentyneitä sosiaalisia kontakteja (Helle, 2004, 95.) Hub etätyöpaikkana on hieman erilainen. Siellä sosiaalisia kontakteja ei puutu ja tila tarjoaa etätyöntekijällekin tarvittavat palvelut. Yhteisöllisessä työtilassa keskittymiskyky on hyvä ominaisuus, sillä ympärillä saattaa työskennellä paljon muitakin.

Nykyinen työympäristö on sirpaleinen ja koostuu useista erilaisista sosiaalisista, fyysisistä ja virtuaalisista tiloista. Lisäksi työympäristöön olennaisesti kuuluu kokemuksellinen puoli, kuten tilan elämyksellisyys ja asiakaskokemukset. (Hietanen 2011, 6.)

Toimistotilojen kehittyminen voidaan jaotella seitsemään erilaiseen evoluutiovaiheeseen. Toimistojen kehitys on alkanut 1900-luvun alkupuolen avokonttoreista, joissa tehtiin hyvin teollista ja kontrolloitua toimistotyötä. Erilaisten vaiheiden kautta tänä päivänä puhutaan nousevasta trendistä, eli monitilatoimistoista. (Nenonen et al. 2012, 4–5.)

Vielä jokin aika sitten ihmiset istuivat omissa työhuoneissaan tiiviisti, saattoivat tavata toisiaan kahvihuoneessa tai olla tapaamatta, sillä eväät oli mahdollista syödä myös omassa huoneessa. Yksinäisyys kuitenkin aina välillä ahdisti ja ongelmaksi tulivat myös liiat neliöt, jotka ovat kalliita ja epäekologisia. Niinpä päätettiin lähteä avoimempaan suuntaa ja kannettiin kaikkien tavarat isoon yhtenäiseen tilaan, missä kullakin on kyllä oma pöytänsä ja omaa tilaa hiukan, yksityisyyttä ei sitäkään vähää.

Nykyisin halutaan sopivasti yksityisyyttä ja sopivasti yhteisöllisyyttä sekä jonkin verran avointa ja jonkin verran suljettua tilaa. Ehkä ei tarvita enää omaa korvamerkittyä pöytää, kylläkin oma kaappi on hyvä olla, missä voi säilyttää tavaroitaan. Vaihtelua ja vapautta valita, missä sitä tänään töitensä tekisi. Muita ihmisiä tarvitaan ja sitä hyvää meininkiä jonkin verran. Tällaisessa yhteisöllisessä työtilassa erilaiset tilat ovat välttämättömiä. Tilan tulee palvella hyvin erilaisia tekijöitä ja erilaisia töitä. Hub-tila ei välttämättä ole käyttäjien ainoa työtila. On kuitenkin tärkeää, että sinne on aina mukava tulla.

5.2 Monitilatoimisto

Monitilatoimisto-konsepti on kehitetty toimistotyön muuttuviin tarpeisiin. Toimistossa on erilaisia tiloja erilaiselle toiminnalle, joista voi tarpeen mukaan valita aina työhön sopivan tilan. Tilan suunnittelu alkaa työn luonteen analysoinnilla ja jokaiselle yritykselle räätälöidään oikeanlainen kokoonpano tiloja heidän tarpeisiinsa. On kuitenkin olemassa muutamia perussääntöjä, joiden mukaan monitilatoimistoa lähdetään rakentamaan. Monitilatoimiston lähtökohtina ovat käyttäjälähtöisyys, palvelulähtöisyys ja työlähtöisyys. (Nenonen et al. 2012, 5.)

Hub tilaa voitaisiin myös kuvailla monitilatoimistoksi omilla ehdoillaan. Samalla tavalla kuitenkin kuin monitilatoimiston suunnitteluohjeessa voidaan edetä tässäkin suunnitteluprosessissa. Lähtökohtana ovat erilaiset tilat erilaiseen työskentelyyn ja mahdollisimman nopeasti ja helposti muunneltavat tilat erilaisiin käyttötarkoituksiin.

Monitilatoimisto-konsepti voidaan jakaa kolmeen erilaiseen vyöhykkeeseen. Ensimmäinen on julkinen vyöhyke, seuraavana puolijulkinen ja kolmantena on yksityinen eli sisäinen vyöhyke. Vyöhykkeet ovat myös toiminnallisesti erilaisia. Sisäisellä puolella keskittymistä vaativa työ on mahdollista, kun taas yhteisiin keskusteluihin tarkoitettu alue sijaitsee joko puolijulkisella tai julkisella vyöhykkeellä. Vyöhykkeeltä toiselle siirrytään siis aina tekemisen tai työn luonteen mukaan. (Nenonen et al. 2012, 6.)

Tilan käyttö voidaan myös selkeästi ohjeistaa, jolloin toimintatavat kaikilla tilan käyttäjillä ovat samanlaiset (Nenonen et al. 2012, 7). Näin ei synny turhia riitatilanteita ja väärinymmärryksiä. Esimerkiksi Hub tilassa voidaan nimetä kahvittelutila vaikkapa Paussiksi. Pausille määritellään käyttötarkoitus, erilaiset huomioon otettavat seikat tilassa, sekä tilan vahvuudet ja heikkoudet. Pausissa voi vapaasti keskustella tai juoda kahvia. Siellä tulee ottaa huomioon muut ihmiset, kysellä kuulumisia ja olla läsnä. Siellä voi tulla myös yllättäviä kohtaamisia, sillä Paussi sijaitsee julkisella vyöhykkeellä, eli on näin ollen kaikille avoinna. Pausin vahvuus on hyvä meininki ja heikkous ajoittainen meteli.

Joku toinen tila voidaan määritellä tilaksi, missä pidetään koulutuksia tai luentoja. Sama tila voi kuitenkin toimia esimerkiksi rennomman työskentelyn tilana silloin, kun mitään tapahtumaa ei ole. Tällainen tilojen moniajo on kannattavaa ja taloudellista.

5.3 Yhteisöllinen työtila

Nykyisin yhteisöllisyydestä puhutaan enemmän ja sitä halutaan nostaa enemmän esiin. Yhteisöllisyys näkyy muun muassa erilaisissa asumisjärjestelyissä. On useita esimerkkejä siitä, miten yhteisö on alkanut rakentaa yhteistä kerrostaloa. Tällaisissa yhteisön taloissa kunkin oman yksityisen asunnon lisäksi on yhteisiä, koko talonväen tiloja. Pitkän yksilöllisyyttä korostavan ajanjakson jälkeen on herätty huomaamaan, kuinka paljon ihminen todellisuudessa tarvitsee muita. Myös Hub-brändin leviäminen ympäri maailmaa kertoo yhteisöllisyyden kasvamisesta ja uudenlaisen työelämän syntymisestä ja kehittymisestä.

Ihminen on sosiaalinen ja tarvitsee toisia ihmisiä. Yhteisöllisyyden käsite on noussut vahvasti pintaan ja saanut myös paljon virheellisiä tulkintoja. On kuitenkin havaittu, että toimivassa ja tuottavassa organisaatiossa me-henki ja yhteisöllisyys ovat suorassa yhteydessä organisaation tulokseen. (Kaivola & Launila 2007, 77.)

Yhteisöllisyys ei ole kuitenkaan itsestäänselvyys, vaan se vaatii yhteistä pitkäjänteistä ponnistelua. Keskinäisen ymmärryksen saavuttaminen tarvitsee aikaa ja hyvää asennetta. Kun yhteisö edustaa samankaltaisia arvoja, joita itsekkin vaalii, liittyminen siihen on luontevaa. Nyky-yhteiskunnassa jokaiselle väliaikaisuuden kokemus on tuttu. Työpaikoilla voi tilanne olla se, että työntekijät ovat paikalla mutta eivät läsnä. Jotta yhteisöllisyys voisi rakentua, tarvitaan kykyä ennakkoasenteista vapaaseen kanssakäymiseen ja jokainen on siitä vastuussa. Toimiva yhteisö tuo kuitenkin turvaa ja luo yhteenkuuluvuutta. Tällaisissa yhteisöissä syntyy kokemus arvostuksesta sellaisena kuin on. Työelämässäkin tulee saada olla omana itsenään. (Kaivola & Launila 2007, 78–79.)

Yhteisöllisessä työtilassa työskentelee yhteisö, jonka jäsenet ovat sidoksissa toisiinsa kuka vahvemmallalla, kuka heikommalla sidoksella. Yhteisöllisyys lähtee yhteisistä arvoista, jotka tulee yhdessä sopia. Arvot ovat periaatteita, jotka jokainen tilassa toimija voi allekirjoittaa. Näiden arvojen mukaan toimitaan ja yhteisten arvojen pohjalle rakentuu yhteisön näkymätön runko. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 14) Paasivaara ja Nikkilä kirjoittavat, että yhteisöllisten arvojen tulee olla kaikkien ymmärrettävissä, uskottavia, yhteisesti tuotettuja ja niihin tulee olla helppo jokaisen sitoutua. Arvot tulee purkaa arkipäiviin sopiviksi, niin että ne on helppo konkretisoida päivittäiseen toimintaan. (2010, 14–15.)

5.4 Hub-konsepti

Hub on kansainvälinen verkosto yhteisöllisiä työtiloja, jotka toimivat tällä hetkellä jo neljällä eri mantereella. Tilat tarjoavat työkaluja ja verkostoja, sekä alustan toiminnalle, jonka tavoitteena on perinteisesti ollut ratkaista globaaleja ongelmia. (Hub rantautuu Helsinkiin, 2014)

Hub on saanut paljon erilaisia muotoja eri maissa ja kaupungeissa. Kouvolassa Hubin rakentumisessa kantavana teemana on kulkenut Parempi Kouvola. Yhteisön jäsenet haluavat parantaa kaupungin palveluita, tuoda uutta elämää Kouvolaan ja saada asukkaat viihtymään kotikaupungissaan. Yksi vahva ajatus Hub toiminnassa Kouvolassa on ollut uusien yritysten syntyminen esimerkiksi opiskelijoiden keskuudesta. Samalla opiskelijoilla olisi myös mahdollisuus jäädä Kouvolaan asumaan, tekemään työtä, vaikuttamaan ja viihtymään.

Kouvolan sijainti Venäjän läheisyydessä, hyvät kulkuyhteydet rajan toiselle puolelle, sekä laaja rautatieverkosto muihin kaupunkeihin on valttikortti yhteisöllisen työtilan tulevaisuudelle. Hub tarjoaa pitkäaikaista tai lyhytaikaista työtilaa ja palveluita paikallisille ja kauempaakin tuleville yrittäjille tai yksityisille ihmisille, kunkin omien kiinnostusten mukaan. Hub toiminnassa yhteisö on kaiken toiminnan lähtökohta. Tilassa työtä tekevien ihmisten kanssa ollaan sinut, kuulumisia vaihdellaan ja uusia ystävyys- ja asiakassuhteita voi syntyä siinä samalla.

Hubin toiminta on sekoitus erilaisia toimintamuotoja. Toiminta mahdollistaa pienten- ja keskisuurien yritysten, kehittäjien, rahoittajien ja päättäjien kohtaamisen ja vuoropuhelun. Maailmassa on paljon ideoita, mutta joskus on hankala saada ne lentämään. Tähän ajatukseen Hubin toiminta perustuu. (Hub rantautuu Helsinkiin, 2014.)

5.5 Luova työ

Luovasta työtilasta ja luovasta työstä puhutaan paljon. Mutta millaisilla asioilla tilasta voidaan tehdä luova? Millaista on luova työ, jota luovassa tilassa on tarkoitus tehdä? Tänä päivänä luovuutta pidetään arvossa. Useilla työpaikoilla luovuus on kilpailukykyisyyden mittari. Luovaa työtä ei tehdä vain perinteisillä luovilla aloilla, vaan sitä hyödynnetään nykyään kaikkialla. (Tukiainen 2010, 18–19)

Nykyisessä työelämässä tunnusomaista on pyrkimys tulostehokkuuteen. Luovassa asiantuntijuudessa se tarkoittaa keskittymistä innovaatioihin. Innovaatioita ei kuitenkaan synny ilman aiheen monipuolista tuntemusta. Asiantuntijan tulee omata monipuolista osaamista. Hänen tulee jatkuvasti kehittää omaa osaamistaan ja taitojaan ja kyetä hallitsemaan yhtäaikaista projekteja. Jaksamisongelmat ovat yleisiä. Aikataulujen puristuksessa töiden tekemiseen käytettävä aika uhkaa loppua ja epävarmuus ja oman osaamisen epäily ovat tuttuja tunteita. Työn aikavajetta aletaan korvata perheen ja muiden sosiaalisten suhteiden kustannuksella. (Tuomivaara 2005, 10.)

Tuloshakuisuus ja luovuus joutuvat usein ajan puutteessa ristiriitaan keskenään. Tasapainotteleminen on vaikeaa. Jos pitää tärkeämpänä kustannustehokkuutta, uhkaa luovuus loppua. Molemmat näkökulmat ovat tärkeitä ja täydentävät toisiaan, kitka on aina olemassa. Luovan työnkin tulee tuottaa tulosta, mutta asettaa työlle omat ehtonsa. (Tuomivaara 2005, 10–11.) Kestävä luovuuden ja jaksamisen turvaaminen edellyttää organisaatiolta paljon. Työn työnkehittämisen ja oman osaamisen kehittäminen on turvattava. Nykyaikainen osaamistalous edellyttää virkeitä aivoja ja jaksamista. Yhteiset kokemuksista keskustelut, ilmiöiden tunnistaminen ja työssä jaksamisen hallintakeinojen jakaminen auttavat luovuus- ja jaksamisongelmia ratkaistaessa. (Tuomivaara 2005, 12–13.)

Luovuus käsite on hyvin arkipäiväinen ja sitä käytetään keskenään hyvinkin erilaisissa yhteyksissä. Tunnettu luovuustutkija Csikszentmihalyi jaottelee luovuuden henkilökohtaiseksi luovuudeksi ja varauksettomaksi luovuudeksi. (Csikszentmihalyi 1997, 344) Hän sanoo, että henkilökohtainen luovuus parantaa usein ihmisen jokapäiväistä elämää ja tekee siitä nautittavampaa. Varaukseton luovuus taas synnyttää uutta ja pysyvää ja sen arvo tunnustetaan laajasti. Arkipäivän luovuuden tuotokset ovat henkilökohtaisia oivalluksia. Innovaatio vaatii tietoista pyrkimistä päämäärään ja luovuuden tiedostamista. Innovaatio on jalostettu ideasta ja kehitetty siitä edelleen käyttökelpoinen tuote tai toimintamalli, joka vaikuttaa useiden ihmisten elämään tuoden lisäarvoa. (Tuomivaara & Leppänen 2005, 29–30.)

5.6 Luova tila

Luovuus ja stressi sekä kiire eivät luovuustutkijoiden mukaan sovi samaan tilaan. Tilassa tulee minimoida stressiä lisäävät ärsykkeet kuten valojen häikäisy, melu ja keskeytykset. Luovan tilan tuntomerkkejä ovat erilaiset kohtaamistilat. Kohtaamispaikko-

ja voi olla monenlaisia, esimerkiksi pitkä pöytä tai hyvin suunniteltu portaikko voi toimia kohtaamistilana ja elvyttävänä tilana työpäivän keskellä. (Hurme 2011.)

Aherruksen lomassa on oltava mahdollisuus pysähtyä. Pienillä keskusteluilla ja py-sähdyksillä toimintaa voidaan käydä rakentavasti läpi. Yhteistyössä mahdollisuudet osaamisen ja hiljaisen tiedon jakamiseen ja siirtämiseen lisääntyvät. Yhteiset keskustelut tukevat oppimista. Aito kiinnostus muiden mielipiteitä ja näkökulmia kohtaan tuo lisää näkökulmia. Kyky ymmärtää erilaisia tarpeita ja näkemyksiä mahdollistaa asiantuntijuuden ja tiimin uusiutumisen (Hynninen 2004, 90–92)

Työpaikoilla luovuutta voivat lisätä myös kodinomaiset piirteet kuten keinutuoli. Luonnonvalon määrä, kasvillisuus ja tilan leikkisyys tai yllätyksellisyys voivat myös tukea tilan luovuutta. Toimistotyöntekijöillä liikunta on yksi erityisen tärkeä jaksamisen ja myös luovuuden lähde. Niinpä toimistolla olisi hyvä olla mahdollisuus esimerkiksi lyhyeen kävelylenkkiin tai kuntopyöräilyyn. (Hurme 2011.)

Google on näyttänyt esimerkkiä luovien tilojen merkityksestä liiketoiminnalle ja uusille innovaatioille. Hyvät tilat ja hyvä maine työnantajana ovat jo pitkään houkutteleet parhaat osaajat googlen palkkalistoille. Mikä tekee googlen tiloista luovia ja innovoivia?

Googlen toimistolta otetuista kuvista näkee (kuva 5), että mielikuvitusta on tilojen suunnittelussa käytetty. Yllätyksellisyys, leikkisyys, monipuoliset ja keskenään erilaiset tilat voivat tarjota kullekin mieluisen paikan työskennellä. Neuvottelutilat eivät näytä neuvottelutiloilta, mutta toimivat silti mainiosti. Kahdenkeskistä keskusteluhetkeä varten voidaan vetäytyä pieneen alppimajaan, missä voidaan olla ihan rauhassa. Tiloissa on käytetty voimakkaita värejä. Pienet syvennykset seinässä tarjoavat rauhallisen tilan tehdä töitä.

Asioita, jotka tavallisesti nähdään ulkona tai jossain muualla kuin toimistossa on tuotu sisään. On hyvin epätavallista pyöräillä toimistokäytävää pitkin tai loikoa ammeessa kesken päivän, mutta epätavalliset tilanteet antavat pienen hengähdystauon näytön ääressä päivittäin istuvalle. Ennakkoluulottomat yhdistelmät saavat tilassa olijan positiiviselle mielelle.

Kuva 5: Kuvia Googlen toimistoilta (Kivilompolo, 2014)

Työn luonne muuttuu jatkuvasti, ja etätyön määrä lisääntyy. Pysyvän toimiston tilalle tarvitaan palveluja: neuvottelutilaa tai tulostuspalveluja. Tila on mielenkiintoisempi, jos sitä on rytmitelty, eikä kaikkea paljasteta hetkessä. Tarvitaan kohtaamistiloja, mutta myös rauhoittumisen tiloja, valottaa sisustusarkkitehti Maaretta Tukiainen artikkelissa *Luova tila vetää parhaita osaajia* (Ekholm 2011). Nenonen ja Rappe toteavat artikkelissa *Työ muuttaa tilaa*, että elvyttävät tilat työpaikalla olisivat tarpeellisia. Nykyisin informaatiota tulee useasta kanavasta yhtä aikaa ja keskittyminen yhteen asiaan

on vaikeaa, siksi tarvitaan rauhoittavia hetkiä työpäivän keskelle. Esimerkiksi luonnon, vaikka vain virtuaaliluonnon tai kuvan, katseleminen rauhoittaa ja rentouttaa melko nopeasti. (Coco 2014.)

Työpaikoilla tarvitaan enenevässä määrin neuvottelu- ja ryhmätyötiloja. Mutta ei niitä perinteisiä, vaan neuvottelutila voi muistuttaa esimerkiksi pajaa tai leikkihuonetta, tai vaikkapa majaa. Maaretta Tukiainen toivoo myös, että sisustamisessa käytettäisiin rohkeammin mielikuvitusta. Joskus hyvinkin pieni muutos voi olla suuri tilan tunnelman kannalta. (Ekholm 2011.)

Luovalla tilalla on tutkitusti paljon positiivisia vaikutuksia työn tuloksiin ja työntekijöihin. Luova tila lisää artikkelin (The benefits of a creative workplace 2014) mukaan sitoutumista ja työntekijöiden keskinäistä vuorovaikutusta. Yrityksellä on myös vahvempi kyky houkutella laadukkaita työntekijöitä, ja henkilökunnan onnellisuus lisääntyy. Myös ongelmanratkaisu ja tuottavuus työpaikalla lisääntyvät luovan työtilan myötä.

5.7 Hyvä työpaikka

Great place to work institute on tutkinut, millainen on hyvä työpaikka. Tärkeimpiä asioita työpaikassa työntekijän näkökulmasta on organisaatiossa olevat vuorovaikutussuhteet. Työntekijän tulee työpaikassaan kokea, että hän voi luottaa organisaatioon, että hän voi olla ylpeä tekemästään työstä ja nauttii työskentelystä työkavereiden kanssa. (Great place to work 2014.)

Myös Kaivola ja Launila puhuvat kirjassaan hyvä työpaikka (2007, 128–129) samoista asioista. Heidän mukaansa työhyvinvointi syntyy työstä ja sen seurauksista. Toimiva työyhteisö ja hyvin tehty työ tuottavat työhyvinvointia. Työpahoinvoinnin tärkeimpiä syitä taas näyttää olevan se, jos työskentelijällä ei ole mahdollisuutta tehdä asioita omalla tyyliään, vaan joku sanoo miten toimitaan. Työn tulee olla mielekästä ja jollain lailla ”oma juttu”, jotta voidaan puhua työhyvinvoinnista.

Työympäristöllä on myös oma osuutensa työhyvinvoinnissa ja hyvän työpaikan muo-
dostumisessa. Hyvä ja kestävä työympäristö joustaa muutoksissa, ei tuhlaa tilaa, tukee yksilön hyvinvointia ja käyttää resursseja yhteisesti. Tilan tulee olla suunniteltu niin, että turhia neliöitä ei ole, vaan jokainen neliö on otettu älykkäästi työyhteisön käyt-

töön. Tällainen tila on myös energiatehokas ja taloudellinen. Työympäristössä tulee huomioida fyysisen ympäristön lisäksi sosiaaliset, kulttuuriset ja virtuaaliset tekijät. (Hietanen 2011, 22.)

Hyvä työympäristö tuntuu turvalliselta ja tukee tilassa tapahtuvaa toimintaa. Hyvin suunnitellussa tilassa kulkuväylät on selkeästi merkitty ja erilaiset tilan käyttäjät huomioitu. Hyvä työympäristö ei tarkoita haasteetonta ja pelkistettyä tilaa, vaan vaihtelevuus ja vaihtoehtoiset tilat lisäävät työntekijän viihtyisyyttä. (Tapaninen & Kotilainen 2002, 90.) Nykyaikana ja erityisesti tällaisen yhteisöllisen työtilan ollessa kyseessä, tarpeet vaihtelevat nopeasti. Tilassa työskentelee eri aikoina eri määrä ihmisiä ja työajat voivat olla hyvinkin joustavia. Hub-tilassa tulisi ajatella myös mahdollisuutta järjestää erilaisia tapahtumia ja erikoispäiviä.

Yhteisöllisessä työtilassa eri tiloilla on erilaiset funktiot. Toisessa tilassa halutaan työskennellä rauhassa ja toisessa tilassa taas halutaan kohdata ihmisiä, keskustella ja jakaa asioita. Tilassa, jota käyttää monet eri ihmiset, tulisi olla selkeät pelisäännöt. Jokin paikka voi olla sellainen, missä sana on aina vapaa. Siellä saa ja tuleeikin juoda yhdessä kahvia ja vaihtaa kuulumisia. Toinen tila on taas hiljainen, missä työskentelyä tai tarvittaessa vaikka päivänokosia ei melu häiritse. Tila voidaan suunnitella muunneltavaksi esimerkiksi irtoseinäkkeiden, lattiatyynyjen, keveiden kalusteiden tai valojen avulla. Sama tila voi toimia suurena näyttelytilana yhtenä päivänä ja monena pienenä ryhmätyötilana tai yksittäisinä työtiloina toisena päivänä.

5.8 Referenssikohteet

Saadakseni jonkinlaisen yleiskuvan yhteisöllisten työtilojen luonteesta Suomessa, kävin tutustumassa erilaisiin ja eri tahojen ylläpitämiin yhteisöllisiin työtiloihin. Tutustumismatkani suuntautuivat Helsinkiin ja Tampereelle.

Helsingissä kävin tutustumassa Aalto yliopiston ylläpitämään yhteisölliseen työtilaan, nimeltään Helsinki Think Company (kuva 6). Kyseiset tilat ovat kuvassa merkitty B kirjaimella. Tullessani tilaan sisään, siellä työskenteli kolme henkilöä omilla koneillaan. Työtila oli kaikkien Aalto yliopiston opiskelijoiden käytössä, ja siellä työskenteleminen oli heille ilmaista. Kun kyselin tilassa työskentelijöiltä tilan toiminnasta, selvisi, että siellä järjestetään paljon erilaisia tapahtumia. Työskentelemässä siellä ei yleensä ole kerrallaan kovin montaa, mutta tapahtumat keräävät väkeä enemmän.

Kuva 6: Helsinki Think Company B ja Urban Office A

HelsinkiThinkCompanyn tilat olivat mukavan valoisat suurten ikkunoiden ansiosta. Varastotilaa ei juuri ollut, mutta varastointi oli järjestetty kätevästi tavaroiden eteen vedettävän verhon avulla. Kokonaisilmeeltään tila oli vaalea, joten taustaseinän tummanruskea sävy pääsi hyvin oikeuksiinsa ja toimi hienosti vastaanottotiskin takaisena huomioseinänä. Pöydät oli hauskaasti tuunattu tilaan sopiviksi teippauksilla. Kyselin hieman heidän työskentelykäytännöistään. Kun heillä on jokin isompi tapahtuma suuressa tilassa, muut työskentelijät ohjataan tekemään töitä keittiöön.

Kävin myös tutustumassa Helsingin lasipalatsissa sijaitsevaan Urban Officeen (kuva 6). Tilat on kuvassa merkitty B kirjaimella. Siellä yksityiset työskentelytilat käytävällä oli eristetty puolikorkealla sermillä. Sermeihin oli kiinnitetty pieni näyttö, jossa näkyi, milloin työskentelytilaa voi käyttää. Sermit olivat harmaita, mutta niihin printattu kuva, teki työskentelykokeista taideteoksia. Osassa sermikoppeja työskenneltiin, eikä heitä näyttänyt käytävällä kulkevat häiritsevän. Käytävällä oli myös kaksi kappaletta pleksiseinäisiä istuimia, joissa toisessa työskenneltiin ja samalla oli mahdollisuus katsoa isosta ikkunasta kadulle.

Helsinki Hubiin (kuva 7) pääsin vierailemaan erään Hubissa työskentelevän kanssa. Vahingossa sinne ei eksy, vaikka tila sijaitseekin keskeisellä paikalla Kampin lähellä. Hubin nimi lukee kerrostalon ulko-oven vieressä pienessä ovikyltissä. Viehättävää porraskäytävää nouseaan ylempään kerrokseen ja pian olen perillä. Heti sisääntulossa on Hub hostin pöytä. Tilassa on työskentelemässä kuudesta kymmeneen henkilöä, yksi on linnoittuneena puhelinkeskusteluhuoneeseen videoneuvotteluun. Host esitteli minulle paikkoja ja samalla sain paljon tietoa heidän Hub-taipaleensa kokeiluista, onnistumisista ja epäonnistumisista. Sain vierailusta paljon hyviä vinkkejä suunnitteluun ja erilaisiin toimintamalleihin.

Aluksi Helsinki Hubissa oli ollut vain yksi puhelinkeskusteluihin tarkoitettu huone. Se ei kuitenkaan ollut riittävä, joten pienestä komerosta tehtiin toinen puhelinkoppi. Sinne mahtuu juuri ja juuri sisään ja ovi kiinni. Kuulemma se kuitenkin toimii, vaikka vaikuttaa hyvin pieneltä. Suurin osa Helsinki Hubin pöydistä on sellaisia, missä pöytälevy on vain laitettu pukkijalkojen päälle. Nämä toimivat toisilla, mutta toisilla eivät. Osalla työskentelijöistä on tapana nojata pöydän reunaan, joten ne meinaavat vähän väliä kipata syliin. Host kertoikin minulle erilaisista kokeiluista, miten pöytä saataisiin tukevasti, mutta helposti kasattua ja purettua. Vielä sitä pitää kuulemma kehittää.

Kuva 7: Hub Helsinki (Kivilompolo, 2014)

Helsinki Hubin keittiö oli samassa tilassa kuin työskentelypisteet. Keittiön pöytä oli kiva suorakaide, joka teki ikään kuin pienemmän tilan suurempaan tilaan. Erillisiä ovella suljettavia tiloja oli kaksi, jotka molemmat toimivat neuvottelutiloina. Tilassa oli mahdollisuus myös seisomatyöskentelyyn, mitä ilmeisesti käytettiin ahkerasti. Hubin ilmoitustaululla oli esitelty kaikki tilassa työskentelevät, ja jokaisen käyntikortit oli saatavilla. Pieni anka pöydällä oli merkki siitä että nyt ei saa häiritä.

Helsinki Hubin host kehotti vierailemaan Kampin ylimmässä kerroksessa olevassa Johto Cafessa (kuva 8), kun kerroin, että olen kierrellyt erityyppisissä yhteisöllisissä työtiloissa. Perusteluksi hän sanoi, että se on hyvin suosittu etätyöpaikka, eli niin kutsuttu kolmas paikka tehdä töitä. Mielenkiinnosta lähdin vilkaisemaan paikkaa. Nimitkin kertoi, että sähköä kannettaviin tietokoneisiin oli saatavilla. Tilassa oli todella tietokoneensa ääressä työtä tekeviä. Ihmiset työskentelivät kahvilan laidoilla olevilla pikkupöydillä, missä oli varmasti vähemmän liikennettä. Tilan keskellä oli matalilla seinillä rajattuja olohuonemaisia tiloja, missä myös työskenneltiin. Jotkut tekivät töitä korkeiden pöytien äärellä baarijakkaralla istuen. Kahvia, ruokaa ja välipalaa oli aina mahdollista hakea tiskiltä. Vaikka tila oli suuri, se vaikutti kuitenkin idylliseltä. Jonkin aikaa voisin itsekkin tehdä siellä töitä, mutta jatkuva melu, joka kantautui liukuportaita, muista kerroksista ja melko täydestä kahvilasta, voisi kyllä melko nopeasti alkaa särkeä päätä. Tämän ongelman osa oli ratkaissut kuulokkeilla.

Helsingissä vierailin vielä Loft Helsingissä (kuva 8), jonka olin löytänyt internetistä. Internet sivujen perusteella toiminta oli jo hyvinkin vakiintunutta. Loft Helsinki sijaitsi Pasilassa isossa pajassa. Aulan vastaanotossa ollut henkilö kysyi, onko joku tulossa minua vastaan. Sanoin, että internet sivuilla sanottiin paikan olevan auki tähän aikaan. Sain ohjeet tilaan ja kävelin ison pajan kesäkäytävää pitkin neuvojen mukaan. Löysinkin etsimäni tilan. Tila on suuri ja pöytiä ja erilaisia pienempiä tiloja useita. Työskentelijöitä tilassa oli kolme, vaikka sinne olisi mahtunut helposti kolmekymmentä, ja vieläkin olisi ollut väljää.

Loft Helsinki koostui kahdeksasta perinteisestä neuvotteluhuoneesta, verhoilla toisistaan erotetuista pienemmistä työtiloista ja pitkästä pöydillä täytetyistä tilasta, sekä pienestä keittiöstä. Kukaan ei reagoinut tuloomme, joten saimme kiertää tilassa kaikessa rauhassa. Paikan autius kuitenkin oli niin hämmentävä, että menin juttelemaa paikalla olleen miehen kanssa. Selvisikin, että hän oli työskennellyt tilassa vasta kaksi päivää ja tilan kalusteet oli kannettu sisään vasta edellisellä viikolla. Se selvitti, miksi kaikki tuntui niin autiolta. Minä kyselin mieheltä, oliko hän pitänyt työskentelystä täällä. Hänen mielestään paikka oli kiva, kaikki sujui ja mikä tärkeintä tilassa oli puhdas sisäilma! Itse olisin ehkä nostanut tärkeimmäksi asiaksi jonkin muun. Tämän kommentin jälkeen poistuin tilasta positiivisella mielellä.

Kuva 8: Johto Cafe B ja Loft Helsinki A (Kivilompolo, 2014)

Tampereella vierailin New Factoryssä ja siellä olikin useampia paikkoja, missä käydä. Pääsin tutustumismatkalle yhdessä Kouvolan Protomon väen kanssa, joten tilaan tutustumisen lisäksi opin Tampereen Protomon toiminnasta, pitchauksesta, Tampere Hubin toiminnasta ja jotain siellä toimivista yrityksistä.

Tampere Hubilla (kuva 9) kaikki työpisteet sijaitsevat isossa, avonaisessa tilassa, missä mitään äänimaailmaa pehmentävää ei juuri ole. Tila on suorakaiteen mallinen ja työpisteet kiertävät pääasiassa seinien vierillä. Keskiosassa tilaa on myös työpisteitä. Juttelin erään naisen kanssa, jonka työpiste oli aikalailla keskellä tilaa. Kysyin häiritseekö tilan melu. Ei häirinnyt, pikemminkin melua olisi voinut olla vähän vielä lisää, jotta hän voisi vielä vapaammin jutella.

Kuva 9: Hub Tampere B ja Protomo A (Kivilompolo, 2014)

Yksi alue keskeltä oli rajattu läpinäkyvällä paksulla muovilla. Siinä oli ollut vuokralla jokin yritys hetken aikaa, ja he olivat tarvinneet yksityisempää tilaa. Tilan takaosassa on kuusi pientä suljettavaa huonetta, joihin on mahdollisuus vetäytyä puhumaan puhelimeen, tai muuten vain omaan rauhaan. Takaosasta löytyy neuvottelutila, jossa saimme kuunnella esityksen eräästä tilassa toimivasta yrityksestä.

Hubin keittiö on aivan omassa rauhassaan eri tilassa. Hubista löytyy myös kolme erilaista sohva tai säkkituoli nurkkausta, joissa ei ainakaan silloin ollut ketään kun olimme käymässä. Mietin mahtaako niillä olla käyttöä. Vaikka työpisteet tuntuivat melko meluisilta, työskentelijöille tarjotaan hyvin myös rauhallisempia elvyttäviä tiloja.

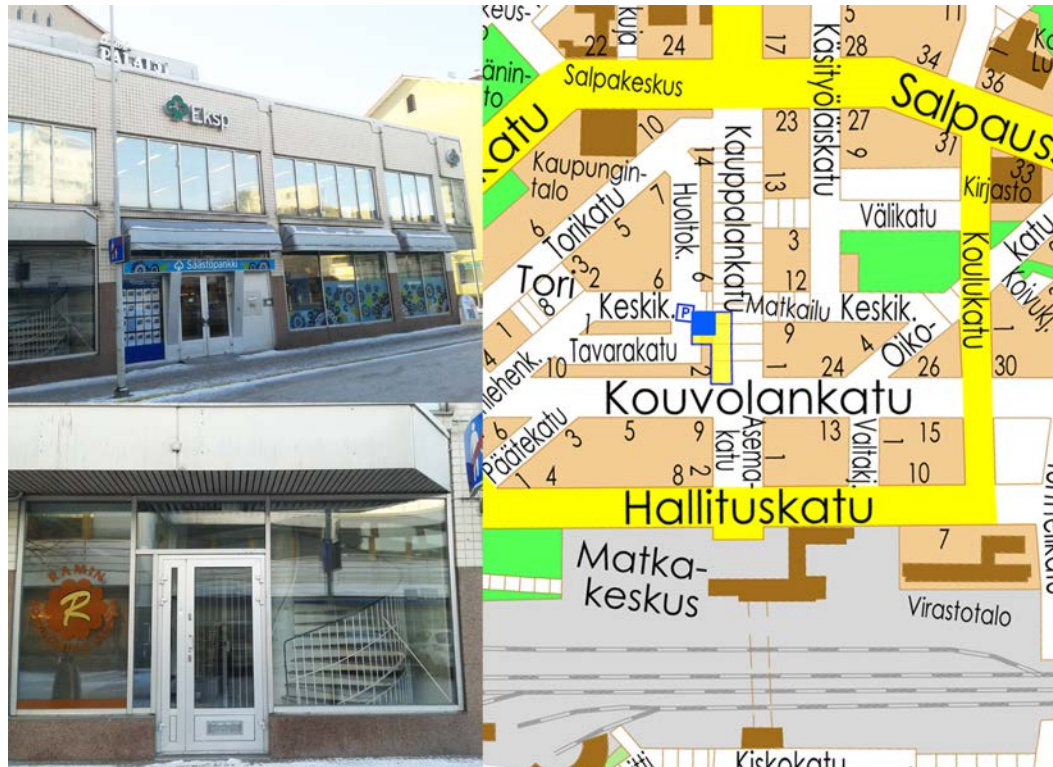
Protomolla (kuva 9) heti sisääntulossa oli suuri liitutaulu, missä ilmeisesti tilassa työskentelijät esittäytyivät nimellä. Tampereen Protomon värit musta ja punainen, näkyivät sisustuksessa kauttaaltaan. Aulassa oli paljon punaisia nojatuoleja pöytien ympärillä, missä odotellessamme istuimme. Olimme paikalla hieman etuajassa, joten meitä kehoitettiin keittämään kahvit itsenäisesti ja odottelemaan hetken. Protomolla kaikki tekstit olivat englanniksi, sillä heille kansainvälisyys on tärkeä osa toimintaa.

Yksi työpöytä Protomolla oli rajattu läpinäkyvällä muovisella verholla. Ilmeisesti se oli riittävä suoja, sillä siinä oli keskustelut käynnissä koko ajan huolimatta meidän juttelusta ihan vieressä. Samalla tavalla kuin Tampere Hubissa, myös täällä työpisteet kiersivät seinänvierustoja. Esiintymisalue sijaitsi keskellä tilaa. Tilan takaosassa oli rauhallisempia työpisteitä, missä Protomon tiimit kehittivät yritysideoitaan.

6 VÄLIPYSÄKKEJÄ

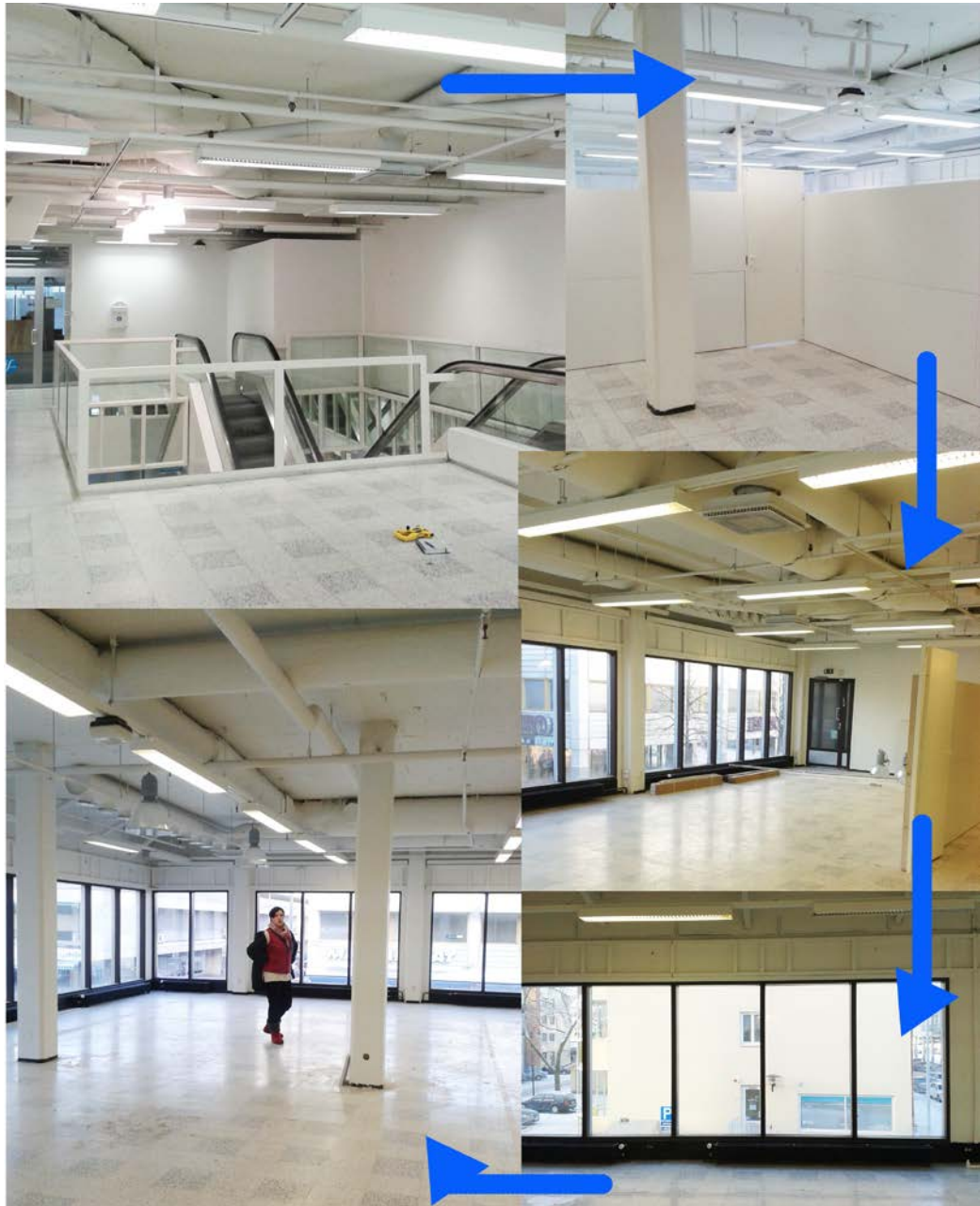
Living Lab -toimintaan kuuluu, että kehitystyö ja ideointi tapahtuvat oikeassa ympäristössä. Yhteisön jäsenet kehittävät ideoita yhdessä suunnittelijan kanssa. Suunnitelmat etenevät vaihe vaiheelta niin, että käyttäjät saavat kommentoida suunnitelmia ja antaa parannusehdotuksia. Siksi suunnitelmassa olevat välipysäkit, eli yhteiset suunnittelupäivät ovat ensisijaisen tärkeitä. Yhteisissä välipysäkeissä on syntynyt paljon nopeita luonnoksia (liite 36), milloin minkäkin paperin reunaan.

Lasipalatsin 2. kerroksen tila valittiin äänestyksessä Hub Kouvolan tilaksi. Lasipalatsi (kuva 10) sijaitsee Kouvolan keskustassa kävelykatu Manskin, eli Kauppalankadun varrella. Vuokrasopimus tilasta tehtiin käyttäjäpäivää seuranneena aamuna 22.1 ja sopimus astui voimaan 1. helmikuuta. Vuokrattu tila on Lasipalatsin toisessa kerroksessa, Ramin konditorian yläkerrassa. Alemmassa kuvassa on takaovi tilaan, jota käytetään Manskin puoleisen etuoven ollessa suljettuna.

Kuva 10: Hub tila on merkitty karttaan sinisellä. (Kivilompolo, 2014)

Perjantaina 24.1 pääsin tutustumaan tyhjään lasipalatsin tilaan, ja samalla otin tilasta mittoja pohjapiirustuksen tekemistä varten. Otin tilasta myös valokuvia, sillä kuvista on usein hyötyä piirtämisessä. Valokuvissa (kuva 11) tila on tyhjä, valoisa ja avara. Tilaan pääsee siis takaovesta Keskikadun puolelta ja Manskin puolelta liukuportaiden kautta. Seuraavassa kuvassa (nuolien mukaan) näkyy väliaikainen puolikorkea seinä, joka on rakennettu estämään tilaan kulku. Keskikadun puoleinen sisäänkäynti näkyy seuraavassa kuvassa. Tilassa on suuret ikkunan kahdella seinällä. Näiden ikkunaseini- en väliin muodostuu Kouvolan torille saakka näkyvä tila. Ison tilan lisäksi Hub tilaan kuuluu pieni keittiö ja kolme erikokoista tilaa, joita voidaan hyödyntää esimerkiksi neuvottelutiloina tai ryhmätyötiloina.

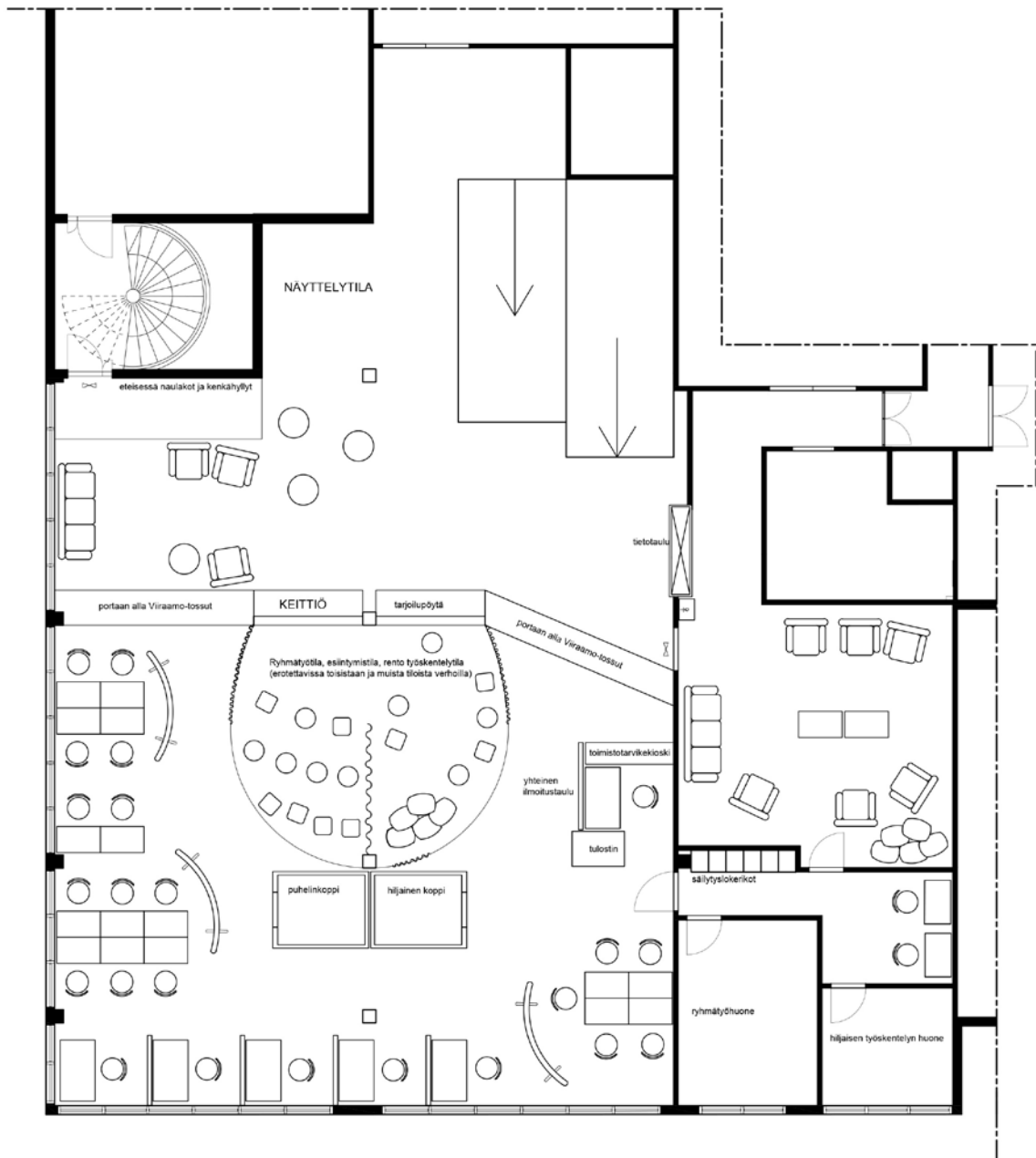
Kuva 11: Vuokrattu tila Lasipalatsin toisessa kerroksessa (Kivilompolo, 2014)

Koska tila halutaan saada nopeasti toimintaan, seuraava tapaaminen käyttäjien kanssa on sovittu keskiviikoksi 29.1. Tähän tapaamiseen teen muutamia suunnitelmia tilasta, joista voimme yhdessä keskustella.

6.1 Ensikosketus tilaan

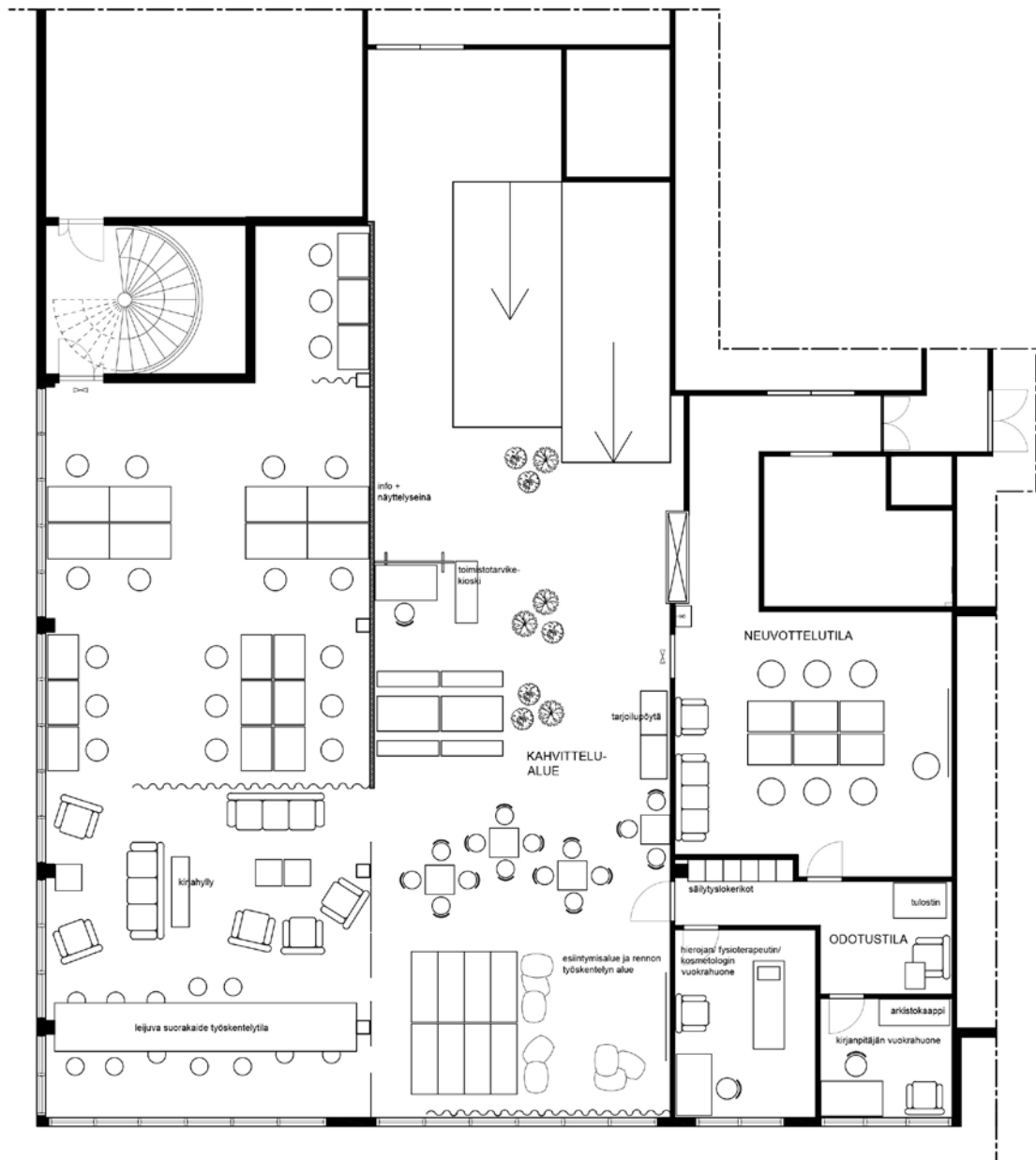
Tapaaminen pidettiin Lasipalatsin vuokratussa tilassa. Käyttäjäpäivässä tehtyjen tilanjakotehtävien pohjalta olin suunnitellut tilaisuuteen kolme erilaista toimintakonseptia, joille annoin nimet: Sipuli, Palaset ja Puisto. Ideat näihin tilanjako-konsepteihin tulivat käyttäjäpäivänä tehdyistä tilanjakosuunnitelmista.

Sipuli-vaihtoehdossa (kuva 12) lähtökohtana oli alueiden yksityistyminen tilan reunoja kohti. Käyttäjät toivoivat yhteistä tilaa, johon kaikkien olisi helppo tulla. Vyöhykkeinen sipuli -ajatus tuli toisesta käyttäjäpäivänä tehdystä tilanjakosuunnitelmasta. Matala porras, jonka alla on sisätossujen säilytystilaa, rajaa työskentelytilan yleisestä tilasta. Keskelle jäävä tila on vapaata oleskelua ja esiintymisiä varten. Ongelmaksi tässä vaihtoehdossa havaitsin äänen kulkemisen jokaiseen nurkkaan vaivatta. Tässä vaihtoehdossa parasta käyttäjien mielestä on rengasvyöhykkeet ja porras, joka jakaa tilaa.

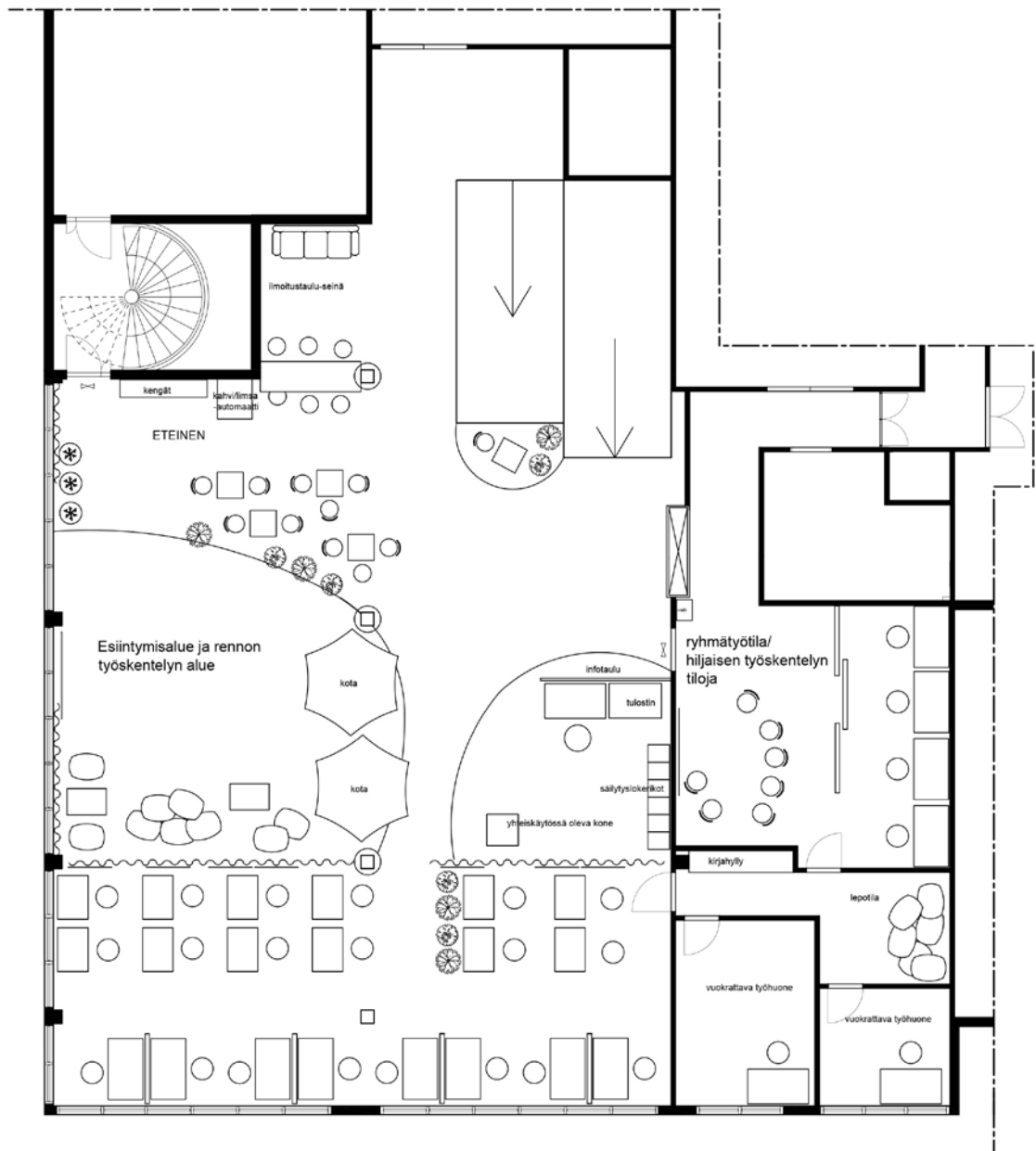
Kuva 12: Sipuli-vaihtoehto (Kivilompolo, 2014)

Palaset-vaihtoehdossa (kuva 13) tila on jaettu neljään osaan. Ensimmäisessä osassa sijaitsee vastaanotto- ja kahvittelualue. Toisessa osassa on esiintymisalue ja kolmannessa osassa seisomatyöskentelyyn ja rennompaan oleskeluun tarkoitettu alue. Viimeinen nurkka on tarkoitettu hiljaiseen työntekoon. Tätä vaihtoehtoa pidettiin hyvänä äänen hallinnan kannalta, mutta osalle tuli Palaset-vaihtoehdosta mieleen konservatiivinen toimisto. Palaset vaihtoehdossa käyttäjien mielestä parasta oli pitkä seisomakorkuinen pöytä. Pöytään on suunniteltu korkeussäätö, jolloin sen voi myös tarvittaessa nostaa pois tieltä. Pöydän voi myös laskea alas istuimeksi. Pöytä on kiinnitetty suoraan kahden pylvään väliin.

Kuva 13: Palaset-vaihtoehto (Kivilompolo, 2014)

Kolmas vaihtoehto Puisto (kuva 14) oli käyttäjien mielestä näistä vaihtoehtoista paras. Siinä tila on jaettu vyöhykkeisiin. Ensimmäisenä tulijalle avautuu kahvittelualue, sitten vapaamman työskentelyn puisto- ja esiintymisalue, ja lopulta verhoilla rajattava hiljaisen työskentelyn alue. Puisto-vaihtoehto on rakennettu toisen käyttäjäpäivässä tehdyn tilanjakosuunnitelman pohjalle. Tilaa rajaavat kodat toimivat rentoutumistiloina. Kodat myös tuovat tilaan ulkotilan tuntua. Hyvänä puolena pidettiin sitä, että sisään tulija on heti liukuportaita noustuaan tilan tunnelmassa sisällä.

Kuva 14: Puisto-vaihtoehto (Kivilompolo, 2014)

Tilaan päätettiin rakentaa lasiseinä turvallisuuden ja äänien eristämisen vuoksi. Seinän avulla Hubin tilat voidaan lukita, mutta lasinen seinä pitää tilan kuitenkin nähtävillä. Varsinkin ilta-aikaan tila pitää pystyä lukitsemaan, kun tilassa saattaa työskennellä joku yksin.

6.2 Avajaiset 14.2

Tilan avajaiset päätettiin pitää ystävänpäivänä. Samalla on tarkoitus julkistaa paikan nimi, joka on jo aikaisemmin äänestämällä päätetty. Avajaispäivänä pidetään kolme Hub infoa kaikille kiinnostuneille sekä lehdistölle. Infojen jälkeen tila on Hub yhteisön käytettävissä illanviettoon. Ajatuksena avajaisissa on, että ihmiset tulevat tyhjiin tilaan, tarkoituksella. Mitään ei vielä ole, ja tilaa lähdetään yhdessä tekemään heti avajaisten jälkeen.

Avajaisia edeltävänä iltana tila on valmisteltu avajaiskuntoon (kuva 15), joten ihan tyhjiin tilaan vieraat eivät kuitenkaan joutuneet tulemaan. Kaupungilta Hubilaiset saivat lainaksi oransseja muovituoleja, joilla vieraat infoissa istuivat. Tilassa on näytteillä Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Saksan messujen messuosasto, joka pystytettiin paikalle merkiksi yhteistyöstä muiden tahojen, kuten paikallisten oppilaitosten kanssa.

Kuva 15: Avajaisista (Kivilompolo, 2014)

Itse valmistin avajaisiin pienen näyttelyn uusista tilanjakosuunnitelmista ja niitä selventävistä luonnoskuvista. Infojen välillä minulla oli mahdollisuus kertoa kiinnostuneille suunnitelmistani ja kerätä samalla palautetta. Monet olivat kiinnostuneet itse suunnitteluprosessista ja kerroin heille, miten tällainen yhteissuunnittelu on tähän asti edennyt. Päivän aikana sain melko paljon positiivista palautetta ja myös rakentavaa kritiikkiä, josta on hyötyä suunnitelmien jalostamisessa.

6.2.1 Nimen julkistaminen

Avajaisissa julkaistiin tilan nimi. Yhteisön jäsen Tony Tavi julkaisi nimen taustaselvitysten kera. Tilan nimi on äänestetty paristakymmenestä eri vaihtoehdosta, ja sitä on pidetty piilossa reilun kuukauden. Viiraamo nimi otettiin vastaan hyvin, osa sille hie-
man naureskeli, mutta suurilta osin se sai vieraiden hyväksynnän.

Kouvola Innovationin sivuilla kerrotaan, että Viiramo nimi on mieleenpainuva, positiivinen sekä hyvin erottuva. Nimi viittaa paperiteollisuuden tuotantoprosessissa hyvin tärkeässä roolissa olevaan viiraan. Viira on verkkomainen, vahva kangas, jonka päälle paperimassa ruiskutetaan. Viira lähtee kuljettamaan massaa kiihtyvällä nopeudella paperirataa pitkin. Painon, lämmön ja voimakkaan imun vaikutuksesta massa muuttaa koostumustaan ja syntyy laadukasta, halutunlaista paperia. (Kouvolaan uusi yhteisöllinen työtila, 2014)

Yhteisöllisen työtilan, Viiramon, toimintamalli on samankaltainen paperinvalmistusprosessin kanssa. Viiraamossa käsitellään paljon ideoita, joita yhdessä pyöritetään, prässätään ja suodatetaan kohti toteutusta. Viiramossa syntyy myös paikallinen imu, joka kasvattaa yhteisöä, yhteisön vaikutuksia ja yhteistyökumppanuuksia. (Kouvolaan uusi yhteisöllinen työtila, 2014)

6.2.2 Toiminnan pohdinta

Suunnitelmissa tulee aina ottaa huomioon myös liiketoiminnallinen näkökulma. Suunnitelma palvelee tarkoitustaan, kun asiakkaan näkökulma ja liiketoiminnallinen näkökulma on otettu huomioon. Tällöin suunnitelmalla on vahva ja kestävä kivijalka. Liiketoiminnan näkökulmasta tärkeitä asioita ovat tuloksellisuus, tehokkuus, erottuvuus ja hyödyllisyys. Asiakkaan näkökulma taas pitää sisällään myös hyödyllisyyden,

mutta sen lisäksi käytettävyyden, johdonmukaisuuden ja haluttavuuden. (Tuulaniemi 2011, 103.)

Suunnitelmaani varten olen saanut selkeät raja-aidat, joiden sisällä suunnitelman tulee pysyä. Tilassa tulee olla joitakin yksittäisiä työtiloja hiljaista työskentelyä varten, vaikka enimmäkseen tilan käyttäjien pöydät sijaitsevat yhteisessä, isossa tilassa. Tapahtumien järjestämismahdollisuus tulee tilassa myös olla. Jotta tapahtumien järjestäminen onnistuisi, tila tulee pitää avarana ja muunneltavana, jotta suuretkin ihmis-massat mahtuvat tapahtumiin. Tapahtumat merkitään kalenteriin hyvissä ajoin, jolloin tilassa työskentelevät voivat siihen varautua ja mennä siksi aikaa työskentelemään pienempiin huoneisiin.

Keskustan alueella tällaisille tiloille on kysyntää. Viiraamo on puolueeton, joten min-kä tahansa tahon on helppo tulla pitämään tilaisuutta Viiraamon tiloihin. Viiraamo sijaitsee ehkä Kouvolan keskustan parhaimmalla paikalla. Sijainnin puolesta tapahtumi-en järjestäminen on helppoa. Viiraamoon on helppo osata ja helppo tulla sen keskeisen sijainnin puolesta kävellen, junalla tai autolla. Yksi kantava ajatus Viiraamon taustalla on Kouvolan keskustan elävöittäminen. Tapahtumat tuovat väkeä keskustaan ja var-masti tekevät hyvää kaikille keskustassa toimiville.

Tilaa on suunniteltu yhteisön kanssa ja eteenpäinkin mennään yhteisön ehdoilla. Viiraamon ideologia on, että tilan tulee palvella siellä työskentelevien kohtaamisia työn-teon mahdollistamisen lisäksi. Tilassa työskenteleville tulee myös mahdollistaa työ-ympäristön vaihtaminen esimerkiksi rennompaan tilaan vaikka kesken päivän. Viiraamossa tulee olla myös sellaisia tiloja, missä nopea ryhmätyö tai vapaamuotoinen ideointi pienissä ryhmissä on mahdollista.

6.2.3 Kolme konseptia

Avajaisissa esittelin kolme erilaista toimintakonseptia ja keräsin niistä palautetta. En ollut nimennyt vaihtoehtoja, vaan numeroin ne yhdestä kolmeen. Palautetta vaihtoehtoista keräsin kommenttilevyjen (kuva 16) avulla. Palautetta sainkin jonkin verran, mutta aina enemmän tällaisista tilanteista hyötyy keskustelemalla kiinnostuneiden kanssa ja kuuntelemalla, millaisia ajatuksia vaihtoehtoista nousee esiin.

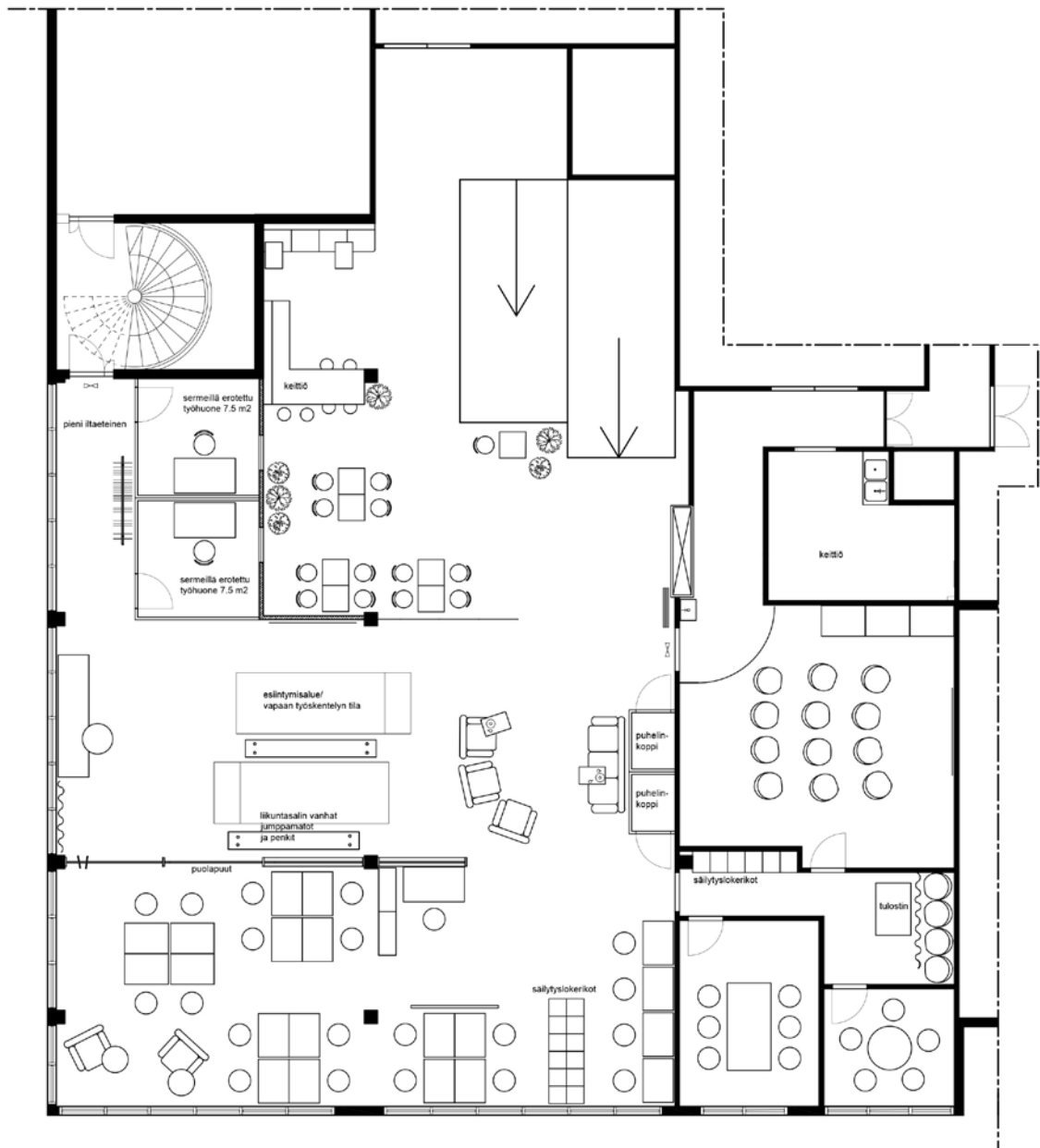

Kuva 16: Avajaispäivän kommenttilevyt (Kivilompolo, 2014)

Avajaispäivänä esitellyissä vaihtoehtoissa kaikissa on otettu huomioon tilan sulke-
mismahdollisuus. Nämä vaihtoehdot ovat seuraava askel vaihtoehtoista Sipuli, Palaset
ja Puisto. Uusissa vaihtoehtoissa on samoja elementtejä kuin vanhoissa. On kuitenkin
hankala sanoa mikä vaihtoehto on mistäkin kehittynyt. Kuten kommenttilevyistä käy
ilmi, vaihtoehdosta numero yksi ei pidetty kovinkaan paljon. Sen sijaan vaihtoehto
kolmen kokonaisuus nousi käyttäjien mielestä parhaimmaksi. Vaihtoehdosta numero
kaksi on pidetty melkein paljon yhtä kuin vaihtoehdosta numero kolme.

Ensimmäisessä vaihtoehdossa (kuva 17) tila on jaettu välipuiden avulla. Yhteinen tila,
joka toimii myös esiintymistilana, muistuttaa koulun liikuntasalia puolapuineen, mata-
line penkkeineen ja jumppamattoineen. Kahvittelualue on rajattu lasiseinien ulkopuo-
lalle. Tämä on vähän ongelmallinen muiden käytävän käyttäjien näkökulmasta. Heti
seinän viereen on rajattu huopasermeillä kaksi hiljaisen työskentelyn koppia. Varsi-

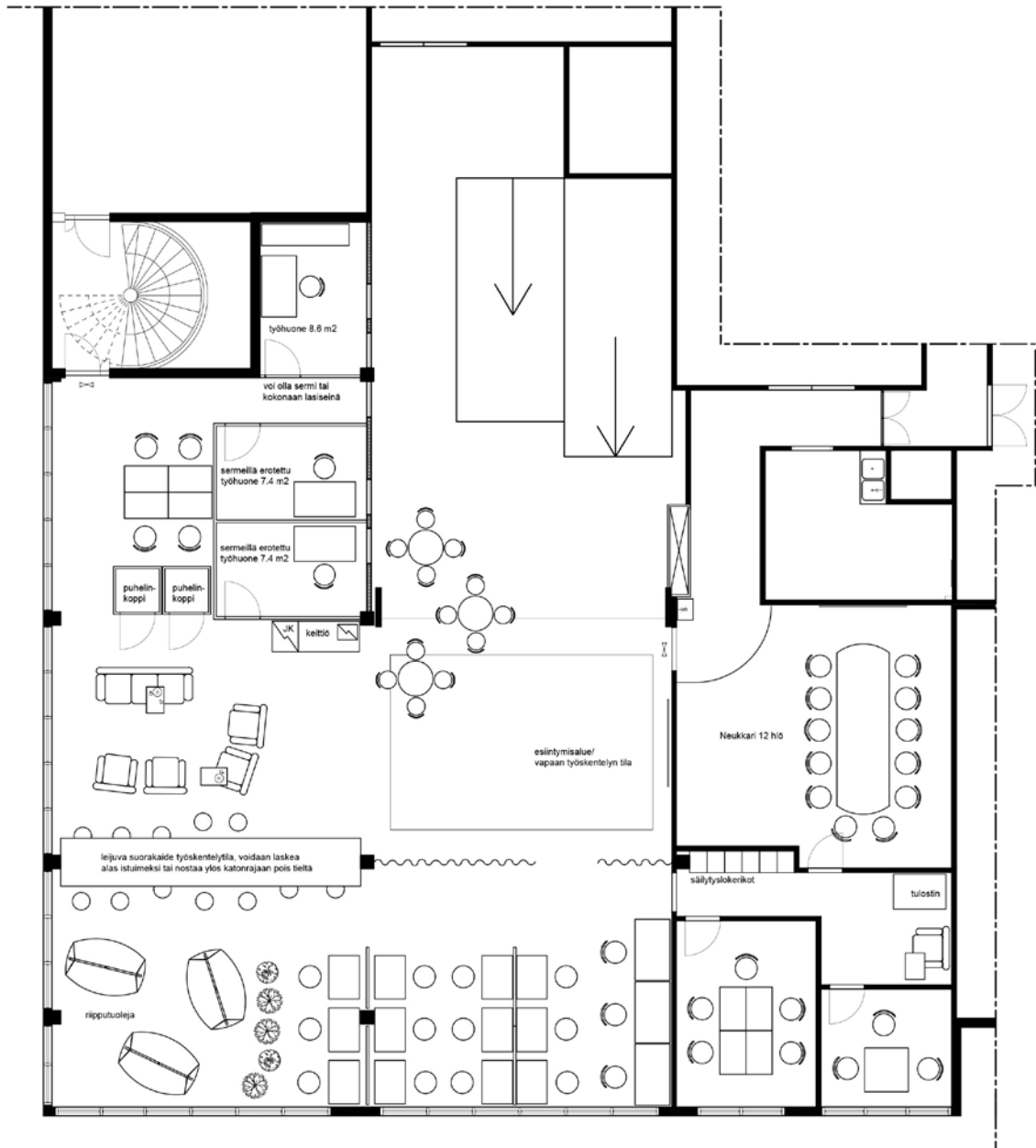
nainen sisäänkäynti on liukuportailta suoraan sisään. Takaoven luona on vain pieni
ilta-eteinen. Esityskuvat löytyvät liitteestä 8.

Kuva 17: Vaihtoehto 1 (Kivilompolo, 2014)

Toisessa vaihtoehdossa (kuva 18) kaikki toiminnot on sijoitettu seinien sisäpuolelle. Kulku on samanlainen kuin vaihtoehdossa yksi. Sisääntulossa olevat kahvilapöydät siirretään iltaisin sisäpuolelle, kun ovet suljetaan. Esiintymisalue on heti sisääntulossa. Esiintymisalueen takana on sohva-alue. Sisääntuloalueella on myös pieni keittiö. Hiljaisen työskentelyn soppeja on kolme, ja niiden vieressä yksi ryhmätyötila. Rajaavana elementtinä toimivat puhelinkopit. Pitkä pöytä on sama kuin aiemmissa ideoissa Pala-

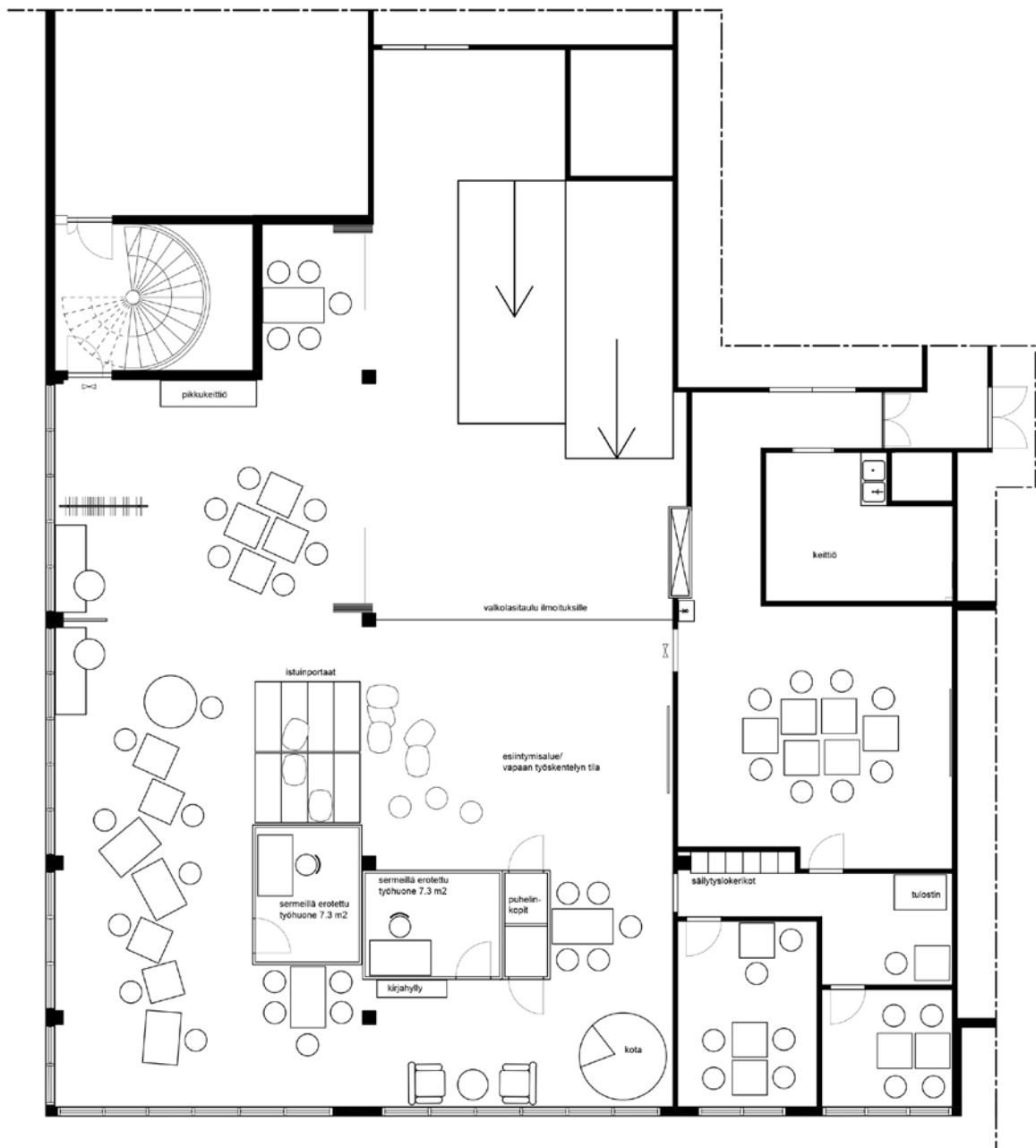
set vaihtoehdossa. Pöytä kerää ympärilleen suuren määrän työskentelijöitä. Tilaisuuksissa pitkä pöytä toimii mainiosti tarjoilupöytänä. Työpisteet on erotettu isosta tilasta verhoilla. Valoisassa nurkassa olevat riipputuolit toimivat elvyttävänä tilana, niiden keinunnassa voi hetkeksi rentoutua. Esityskuvat löytyvät liitteestä 9.

Kuva 18: Vaihtoehto 2 (Kivilompolo, 2014)

Vaihtoehdossa kolme (kuva 19) tilaan kulkeminen on erilainen kuin muissa vaihtoehtoissa. Koska tilaan on kaksi kulkureittiä, ajattelin että turvallisuuden vuoksi olisi parempi jos kaikki tilaan tulevat kulkisivat saman tilan kautta. Tällöin kulkemista olisi helpompi valvoa. Samalla reitille muodostuu luonteva paikka tavata ihmisiä. Tämän

risteysalueen voi esimerkiksi verhoilla erottaa työskentelytilasta. Leikkisästi asetellut pöydät työtilassa herättivät kiinnostusta. Vapaampi työskentelymuoto tuntui kiinnostavan käyttäjiä enemmän kuin vastakkain tai vierekkäin asetellut pöydät. Esiintymisalueen erottaa tilasta istuinportaast, jotka samalla tarjoavat istumatilaa katsojille, tai vapaata työskentelytilaa. Tilaa rajaavat myös huopaseinäiset työskentelykopit. Tässä vaihtoehdossa työpisteitä on kuitenkin melko vähän. Niitä pitäisi saada tilaan enemmän. Esityskuvat vaihtoehdosta kolme ovat liitteessä 10.

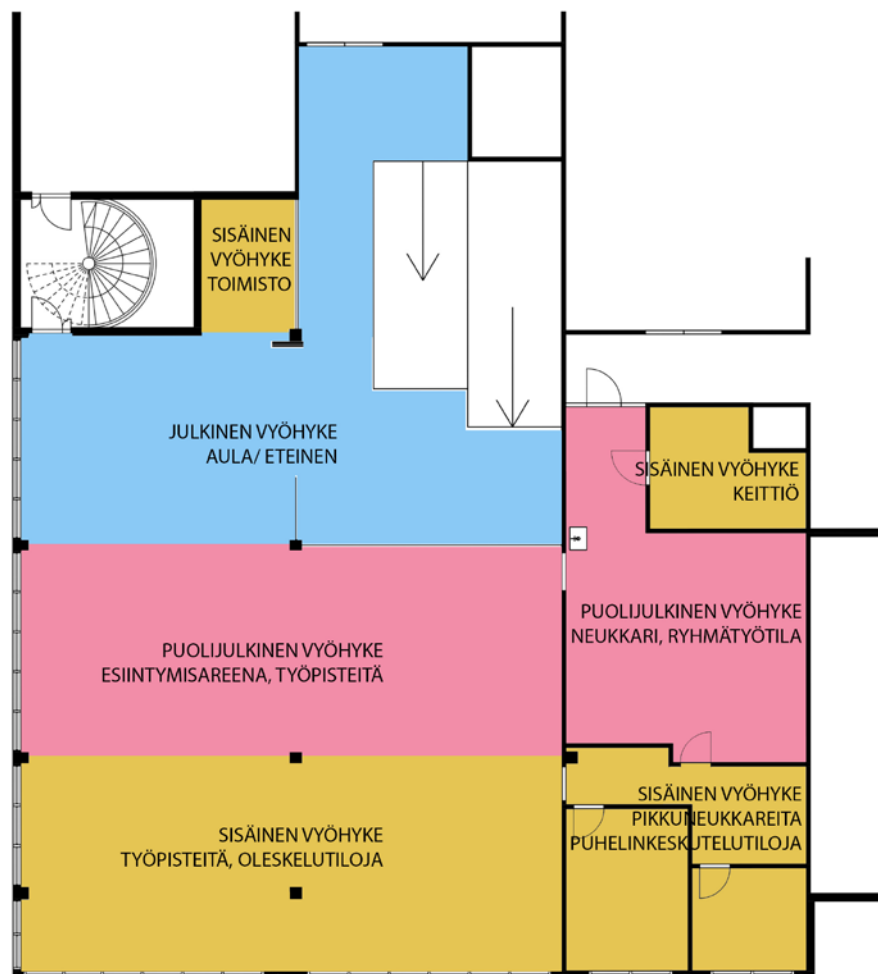

Kuva 19: Vaihtoehto 3 (Kivilompolo, 2014)

Isossa neuvottelutilassa pöytä koostuu useista pienemmistä pöydistä, joten tila on helpposti muunneltava. Pieniä pöytiä on hyödynnetty myös pienemmissä neuvottelutiloissa. Tästä kolmannelle vaihtoehdolle pidettiin eniten. Erityisesti istuinportaat herättivät kiinnostusta. Kolmas vaihtoehto koettiin myös persoonallisimmaksi.

6.3 Hub Jamit

Avajaisissa sovimme yhteisestä suunnittelupäivästä. Sellainen koettiin tarpeelliseksi. Erilaiset näkemykset sekoittivat ajatuksiani ja yhteistä keskustelua tarvittiin. Yhteinen suunnittelupäivä pidettiin torstaina 20.2. Aloitimme suunnittelun kello 9 aamulla. Edellisen päivän Tampere vierailuista ja matkan aikana käydyistä keskusteluista oli tarttunut mukaani joitain uusia ajatuksia ja aamulla ennen jamien alkamista ehdin luonnostella yön yli kypsyneet ajatukset paperille. Esittelin paikallaolijoille ajatukseni, käyttäen hyväkseni monitilatoimistoista lainattua vyöhykeajattelua (kuva 20).

Kuva 20: Viiraamon vyöhykkeet (Kivilompolo, 2014)

Aluksi ihminen siis tulee julkiselle vyöhykkeelle, joka on kaikille avoin. Puolijulkiselle vyöhykkeelle pääsee kutsusta, ja sisäinen vyöhyke on tarkoitettu viiraamolaisten rauhalliseen työntekoon. Ajatusten esittely kesti aikansa, sillä asioista haluttiin keskustella. Osasta ideoista tuntui hyviltä ja osaa jalostettiin yhdessä. Yhdessä kierreltiin tilaa ja uusia ideoita, näkemyksiä ja väittelyjä syntyi. Kuitenkin yhteinen ajatus kypsyi ja suunnitelmassa päästiin eteenpäin.

6.4 Pikku palaveri

Laskiaistiistaina 4.3. yhteisöstä syntynyt KOKES porukka esittäytyi ja kertoi suunnitelmistaan. KOKES on yrittäjyysyhteisö, joka tarjoaa yrittäjyysaiheisia tapahtumia innovatiivisille ihmisille, jotka haluavat luoda uuden yritystoiminnan tai ovat yrittäjyydestä kiinnostuneita. Yhteisen keskustelun jälkeen pyysin tilaryhmää mukaani pieneen palaveriin. Esittelin ryhmäläisille PowerPoint -esityksen laatimistani tilakohtaisista ideoista.

Pikku palaverissa pohdimme seuraavia toteutusaskeleita. Akuuttia seinäasiaa pohdittiin, ja koska budjetti on pieni, myönnytyksiä on välttämätöntä tehdä. Alkuperäistä suunnitelmaa täysin avautuvista lasiseinistä ei siis toteuteta, sen sijaan tulee valkoista kipsilevyseinää villaeristeellä ja suuret lasiset pariovet molempiin seiniin. Lasipariovet tulevat olemaan samankaltaiset kuin If-toimiston ovet, jonka tilat ovat Viiraamon naapurissa. Seinäsuunnitelman edetessä arkkitehtitoimisto Edifica valmisti suunnitelmasta lupakuvat (liite 11) ja muutosluettelon (liite 12) rakennustarkastajan hyväksyttäväksi.

7 VIIRAAMO

Viiraamo on nyt ollut auki helmikuun alusta lähtien joka arkipäivä 9-15. Kukin utelias ohikulkija on tervetullut tutustumaan jatkuvasti muuntuvaan ja vielä hyvinkin keskenräiseen tilaan. Tietoa tilasta ja toimintatavoista on saatavilla, vaikka lopullista hintapolitiikka ja organisaatiomuotoa ei vielä ole päätetty.

Uteliaita ohikulkijoita on eksynyt, tullut huhupuheiden perusteella, kiinnostunut lehtijutun takia tai joku on tarttunut viiraamolaisten mukaan jopa Hesburgerin jonosta. Tieto on levinnyt ja yhteisö kasvanut. Uusia yhteisön jäseniä kuitenkin otetaan jatkuvasti vastaan.

7.1 Viiraamo kalustetaan

Budjetin pienuus toi omat haasteensa suunnitteluun. Kalustamisessa pääperiaatteena oli, että ensin löytyi tavara tai huonekalu, jolle piti löytää käyttötarkoitus. Jokaisen kalusteen tulee olla riittävän kevyt kahden henkilön siirrettäväksi. Mahdollisimman monissa huonekaluissa olisi hyvä olla pyörät alla. Erityisesti niillä alueilla, joihin tapahtuma-alue tarpeen mukaan laajenee. Ongelmana on millä kalustetaan tyhjä tila, kun rahaa on käytössä vain vähän?

Aluksi lainattiin huonekaluja eri tahojen varastoista. Sitten vain oli kysymys oikeasta ajoituksesta. Tässä projektissa toisten onnettomuus on tullut toisten onneksi. Kouvolassa muutama yritys lopetti toimintansa, joten niistä pystyi ostamaan kalusteita. Saimme Parikin kautta hankittua samanlaisia työpöytiä ja työtuoleja tusinan verran. Nevakan kautta on hankittu säilytyskalusteita ja muita toimistokalusteita. Myös joitakin kalusteita Viiraamo on saanut lahjoituksena. Paljon on vieläkin käytössä lainaksi saatua, mutta yhteisöllinen työtila elää kokoajan, ja tilaa kalustetaan pikkuhiljaa.

Kesän 2014 aikana tavarat löytävät paikkansa, tilaan ostetaan tekstiilit äänimaailmaa pehmentämään ja hankitaan puuttuvat kalusteet. Myös internetyhteys, tulostuspalvelu, kulkukorttijärjestelmä ja muut välttämättömät palvelut kehitetään loppuun saakka, ja syksyllä Viiraamon on tarkoitus aloittaa toimintansa täysin varusteltuna ja täydellä teholla.

7.2 Tapahtumapäivät

Vakiintuminen kalustuksen osalta kuuluu asiaan, kunhan kalusteet ja tekstiilit ovat löytäneet paikkansa. Muunneltavuus tulee kuitenkin tilassa säilyttää, sillä tarpeet muuttuvat ja tapahtumat tarvitsevat enemmän tilaa. Esittelen asiakkaalleni myös pohjakuvat tilasta erilaisissa käyttötarkoituksissa. Tapahtumapäivänä väkeä tulee tilaan paljon, jolloin joitain muutoksia kalustuksessa tulee tehdä (liite 13). Tilan käyttäjien tai ylläpitäjän on helppo siirtää määritellyt kalusteet pois tieltä ja muunnella tila erikoispäivään sopivaksi, kun selkeät ohjeet ovat olemassa.

Tapahtumapäivänä Viiraamo-areena on suurimman muutoksen kohteena. Areenan istuinportaita siirretään ja tuoleja tuodaan käytävän varastosta lisää (liite 14). Portaiden siirreltävyyttä mahdollistetaan portaiden alle asennettavien renkaiden avulla.

8 TUNNELMAN LUOMINEN

Viiraamossa, kuten muissakin yhteisöllisissä työtiloissa, tavoitteena on tarjota perustoimistopalveluiden lisäksi jotain erityistä. Yksi tärkeä asia, miksi ihmiset haluavat tehdä töitä juuri yhteisöllisissä työtiloissa, on erilaiset ympäristöt. On tärkeää, että saman päivän aikana olisi mahdollista vaihtaa työskentelemään seisomatyöpisteelle, tai syventyä työskentelemään rauhalliseen pehmeään nojatuoliin rauhoittavien sävyjen ja tunnelman keskelle.

Tärkeä näkökulma tilan tunnelman luomisessa on myös se, millaisia viestejä tila välittää vierailijoille ja kadulla kävelijöille. Mitä Viiraamo haluaa ulospäin viestittää? Suunnittelun eri vaiheissa on noussut esiin se, miten tila näyttäytyy ikkunoiden kautta ulospäin. Viiraamon tila on keskeisellä paikalla ja isot ikkunaseinät avautuvat kahteen suuntaan. Erityisesti ikkunaseinien keskellä oleva nurkkaus on kuin näyteikkuna kauas torille asti. Halutaanko siihen sijoittaa rennomman työskentelyn alue, keskustelualue, jolloin ohikulkijalle tulee tunne hyvästä tunnelmasta. Vai pitäisikö siihen sijoittaa työpöytiä, jotta ohikulkijat näkevät, että Viiraamossa tehdään töitä?

Tilan suunnittelussa on paljon kysymyksiä, joita putkahtelee esiin pikkuhiljaa prosessin edetessä. Kaikkiin ei todellakaan ole oikeaa tai väärää vastausta, ja moniin vastaus löytyy vasta kokemuksen ja tilan käytön kautta. Yhteisöllinen työtila on jatkuvassa muutoksessa ja mitään pysyvää ei välttämättä ole. Tilassa on kuitenkin tilan perusosat, joita pyörittelemällä tilaa voidaan helposti muunnella aina tarpeen mukaan.

Työympäristö on keino vaikuttaa työntekijöiden fyysiseen ja psyykkiseen jaksamiseen. Työympäristössä tulisi huomioida valaistus, äänimaailma, näkymä ulos, raitis ilma, lämpötila ja ergonomia. Työpaikalla on hyvä sopia yhteiset säännöt, niin ei tarvitse jännittää, voinko täällä puhua kaverille vai en. Luonnon kauneus ja neljää vuodenaikaa tulisi hyödyntää paremmin myös sisätiloissa. (Coco 2014.) Tila voisi näyttää ja tuntua erilaiselta kesällä ja talvella. Talvella viltit, pehmeät esineet ja lämpö tuntuvat hyviltä ympärillä, kun taas kesäaikaan halutaan enemmän avaruutta, ilmaa ja valoa.

Viiraamo voi tarjota tiloja, joissa on otettu huomioon kaikki ihmisen aistit. Erilaiset äänet, valot, tuoksut, maut ja materiaalit johdattavat työskentelijän erilaisiin maailmoihin. Tällaista kaikkia aisteja hyödyntävää suunnittelutapaa kutsutaan ambient de-

signiksi. (Tuulaniemi 2011, 80.) Tilan tunnelman luomisessa tulee ottaa huomioon ihmisen kaikki eri aistit, jotka yhdessä vaikuttavat tilan tunnelmaan ja vierailijan kokemukseen. Äänet, valot, tuoksut, maut ja tuntoaistiin vaikuttavat materiaalit tulee ottaa huomioon, jotta yhteiskokemus olisi mahdollisimman positiivinen.

8.1 Värimaailma

Värimaailma on tilassa hyvin merkityksellinen. Värit auttavat tilan hahmottamisessa ja luovat tilalle oman tunnelmansa. Väreillä voidaan merkitä kulkureittejä ja auttaa näin tilassa liikkumista. (Kopeck 2006, 87.) Viiraamossa maton värikontrasteilla autetaan tilassa kulkureittien löytymistä. Tummempi lattiamateriaali ohjaa polun tavoin ovelle (liite 35).

Värimaailma Viiraamoon päätettiin yhdessä. Laajasta värikartasta kukin sai antaa plusmerkkinsä kolmelle värille. Tällä tavoin Viiraamon pääväriksi muodostui sähkönsininen, ja muita tilassa käytettäviä värejä ovat lämmin keltainen, aktiivinen oranssi sekä ripaus ärhäkkää punaista. Kalusteissa, seinissä ja lattioissa päävärinä on harmaa ja valkoinen. Nämä värit olivat tilassa jo olemassa, joten sen suhteen päätös oli yksinkertainen. Voimakkaammat värit tuovat piristystä tilaa jakavien huopien, sohvatyynyjen sekä muiden tekstiilien ja säkkituolien muodossa.

Värit päätettiin siis hyvin spontaanisti. Harald Arnkil kirjassaan Värit havaintojen maailmassa kirjoittaa, että tilan väriyksessä on ensisijaisesti kysymys mielikuvien herättämisestä, niinpä eri ihmisten kokemukset samastakin tilasta saattavat olla toisistaan poikkeavia (Arnkil 2008, 239). Nopeassa väripohdinnassa suuria väripsykologian teoksia ei ehdi selailemaan, vaan päätös tehdään tunteella. Koska käyttäjät antoivat plusmerkkinsä pitkälle samoille väreille, oli yhteinen päätös syntynyt nopeasti.

Väreillä on kuitenkin huomattava merkitys muun muassa työympäristön viihtyisyydelle ja identiteetin luomiselle. Värit koetaan rauhoittavina, piristävinä tai ärsyttävinä, mutta suoraan ei voida sanoa, että jokin väri vaikuttaisi juuri tietyllä tavalla. Voi kuitenkin olla, että värin sijasta tummuudella, sommittelulla, muodolla tai kuva-aiheella on merkitystä värin kokemiseen. (Arnkild 2008, 246.)

8.2 Äänimaailma

Äänimaailma voi olla miellyttävä tai epämiellyttävä. Äänelle on kielessämme useita sanoja, jotka luokittelevat äänet erilaisiin kategorioihin. Esimerkiksi melu sana tuo monille mieleen melusaasteen, joka on epämiellyttävää ääntä. Melusaasteessa stressitaso nousee ja keskittyminen on hankalaa. On muunkinlaisia ääniä. Useimmiten Suomessa miellyttävästä äänestä ei käytetä termiä melu. Toiset äänet ovat odotettuja ääniä, joita voidaan kontrolloida. Tällaiset äänet eivät yleensä häiritse. Odottamaton ääni tai ääni, jota ei voi itse kontrolloida, tuottaa melusaastetta. (Kopec 2006, 108.) Viiraamolaisten toivovat rauhallisia työskentelytiloja, joissa meteliä ei juuri olisi, mutta myös sellaisia tiloja, joissa puhuminen olisi mahdollista muita häiritsemättä. Äänen kulkemista pitää siis pystyä säätelemään tarpeen mukaan ja tilojen hiljaisuus tai meluisuus voidaan yhteisesti etukäteen päättää.

Äänimaailman huomioon ottaminen on hyvin tärkeää siksi, että kovassa metelissä työntekoon on vaikea keskittyä, eikä tuloksia synny. Metelissä ihminen myös väsy nopeasti. Myöskään aivan hiljainen työympäristö ei välttämättä ole toimiva. Joissakin toimistoissa tilaan laitetaan kaiuttimien kautta kuulumaan taustamelua ääniympäristön tasaamiseksi (RT 95-10718 2000). Viiraamossa liukuportaiden ääni kantautuu tilaan melko voimakkaana. Tilaan rakennettava seinä kuitenkin heikentää äänen kuulumista työpisteille, mutta voi kuitenkin toimia taustaaänenä tilassa, varsinkin ovien ollessa käytävään avoinna. Erilaisten teemapäivien merkeissä äänimaailmakin voi tilassa muuttua. Viiraamon meripäivänä kaiuttimista virtaa meren kohinaa ja rauhoittava aaltojen ääni, kun se vyöryy rantahiekalle tai kalliolle.

Toimistoissa taustamelua tuovat muun muassa erilaiset toimistokoneet. Jos tila on kai-kuva, tällaiset äänet voivat olla häiriöksi. (RT 95-10718 2000.) Viiraamossa jokaisella on omat kannettavat tietokoneensa. Tulostin tilassa toki on, mutta se on sijoitettu hie-man erillään olevaan toimistoon, jolloin melu ei kantaudu työpisteille.

Askeläänien vaimentamiseksi tilaan on suunniteltu kokolattiamatto. Äänimaailma pehmenee, mutta matolla on muitakin merkityksiä tilassa. Matto on niillä alueilla, jotka sijaitsevat puolijulkisella ja sisäisellä vyöhykkeellä. Matto siis rajaa tilaa omalta osaltaan ja tekee sen kodikkaammaksi. Matolle ei ole asiaa ulkokengillä, vaan tilassa työskenteelijät riisuvat eteisessä kenkensä ja vaihtavat jalkaansa sisäkengät tai kulkevat

tilassa sukkasillaan. Vierailijoiden tulee tehdä samoin. Kotoinen toimintamalli tuo tilaan oman erityispiirteensä ja on vakiintunut tapa esimerkiksi Japanissa.

8.3 Materiaalit

Käyttjäpäivässä nousi esiin joitakin tilaan toivottuja materiaaleja. Käyttäjät halusivat lämmöntuojaksi puuta yleisväritykseltään harmaanvalkoiseen tilaan. Huopa on tuttu materiaali paperitehtaalla. Huopa toimii myös ääntä absorboivana materiaalina. Tilaa ei haluttu jakaa kiinteillä seinillä pieniksi työskentelytiloiksi, vaan avaruus ja muunneltavuus haluttiin säilyttää. Työrauha pitää kuitenkin olla yhteisöllisessäkin työtilassa. Siksi päädyin suuriin huopamattoihin, joka puutangolla roikkuen jakavat tilaa, tuovat yksityisyyttä ja pehmentävät äänimaailmaa.

Tilassa puu näkyy huonekaluissa, kattoon ripustettavissa huopatangoissa ja esiintymisalueen istuinportaissa. Tilaan toivottiin myös iloisia värejä. Värejä tilaan voidaan tuoda tilanjakahuovilla ja värikkäillä huonekaluilla. Luonto näkyy tilassa aitoina huonekasveina.

8.4 Valaistus

Tilan valaistukseen ei hirveästi voi vaikuttaa, sillä tilassa on loisteputkivalot ja muutama suurempi kohdevalo. Valaistuksen voi huomioda tilassa työpöytiä siirtelemällä optimaalisille kohdille. Tämä ei ole ongelma, sillä tila elää joka tapauksessa niin kalusteiden sijoittelun kuin muidenkin toimintojen osalta.

Päivänvaloa olisi hyvä saada tilaan tasaisesti. Jokaisen työskentelijän tulisi saada osansa päivänvalosta. Jos auringonpaiste on kuitenkin liian voimakas ja häikäisevä, pitäisi myös olla mahdollisuus säädellä valon määrää. Kaikissa tiloissa valon tarve ei ole samanlainen, joten suunnittelu etenee tilan toimintatarpeiden mukaan. (RT-07 10912 2008.) Tilassa on suuret ikkunapinnat, joten päivänvaloa tilaan tulee runsaasti. Tilaan muodostuu kuitenkin luonnostaan myös pimeämpi nurkka, joka tässä tapauksessa on todella hyvä asia. Nurkkaa voidaan hyvin hyödyntää esiintymisalueeksi, jossa valkokankaalle esitysten heijastaminen on mahdollista tilan hämäryyden ansiosta.

Auringonvalon säätelemiseksi on olemassa erilaisia suojia. Aurinkosuojat voidaan jakotella sisäisiin ja ulkoisiin suojiin. Ulkopuoliset suojat ovat tehokkaampia lämmön sää-

telyssä, mutta alttiita sääolosuhteille. Viiraamo sijaitsee toisessa kerroksessa, joten myös se vaikeuttaa ulkoisten suojien säätelyä. Sisäiset suojat ovat helpommin säädeltävissä, ja siksi tässä tapauksessa toimivat paremmin. Suojaustapojen valintaan vaikuttavat toiminnallisuus, helppokäyttöisyys, kestävyys ja käyttäjien mielipide. Sisäisiä suojavaihtoehtoja ovat muun muassa sälekaihtimet tai erilaiset verhot. (RT-07 10912 2008.)

8.5 Tilojen personointi

Personointi antaa vahvan identiteetin tilalle. Persoonalliset tilat edistävät henkilökohdista hyvinvointia ja työtyytyväisyyttä mutta myös positiivista työpaikkakulttuuria. (Kopec 2006, 242.) Tiloista, jotka ovat persoonallisia, voi jokainen löytää oman mielipaikkansa. Esimerkiksi erilaiset neuvottelutilat antavat mahdollisuuden valita jokaiseen tilanteeseen sopivan tilan.

Viiraamon pohjapiirustus (liite 15) on alkanut vakiintua. Eri tiloja on muodostunut jo valmiina olevien seinien sisäpuolelle, mutta myös isoon avoimeen tilaan. Jokaisella tilalla on oma tarkoituksensa, palvelunsa ja tunnelmansa. Seuraavissa kohdissa olen nimennyt eri tilat ja antanut niille oman tunnelman ja luonteen. Kerron niistä jokaisesta hieman ja kerronnan tueksi esittelen myös kunkin tilan kohdalla muutamia ideakuvia sekä seinäprojektioita tai 3D-mallinnuskuvia.

8.5.1 Terassi

Terassin ideana (liite 16) on tervetulotoivotus Viiraamoon ja tiedon jakaminen. Terasmaisilla kalusteilla voi hetkeksi istuutua lepäämään.

Heti liukuportaiden päässä on terassialue, joka kuuluu julkiseen vyöhykkeeseen. Terassialue (liite 17) toimii ikään kuin sisäänheittoalueena, missä voi rauhassa tutustua Viiraamon toimintaan ilmoitustaulun avulla ja rohkaistuttuaan tulla sisään tutustumaan. Terassilla on tarkoitus Viiraamon tapahtumien lisäksi esitellä myös Viiraamon yhteistyökumppaneiden toimintaa. Terassikalustus tulee olemaan keveää ja helposti pois kasattavaa, terassimaista.

Liukuportaiden yläpuolelle on suunnitteilla yhteisöllinen taideteos, joka houkuttelisi ihmisiä yläkertaan katsomaan, mitä siellä tapahtuu. Terassialueella on hyvä mahdolli-

suus esitellä erilaisia näyttelyitä. Tällä hetkellä siellä on esillä Kouvolan kaupunkivisiokilpailun työt.

8.5.2 Risteys

Risteys on keskipiste, johon toiminnot keskittyvät. Oleilu ja asioiden järjestäminen kuuluvat tämän alueen luonteeseen (liite 18).

Risteys (liite 19) on alue, jonka läpi kaikki kulkevat. Risteyksessä tapahtuu paljon. Risteysalueella sijaitsee Viiraamon pysäkki, josta vierailijoita tullaan hakemaan. Risteysalueen reunassa sijaitsee Viiraamon toimisto, missä on tarjolla tulostuspalvelu ja Viiraamo-opastusta. Risteyksestä löytyy tarvittavat naulakkopalvelut.

Risteys kuuluu julkiseen vyöhykkeeseen, joten siellä on vapaus jutella. Alueella sijaitsee kotoinen sohvaryhmä jutteluhetkiä ja yhdessäoloa varten. Risteysalue kerää ihmiset yhteen. Kohtaamiset ja arkiasioista keskustelut vapauttavat ajatuksia hetkeksi, jonka jälkeen työnteko sujuu taas helpommin.

Risteysalueen jälkeen alkaa mattoalue, johon päästäkseen kaikkien, myös vierailijoiden, on vaihdettava jalkaansa sisäkengät tai vedettävä sukkien päälle Viiraamovillasukat. Villasukat tai sisäkengät jalassa on mukava kulkea Viiraamon tiloissa.

8.5.3 Löysi

Löysi on myös, kuten koko paikan nimi Viiraamo, lainaa paperitehtaalta. Löysi on Kuusankosken murretta ja tarkoittaa työvuoroa. Löysi alueella siis työskennellään aamulöysissä, iltalöysissä ja tarpeen vaatiessa myös yölöysissä. Tämä alue on tarkoitettu työntekoon.

Löysistä voit löytää itsellesi mieluisen työskentelypisteen. Ideana on rauhallinen työnteko kivassa ympäristössä (liite 20).

Löysissä (liite 21) on työpisteitä, jotka eivät ole kenenkään omia. Päiväksi voi varata oman työpisteen. Seuraavana päivänä voi työskennellä samalla paikalla, jos se sattuu olemaan vapaana. Tilassa on puhelinkoppi puhelinkeskusteluja varten, koska alueella työskentelee useita yhtä aikaa. Löysi alue on rauhallista työskentelyä varten. Risteys-

alueelta kantautuu helposti meteliä Löysin puolelle, joten mitä kauempana risteysalueelta on, sen hiljaisempi on työpiste.

Löysi alue on matto-alue (liite 35), jossa kuljetaan sisäkengillä tai sukkasillaan. Kokolattiamatto muodostuu kahdesta erivärisestä matosta. Mattojen väriksi valikoitui tummanharmaa ja vaaleanharmaa. Värit ovat tilan nykyisessä lattiamateriaalissa. Näin siksi, että matto ja nykyinen lattia sopisivat hyvin yhteen. Matot ohjaavat tilassa kulkemista. Tummanharmaa matto kuvaa polkua ovelle eli kulkureittejä. Vaaleanharmaa on rauhallisempaa aluetta, missä läpikulkua ei juuri ole.

8.5.4 Viiraamo-areena

Viiraamo-areenalla kokoonnutaan niin tapahtumapäivänä kuin tavallisenakin työpäivänä. Suuret pehmorenkaat ja istuinportaat antavat paikan hetken levolle (liite 22).

Viiraamo-areena (liite 23) tarjoaa alustan erilaisten pienempien ja suurempien tapahtumien järjestämiselle. Areenalle rakennetaan istuinportaat, johon mahtuu väkeä esitystä seuraamaan. Portaat (liite 24) toimivat myös tilaa rajaavana elementtinä. Lisäksi lattialla on tilaa lisätuolien levittelyyn. Kun areenalla ei ole tapahtumaa, portailla voi vapaasti työskennellä, tai ryhmä voi kokoontua sinne ideoimaan. Istuinportaita voidaan liikutella niiden pohjassa olevien pyörien avulla. Tapahtuma-alueen sivulla olevat pöydät voidaan kuljettaa pois tieltä. Niinpä tapahtumatilaa on helppo laajentaa taakse ja sivuille päin. Jotta työnteke olisi mahdollista yhtä aikaa pienten tapahtumien kanssa, alueen voi rajata ääntä vaimentavilla huopakankailla. Huopakankaat roikkuvat kattoon ripustetuilla tangoilla, joten niitä voidaan siirrellä tai muuttaa paikasta toiseen.

8.5.5 Ranta

Ranta on rentoutumista varten. Rannan idea on levollisuus ja keinuminen (liite 25).

Ranta (liite 26) on Viiraamon elvyttävä alue. Ranta alue sijoittuu Viiraamon valoisimpaan nurkkaukseen. Jotta tila täyttäisi tarkoituksensa, sen tulee olla riittävän erilainen kuin muut tilat. Tilan nimi Ranta viittaa ulkotilaan, ja sellaista tunnelmaa sinne halutaankin tuoda. Ranta alueella on pehmeä ja paksu matto. Riipputuolissa tai puutarhakeinussa istuessa saavat ajatukset hetken lentää kaikessa rauhassa. Ranta sijaitsee Vii-

raamon näkyvimällä paikalla, joten rentoutuessaan voi samalla katsella kadun elämää.

Ranta-alue toimii myös Viiraamon kirjastona. Mataliin hyllyihin kootaan kirjoja ja lehtiä, joita voi rauhallisessa nurkassa syventyä lukemaan. Ranta sijaitsee yksityisellä vyöhykkeellä, joten se ei ole tarkoitettu rupattelemiseen, vaan rentoutumiseen.

Maaretta Tukiaisen mukaan luovan tilan suunnittelussa tulee pyrkiä stressittömyyteen (2010, 53). Tilassa monet asiat voivat nostaa stressitasoa. Melu, häikäisy tai turvattuuden tunne voivat tehdä työskentelyn vaikeaksi. Yhteisöllisessä työtilassa ihmisten kohtaaminen on mahdollista ja jopa välttämätöntä. Jatkuva sosiaalisuus ja ihmisten kanssa oleminen voivat väsyttää. Hiljaisia mietiskelyhetkiä varten Viiraamossa on Ranta.

8.5.6 Ideointitila

Ideointitila (liite 27) on tarkoitettu yhteisiin ideahetkiin tai pieniin palavereihin. Hyvät ideointiseinät ja muuntuva tunnelma edesauttavat ajattelutyötä.

Ideointitilassa on aina mahdollisuus suunnittelu- ja ideointihetkiin. Tilassa on helposti siirreltäviä pieniä pöytiä, joista voidaan muodostaa kulloinkin tarvittavia pöytäryhmiä. Tilassa ei ole ikkunoita, joten päivänvaloa sisään ei saada. Päivänvalottomassa tilassa on hyvät mahdollisuudet muunnella tilaa valo- ja äänimaailmoilla. Kaiuttimien kautta tilaan voidaan tuoda meren aaltojen kohinaa ja seinälle heijastaa merenmaisemaa. Ideointitilaa voidaan käyttää neuvotteluihin, mutta ensisijaisesti se on viiraamolaisten käytössä oleva ideointitila.

Ideointiseiniksi tarvitaan erilaisia alustoja. Yhteisissä keskusteluissa, tilaan toivottiin lautaseinää, sillä post-it laput pysyvät siinä paremmin kuin sileässä ja valkoisessa seinässä. Ideointihuoneessa kaikkien seinien tulisi olla käytettävissä piirtämiseen ja idealappujen levittelyyn.

Lautaseinän vastakkaisella puolella voisi olla akustoivaa materiaalia, johon voi kiinnittää asioita nastoilla. Akustoivana materiaalina voidaan käyttää profiloitua vaahtomuovia. Jotta molempia puolia voidaan käyttää, täytyvät lautaseinäelementit kiinnittää seinään saranoilla. Tällöin elementin voi kääntää tilanteeseen sopivasti. Seinäelemen-

tit ovat monipuolisuudessaan käytännöllisiä, pehmentävät äänimaailmaa ja luovat persoonallista tunnelmaa tilaan. Vaahtomuovin asemasta osassa seinäelementeistä voisi olla liitutaulu.

Tilan kaksi muuta seinää maalataan valkotaulutussimaalilla. Näin isoja pintoja voidaan käyttää ideointiin lattiasta kattoon saakka. Tilasuunnitelmasta (liite 28) löytyvät seinäprojektiot.

8.5.7 Neuvotteluhuone

Tila, jossa voi vastaanottaa asiakkaan tai pitää kokousta. Virallinen, mutta kuitenkin kotoinen neuvotteluhuone (liite 29).

Neuvotteluhuoneeseen mahtuu kahdeksan henkeä pitämään palaveria. Tilan akustiikan ja äänen eristävyys vuoksi seinille kiinnitetään akustiikkalevyjä. Akustiikkalevyt toimivat samalla ilmoitustauluna. Neuvotteluhuoneessa on esillä Viiraamon pääväri sininen. Siniset pilvet roikkuvat katosta vaimentaen äänimaailmaa ja siniset verhot voidaan vetää auringonpaisteen eteen. Tilasuunnitelmissa (liite 30) on esitelty pohjapiirustus ja seinäprojektiot sekä 3D-mallinnuskuvat.

8.5.8 Parveke

Parveke on tarkoitettu keskusteluhetkiin pienellä porukalla. Siellä voi kokoustaa tai varata oman ajan keskittymistä vaativaan kirjoitustyöhön (liite 31).

Parveke on pienen ja valoisan neuvottelutilan nimi. Parvekkeelle mahtuu kerrallaan neljä henkeä pitämään palaveria. Huone on pieni, mutta valoisa ja viihtyisä. Huoneen lattialle terassitunnelmaa luomaan ja ääntä vaimentamaan laitetaan ruohomatto. Valoa pieneen tilaan tulee paljon, joten ikkunan eteen vedettävät verhot ovat tarpeen. Iloisen väriset verhot tuovat tilaan auringon silloinkin, kun se ei paista taivaalta. Tilasuunnitelmassa (liite 32) on esitelty tilan pohjapiirustus, seinäprojektiot ja 3D-mallinnuskuvat.

8.5.9 Pastakeittiö

Pastakeittiössä olisi hyvä olla mahdollisuus viestittelyyn tai sisäiseen tiedottamiseen. Pirteät värit toisivat pimeään tilaan raikkautta (liite 33).

Pastakeittiö on myös lainasana paperitehtaalta. Paperitehtaan pastakeittiössä säädel-
lään paperin koostumusta. Viiraamon pastakeittiössä syödään eväitä, keitetään kahvit
ja pidetään pieni tauko työnteon välissä. Keittiö on pieni tila, jossa ei ole ikkunoita.
Tila ei siis ole tarkoitettu isojen porukoiden rupattelupaikaksi vaan eväiden syöntiin ja
kahvin keittoon. Pienessä tilassa pitää mahtua useampikin henkilö yhtä aikaa valmis-
tamaan ruokaa. Keittiön tilasuunnitelmassa (liite 34) toiminnot on pyritty hajautta-
maan niin, että useampi ihminen mahtuu työskentelemään tilassa samanaikaisesti.

9 POHDINTA

Opinnäytetyöni alkaa olla kansissa mutta projekti vielä jatkuu tämän jälkeen. Aloitin
työni suunnittelulla ja projektin paloitteluksella pienempiin osiin. Pala kerrallaan
työni on edennyt, vaikkakaan ei aina niin suunnitellusti.

9.1 Kysymyksiin vastaaminen

Työni aluksi mietin kysymyksiä, jotka auttaisivat projektin kokonaisvaltaisessa hah-
mottamisessa. Näihin kysymyksiin työni tulisi vastata. Pääkysymyksessä mietin miten
voin suunnitella tilan, joka tukee käyttäjien tarpeita. Laajan kysymyksen jaoin kol-
meen alakysymykseen, jotka tukevat pääkysymystä.

Ensimmäinen kysymys käsittelee hyödynnettävän tiedon hankkimista. Menetelmänä
työssäni käytin Living Lab -toimintakonseptia. Living Lab -toimintakonsepti on laaja
käsite ja sisältää hyvin paljon erilaisia työkaluja. Näille työkaluille on kuitenkin yh-
teistä, että suunnittelu tapahtuu käyttäjälähtöisesti aidoissa toimintaympäristöissä.
Käyttäjäpäivä oli laajin käyttäjätiedon kartoitus tapahtuma. Välipysäkit ja yhteiset
keskustelut veivät työtä eteenpäin Living Labin mukaisesti.

Toisessa alakysymyksessä pohdin, kuinka tilat saadaan vastaamaan käyttäjien tarpeita.
Kun käyttäjät saavat itse vaikuttaa ratkaisuihin ja kokeilla niitä aidossa ympäristössä,
riskit huonoihin ratkaisuihin minimoidaan. Yhteisöllisessä työtilassa porukka voi

vaihtua ja tarpeet muuttua, joten tilasuunnittelussa on huomioitu tilan muunneltavuus. Vuorovaikutteinen yhteissuunnittelu pyrkii kaikkien kannalta parhaaseen ratkaisuun.

Kolmannessa alakysymyksessä pohdin, kuinka tiloihin saadaan ideointia ja tuottavaa työskentelyä edesauttava tunnelma. Olen etsinyt tietoa luovista tiloista ja hyvästä työpaikasta. Analysoin tietoja ja pyrin löytämään hyvät ajatukset sovellettavaksi Viiraa-moon.

9.2 Oppimista

Työ oli alkuvaiheessa vielä melko epäselvä, koska tietoa tilasta ei vielä ollut. Päätin kuitenkin, että lähdän projektiin mukaan ennakkoluulottomasti. Tein opinnäytetyösuunnitelman vielä epäselvistä lähtökohdista mutta pian projekti alkoi konkretisoitua ja suunnitelmia sai viedä eteenpäin vauhdilla.

Haastavaa työssäni oli monien eri näkemysten ja tarpeiden paljouden kanssa selviytyminen. Yhteisön jäsenet tulivat tutuiksi pikkuhiljaa, ja sitä myöten yhteistyökin sujui luonnollisemmin. Opin kuuntelemaan erilaisia näkemyksiä ja ottamaan niistä oppia. Aluksi oli vaikeampaa ottaa vastaan kritiikkiä, kunnes huomasin miten hieno voimavara ja ideapankki yhteisö on. Erilaisten näkökulmien avulla opin punnitsemaan asioita uudelleen ja oma tapani suunnitella avartui.

Oma rooli pääsuunnittelijana piti todella opetella. Se, että oman suunnitelman pohjalta tilaa rakennetaan ja ratkaisut tulevat heti käyttöön, teki työstä haastavuuden lisäksi hyvin palkitsevaa. Oli hienoa, että sain ideointiavukseni ryhmän innostuneita ihmisiä. Välipysäkeillä ideoimme yhdessä välillä isommalla ja välillä pienemmällä porukalla. Ryhmän tukea olisin voinut hyödyntää vielä enemmän. Projektinhallintataitoja minun tulee kehittää edelleen, jotta pystyn sukkuloimaan omien aikataulujen, asiakkaan aikataulujen ja ryhmäläisten aikataulujen välillä. Välipysäkit vähenivät opinnäytetyöni jättöpäivän lähestyessä. Selkeämmällä aikatauluttamisella näin ei ehkä olisi käynyt. Ryhmän tuki on taas ensiarvoisen tärkeää, kun tilasuunnitelmia aletaan toteuttaa.

9.3 Suunnitelma

Suunnittelussa haastavaa oli avoimuuden ja yksityisyyden oikean suhteen saaminen tiloihin. Osassa referenssikohteista yksityisyyden puute oli koettu ongelmaksi. Osassa

taustameteli koettiin hyväksi asiaksi. Viiraamoon haluttiin molempia. Tuli olla mahdollisuus vapaisiin jutteluhetkiin ja rauha työskentelyyn. Kuitenkin muunneltavuus tuli säilyttää.

Tilan pieni keittiö toi omat haasteensa suunnitteluun. Jotta useampien ihmisten toiminen tilassa olisi mahdollista, yritin hajauttaa toimintoja eri seinille. Käyttäjäpäivässä kysyin yhteisön jäseniltä Viiramossa ruokailusta. Suurin osa oli ajatellut syödä lounaansa jossain keskustan ravintolassa, joten suurta liikennettä lounasaikaan keittiössä ei pitäisi olla. Liukuvat työajat myös viestivät siitä, että mitään yhteistä lounastuntia ei tule olemaan.

Suunnittelussa opin sietämään keskeneräisyyttä. Isojen tahojen kanssa toimiessa päätökset viipyvät. Seinän suunnittelu ja rakentaminen oli pitkä prosessi, joka kuitenkin vaikutti paljon tilasuunnitteluun. Seinän suunnittelussa kulkureittejä ja varauloskäyntejä tuli miettiä tarkkaan. Arkkitehtitoimisto Edifican ja rakennustarkastajan kanssa pääsimme kuitenkin toimivaan ratkaisuun. Myös viiraamolaisten omia kulkemisia varten piti puhkaista uusi ovi neuvotteluhuoneiden edessä olevaan käytävään. Kulku keittiöön tuli myös muuttaa seinän rakennuksen yhteydessä, koska nykyinen kulkureitti meni toisten tilojen kautta.

Esittelemäni tilasuunnitelmat on jo osittain toteutettu Viiraamossa. Olen itse mukana toteutuksessa, joten suunnitteleminen varmasti jatkuu prosessin edetessä. Yhteisöllinen työtila muuttuu ja päivittyy jatkuvasti. Näiden suunnitelmien mukaan on kuitenkin hyvä lähteä rakentamisessa eteenpäin.

9.4 Lopuksi

On mielenkiintoista nähdä miten Viiraamo alkaa toimia ja miten suunnittelemani tilat palvelevat käyttäjiään. Koska todennäköisesti tulen itsekin tiloissa toimimaan, voin havainnoida tilan toimivuutta.

Työni edetessä kiinnostuin yhteisöllisistä työtiloista aina vain enemmän. Yhteisölliset työtilat nousevat aina vähän väliä esiin keskusteluissa ja internetissä. Ne ovat keskenään todella erilaisia, paikkakunnasta ja ihmisistä riippuen. Viiramosta tulee uniikki yhteisöllinen työtila, jota vahvasti omaleimainen nimi vielä tukee.

LÄHTEET

Arnkind, Harald 2008: Värit havaintojen maailmassa. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu.

The benefits of a creative workplace. Best practice consulting. Saatavissa: http://www.bestpracticeconsulting.com.au/_blog/Articles/post/Fostering_creativity_in_the_workplace/ [Viitattu 18.2.2014]

Csikszentmihalyi, Mihaly 1997: Finding flow: The psychology of engagement with everyday life. Basic Books. New York.

Coco, Vuokko. Työ muuttaa tilaa: Tulevaisuuden toimisto on yhteisöllinen, ekologinen ja kustannustehokas. Saatavissa: <http://www.bomentis.fi/wp-content/uploads/2012/01/Tyo-muuttaa-tilaa-Faaroo-0912.pdf> [Viitattu 9.4.2014]

Ekholm, Kirmo. Luova tila vetää parhaita osajia. 31.1.2011. Saatavissa: http://www.moodit.fi/uploads/files/Kauppaliehti_Toimitilat_31012011.pdf [Viitattu 18.2.2014]

Great Place to Work. Saatavissa: <http://www.greatplacetowork.fi/> [Viitattu 15.1.2014]

Hakanen, Jari 2009: Työn imua, tuottavuutta ja kukoistavia työpaikkoja? Kohti laadukasta työelämää. Saatavana: http://www.tsr.fi/tsarchive/files/Selvityksia/TSR_Tata_on_tutkittu2009.pdf [Viitattu 15.1.2014]

Helle, Minna 2004: Etätyö. Edita Publishing Oy. Helsinki

Hynninen, Kirsi 2005: Matkalla uudistuvaan asiantuntijaorganisaatioon. Teoksessa Asiantuntijan luovuus koetuksella. Tuomivaara, Seppo & Hynninen, Kirsi & Leppänen, Anneli & Lundell, Susanna & Tuominen, Eeva. Työterveyslaitos. Helsinki. 77–122.

Hietanen, Päivi. Kestävä työympäristö, mistä se rakentuu? Tulevaisuuden työympäristö seminaari. Kiinteistöalan koulutuskeskus. 17.5.2011. Saatavissa:

<http://www.slideshare.net/paihiet/kestv-tyympri-mist-se-rakentuu> [Viitattu 15.1.2014]

Hub rantautuu Helsinkiin. The Finnish institute in London. Saatavissa:

<http://www.finnish-institute.org.uk/fi/articles/305-hub-rantautuu-helsinkiin> [Viitattu 24.2.2014]

Hurme, Tuure. Työtiloilla voidaan edistää luovuutta. 7.1.2011. Saatavissa:

http://tyopiste.ttl.fi/Uutiset/Sivut/Tyotiloilla_voidaan_edistaa_luovuutta.aspx [Viitattu 18.2.2014]

Hyyppä T. Markku 2005: Me-hengen mahti. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kaivola, Taru & Launila, Heikki 2007: Hyvä työpaikka. Helsinki: Yrityskirjat Oy.

Kivinen, Kirsti & Pajukoski, Marja 2002: Toimijat, yhteistyö ja motivaatio . Teoksessa Ympäristö ja hyvinvointi. Tapaninen, Annikka & Kauppinen, Tapani & Kivinen, Kirsti & Kotilainen, Helinä & Kurenniemi, Marja & Pajukoski, Marja. Helsinki: Werner Söderström osakeyhtiö. 154–207.

Koivisto, Mikko 2011: Palvelumuotoilun peruskäsitteet. Teoksessa Palvelumuotoilu – uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen. Toimittanut Satu Miettinen. Helsinki: Teknologiainfo Teknova Oy. 43–54.

Kopec, Dak 2006: Environmental psychology for design. New York: Fairchild Publications, Inc.

Kouvolaan uusi yhteisöllinen työtila. Kouvola Innovation Oy.

<http://www.kinno.fi/node/405> [Viitattu 11.3.2014]

Lehto, Petri 2011: Alkusanat. Teoksessa Palvelumuotoilu – uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen. Toimittanut Satu Miettinen. Helsinki: Teknologiainfo Teknova Oy. 9–11.

Miettinen, Satu 2011: Palvelumuotoilu –yhteissuunnittelua, empatiaa ja osallistumista. Teoksessa Palvelumuotoilu –uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen. Toimittanut Satu Miettinen. Helsinki: Teknologiainfo Teknova Oy. 21–39.

Miettinen, Satu & Raulo, Miikka & Ruuska, Juha 2011: Johdanto. Teoksessa Palvelumuotoilu –uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen. Toimittanut Satu Miettinen. Helsinki: Teknologiainfo Teknova Oy. 12–17.

Mäkipeska, Marja & Niemelä, Terttu 1999: Hengittävä työyhteisö –johtamista muutospurrossa. Helsinki: Oy Edita Ab.

Mäkisalo, Merja 2003: Yhdessä onnistumme. Opas työyhteisön kehittämiseen ja hyvinvointiin. Helsinki: Tammi.

Nenonen, Suvi & Hyrkkänen, Ursula & Rasila, Heidi & Hongisto, Valtteri & Keränen, Jukka & Koskela, Hannu & Sandberg, Esa: Monitilatoimisto, ohjeita käyttöön ja suunnitteluun. 3.9.2012. Saatavissa:

http://www.ttl.fi/fi/tutkimus/hankkeet/toti/Documents/monitilatoimiston_suunnitteluohje_toti_03092012.pdf [Viitattu 18.2.2014]

Paasivaara, Leena & Nikkilä, Juhani 2010: Yhteisöllisyydestä työhyvinvointia. Helsinki: Kirjapaja.

RT 07-10912. 2008. Päivänvalon hallinta sisätiloissa.

RT 95-10718. 2000. Toimistotilat, työpistesuunnittelu ja mitoitus.

Stickdorn, Marc & Schneider, Jacob 2010: This is service design thinking. Basics-tools-Cases. Amsterdam: BIS Publishers.

Tapaninen, Annikka & Kotilainen, Helinä 2002: Ympäristö on osa hyvinvointia. Teoksessa Ympäristö ja hyvinvointi. Tapaninen, Annikka & Kauppinen, Tapani & Kivinen, Kirsti & Kotilainen, Helinä & Kurenniemi, Marja & Pajukoski, Marja. Helsinki: Werner Söderström osakeyhtiö. 85–153.

Tukiainen, Maaretta 2010: Luova tila. Tulevaisuuden työpaikka. Helsinki: Rakennustieto Oy.

Tulevaisuus 2030. 7. Luku 7: Menestyksen ja hyvinvoinnin perustana on sivistys, yhteisöllisyys ja osallisuus. Saatavissa: <http://tuse.2030.fi/menestyksen-ja-hyvinvoinnin-perustana-on-sivistys-yhteisollisyys-ja-osallisuus/> [Viitattu 24.3.2014]

Tuomivaara, Seppo 2005: Kestävään luovuuteen. Teoksessa Asiantuntijan luovuus koetuksella. Tuomivaara, Seppo & Hynninen, Kirsi & Leppänen, Anneli & Lundell, Susanna & Tuominen, Eeva. Helsinki: Työterveyslaitos. 9–13.

Tuomivaara, Seppo & Leppänen, Anneli 2005: Luova asiantuntijatyö ja työssä jaksaminen. Teoksessa Asiantuntijan luovuus koetuksella. Tuomivaara, Seppo & Hynninen, Kirsi & Leppänen, Anneli & Lundell, Susanna & Tuominen, Eeva. Helsinki: Työterveyslaitos. 15–74.

Tuulaniemi, Juha 2011: Palvelumuotoilu. Helsinki: Talentum.

Vaajakallio, Kirsikka & Mattelmäki, Tuuli 2013: Yhteissuunnittelu avaa uusia näkymiä julkiselle sektorille. Teoksessa Hyvinvoinnin muotoilu. Toimittaneet Keinonen, Turkka & Vaajakallio, Kirsikka & Honkonen, Janos. Helsinki: Aalto Arts Book. 59–62.

Viña, Sandra 2013: Muotoiluinterventiot ja naapuruston hyvinvointi. Teoksessa Hyvinvoinnin muotoilu. Toimittaneet Keinonen, Turkka & Vaajakallio, Kirsikka & Honkonen, Janos. Helsinki: Aalto Arts Book. 121–125.

KUVALUETTELO

Kuva 1: Viitekehys (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 2: Tunnelmakuvat käyttäjäpäivästä (Jukka Kivilompolo, 2014)

Kuva 3: Palvelupolku (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 4: Käyttäjäprofiilit (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 5: Kuvat Googlen toimistoilta (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 6: Helsinki Think ja Urban Office (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 7: Hub Helsinki (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 8: Johto Cafe ja Loft Helsinki (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 9: Tampere Hub (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 10: Kouvola Hub (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 11: Lasipalatsin tila (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 12: Sipuli-vaihtoehto (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 13: Palaset-vaihtoehto (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 14: Puisto-vaihtoehto (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 15: Avajaiset (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 16: Avajaisten kommenttilevyt (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 17: 1. vaihtoehto (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 18: 2. vaihtoehto (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 19: 3. vaihtoehto (Marjo Kivilompolo, 2014)

Kuva 20: Viiraamon vyöhykkeet (Marjo Kivilompolo, 2014)

HUB TYÖPÄIVÄNI

Kuvaile tarinan muodossa omaa työpäivääsi Hubissa, käyttäen hyväksi annettuja apuja. Työpäivän kulun miettimisestä ja kuvaamisesta on apua Tilan suunnittelu-ryhmätyössä.

Aloitin työpäivän...

Pääsen kulkemaan sisälle...

Työpäivän alkurutiineihin kuuluu...

Työtilassani on...

Työtilani lisäksi käytän myös muita Hub -tiloja, kuten...

Asiakkaani...

Ruokailen...

Muut ihmiset Hubissa...

Kun väsymys meinaa voittaa...

Työpäivän loppurutiineihin kuuluu...

Lopetan työpäivän...

Mitä välttämättä tarvitsen voidakseni työskennellä Hubissa:

Oma tarve Hubille (ammatti/harrastus/muu):

Ihmiset (millainen verkosto esim. ammattialat):

Tilat:

Palvelut:

Pop up-Hub vai pysyvä Hub:

Oma työaikani on:

Olisin valmis maksamaan omasta työpisteestä (valitse paras vaihtoehto kohdasta, joka on lähimpänä sinun tarvettasi):

A. Alkuvaiheen Hub, vielä palveluiden ja tilojen puolesta keskeneräinen:

Täysi käyttöoikeus	☐ 200 e/kk	☐ 120 e/kk	☐ 60 e/kk	☐ 20 e/kk
Kuukaudessa (kaksi viikkoa)	☐ 120 e/kk	☐ 70 e/kk	☐ 35 e/kk	☐ 15 e/kk
Päivämaksu (satunnainen)	☐ 10 e	☐ 8 e	☐ 6 e	☐ 4 e

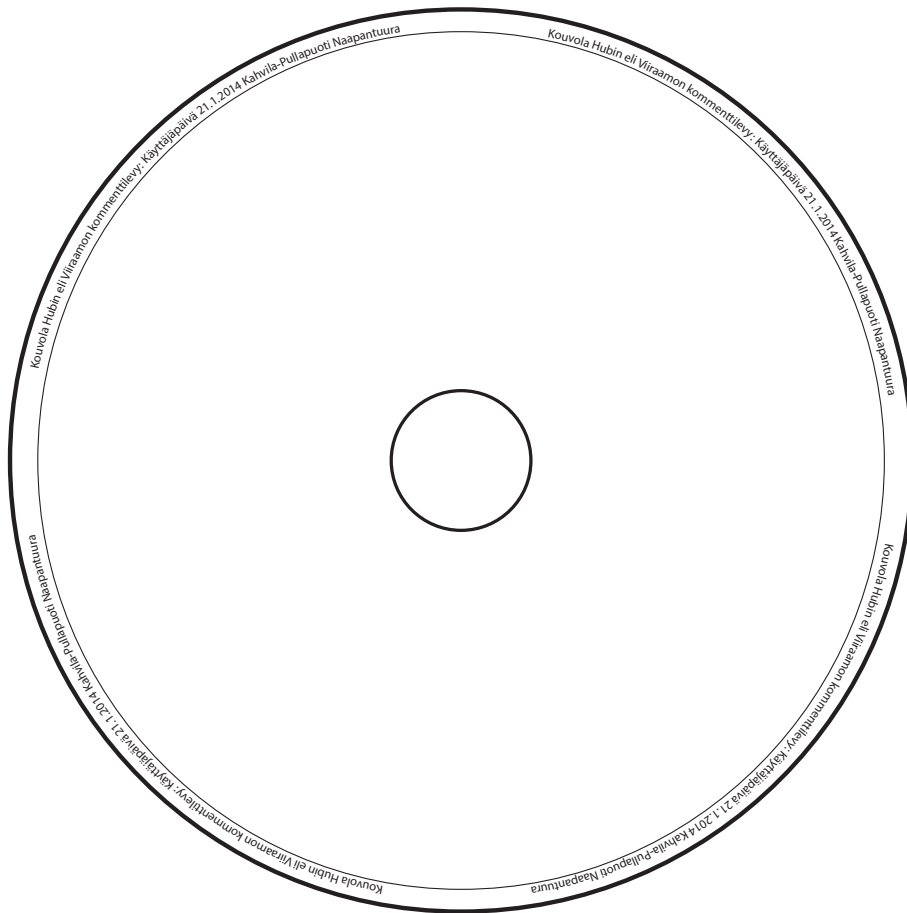
B. Tiloiltaan ja palveluiltaan valmis Hub:

Täysi käyttöoikeus*	☐ 270 e/kk	☐ 200 e/kk	☐ 140 e/kk	☐ 100 e/kk
Kuukaudessa (12 päivää)	☐ 180 e/kk	☐ 140 e/kk	☐ 100 e/kk	☐ 60 e/kk
Päivämaksu (satunnainen)	☐ 26 e	☐ 18 e	☐ 12 e	☐ 8 e

*(Täyteen käyttöoikeuteen kuuluu kaikki Hubin tarjoamat edut, pienemmissä käyttöoikeuksissa lisäpalvelut, kuten neuvotteluhuoneen käyttö tai kopiointi, tulevat maksullisiksi.)

Millaista tietoa/taitoa/tavaraa voin antaa Hubin rakentamiselle:

Mikä voisi olla Hub Kouvolan – eli Viiraamon – erikoisuus, josta se maailmalla tunnetaan?

"liian skandi"
"kylmä"

"liian tekninen"

"tänne eksyy"

"ahdistava"
"ruma"

"seurakonta vai
yliopisto"
"vaikeasti
muunneltava"

+ "kotoisa, houkutteleva ja hyvin muokattava"

- "ahdas, vaikea siivota"

+ "hyvä väritys"

- "ahdas työtila, ei yksityisyyttä"

+ "Kodikas ja inspiroiva"

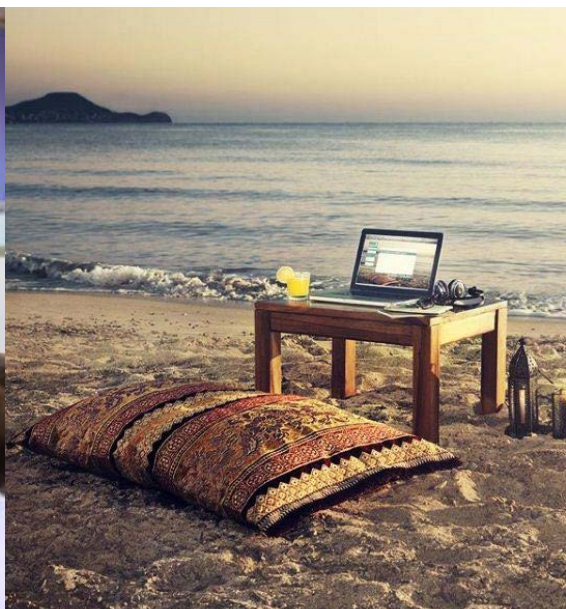
- "liikaa värejä"

+ "hyvä oleskeluun"

- "tylsä"

+ "työpisteet ok"

- "katto ahdistaa"

"Luonnolliset teemat"
"Terveellistä"

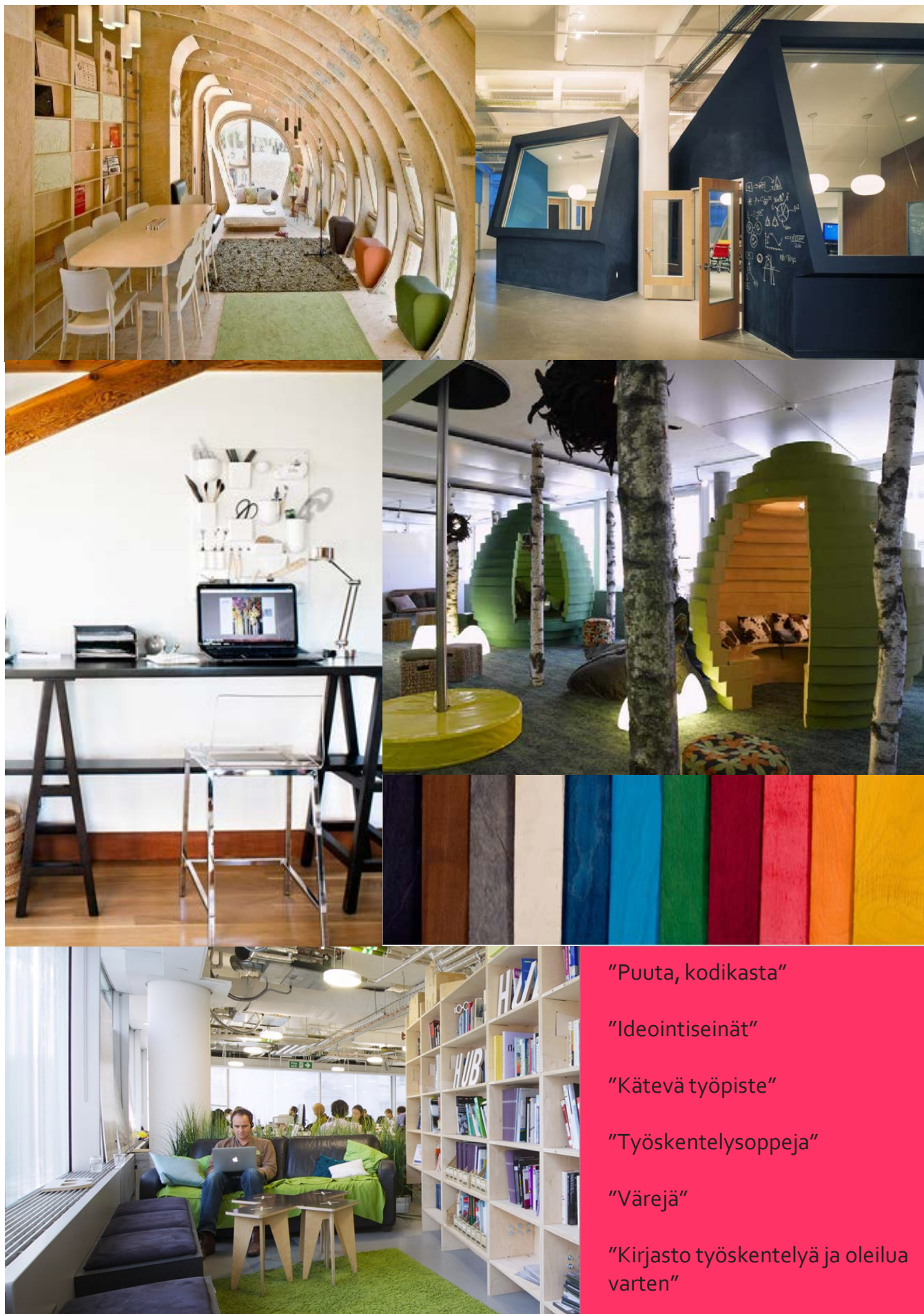
"Pötkötystä"

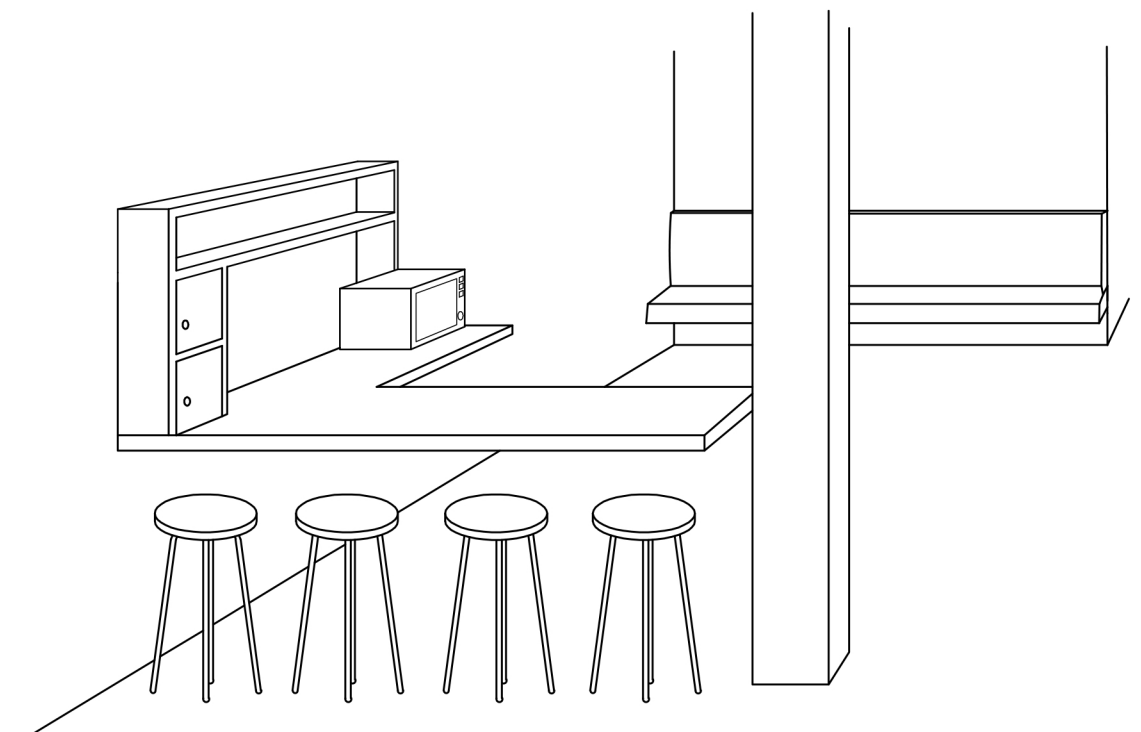
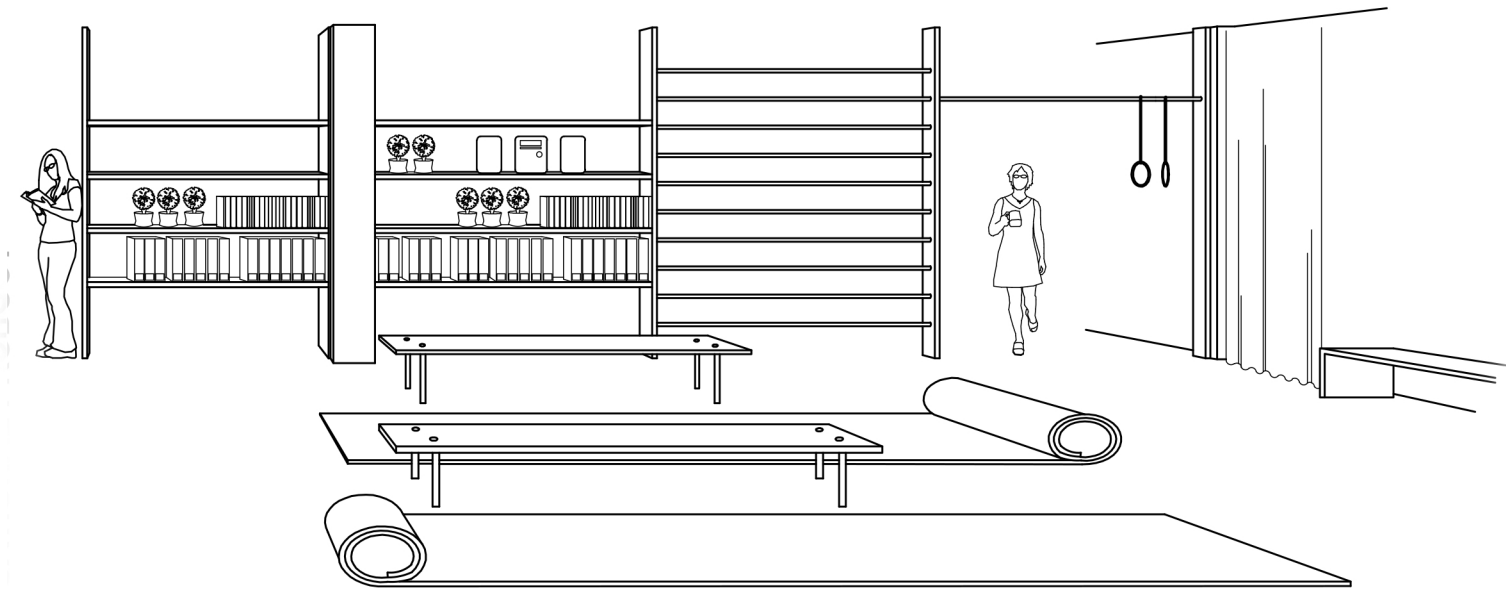
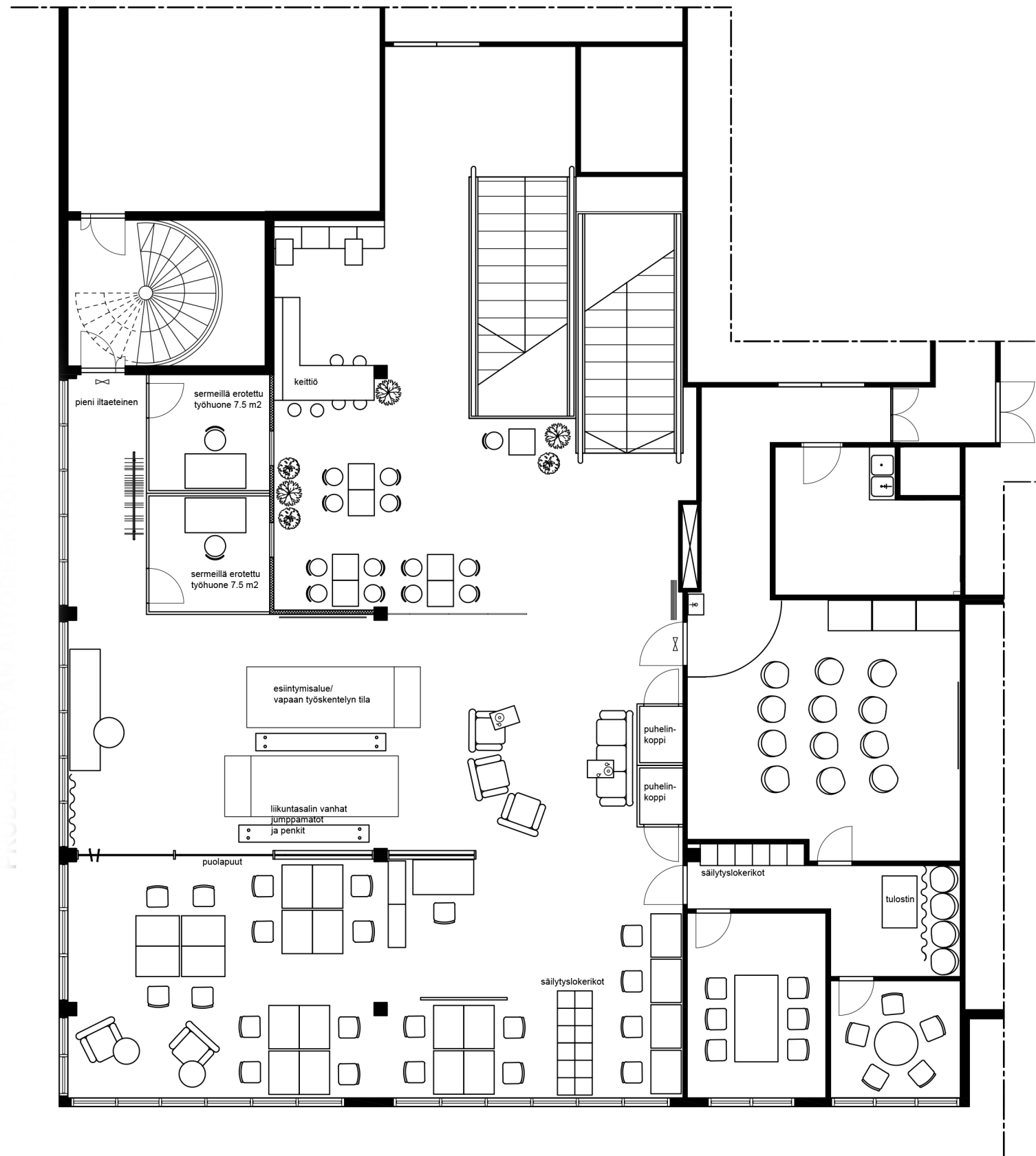
"Yhteistyötä eri-ikäisten ja
eri alojen ihmisten kanssa"

"Värit!"

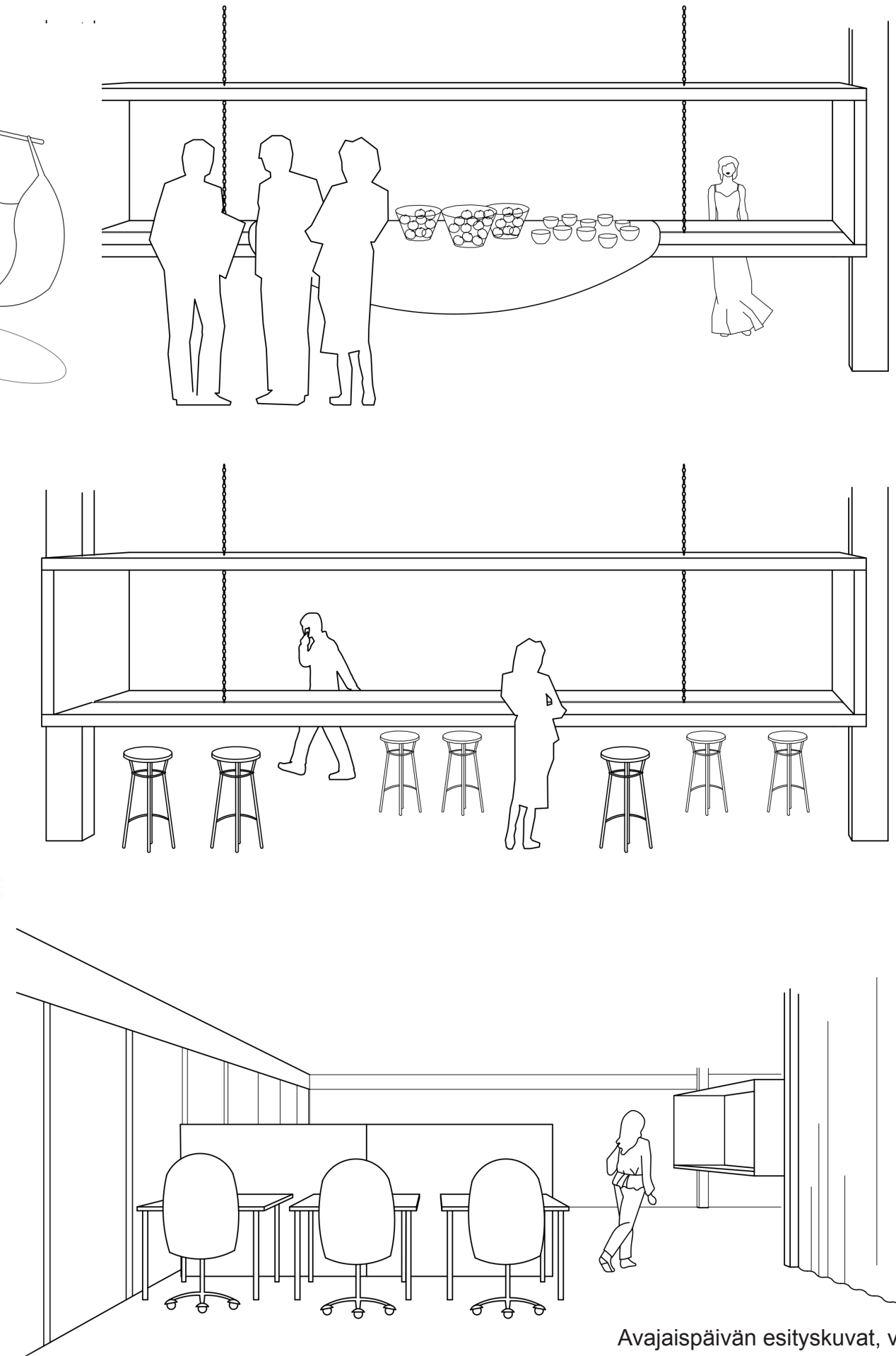
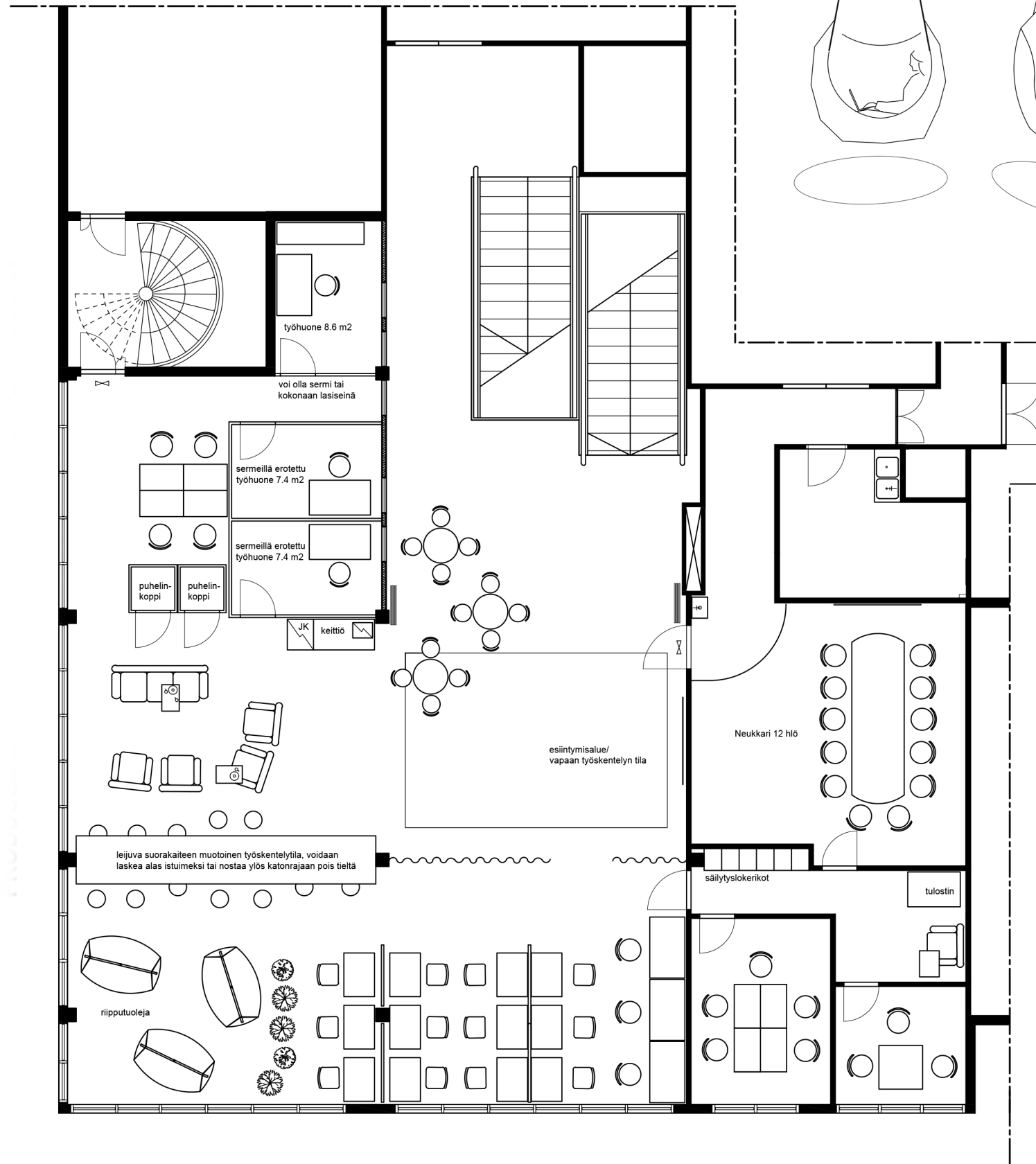
"Oma rauha"
"Ihanat sävyt ja värit"

"Monikäyttöiset portaat"

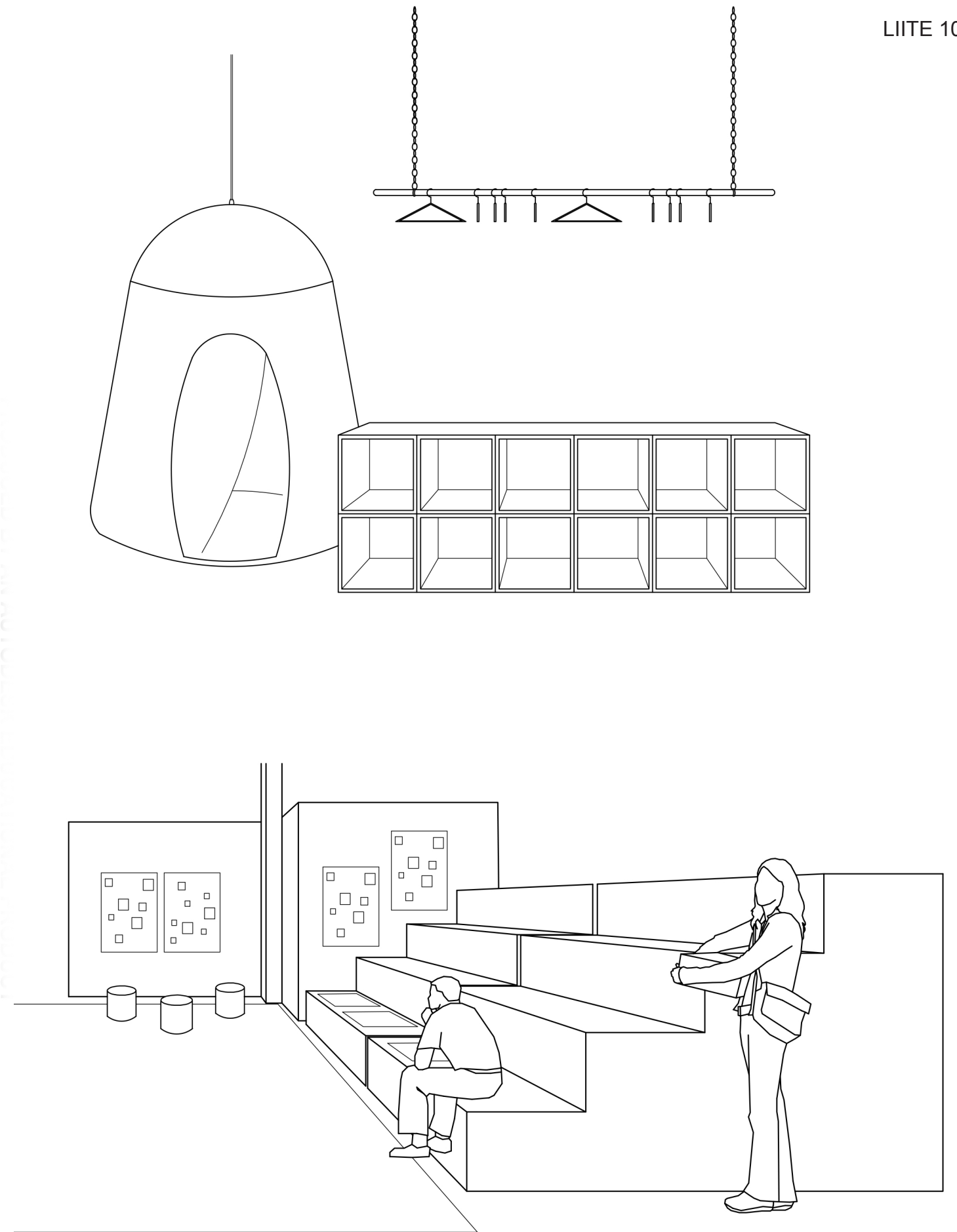
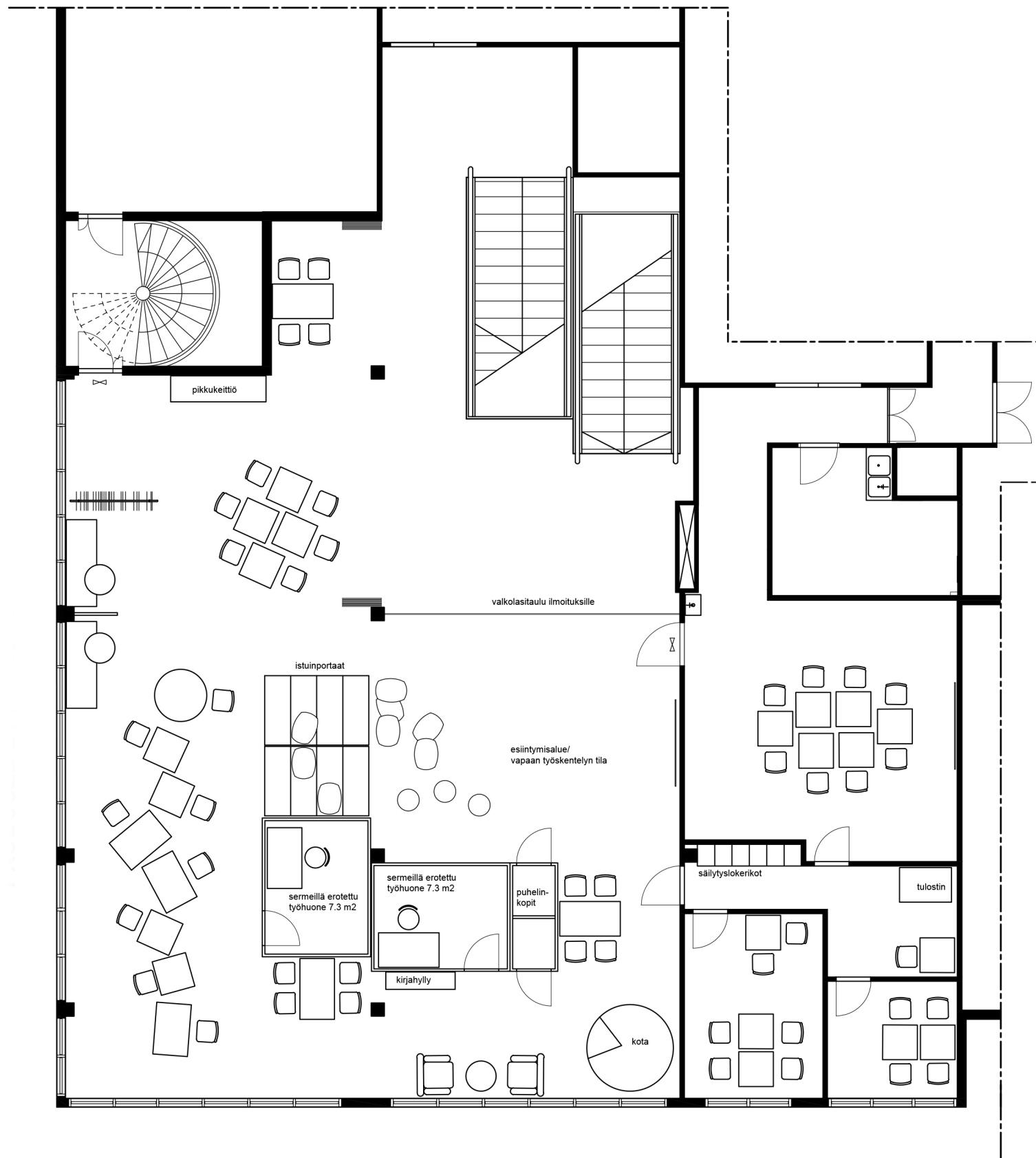

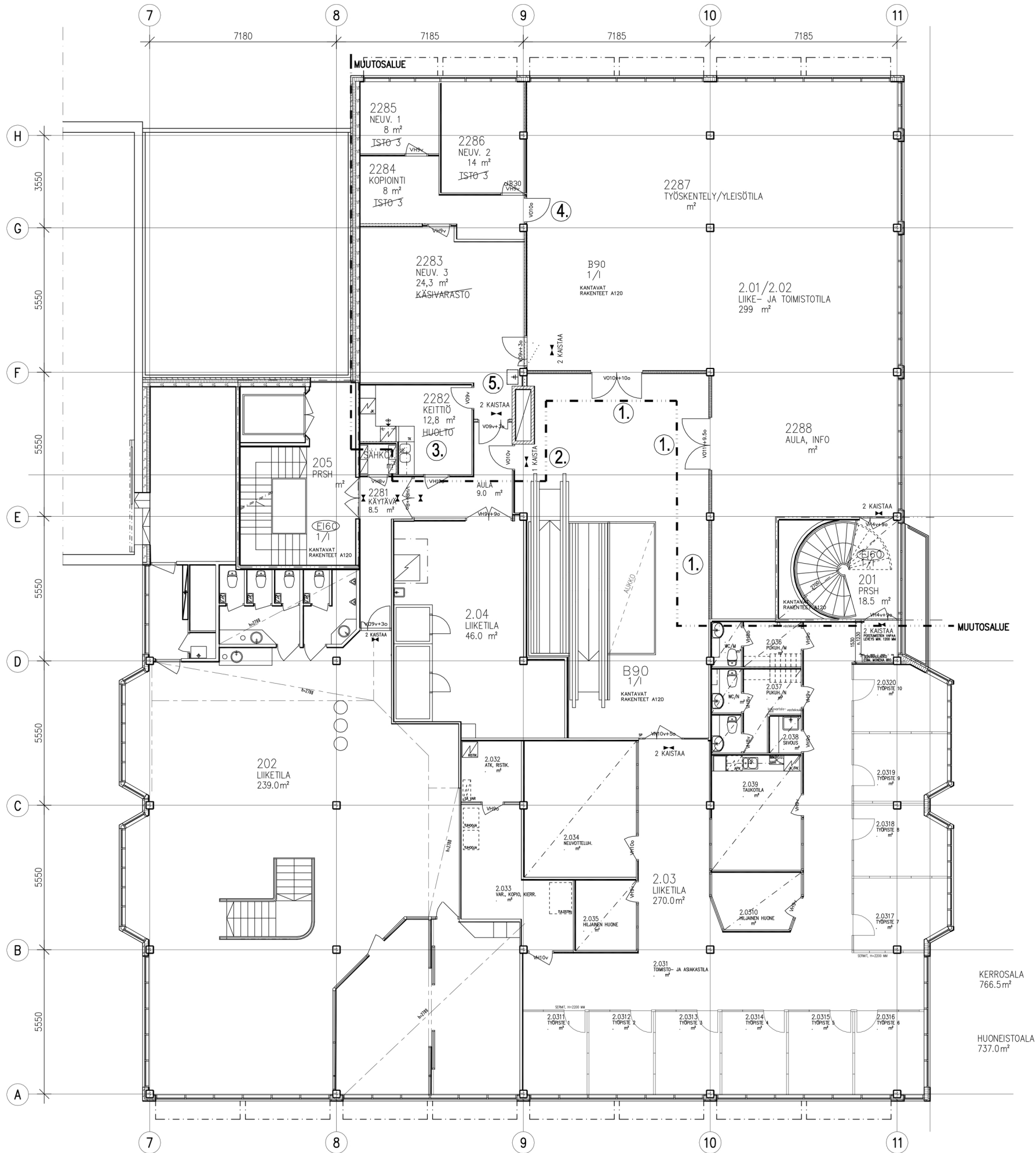
Avajaispäivän esityskuvat, vaihtoehto 1
Pohjapiirustuksen mittakaava 1:120

Avajaispäivän esityskuvat, vaihtoehto 2
Pohjapiirustuksen mittakaava 1:120

Avajaispäivän esityskuvat, vaihtoehto 3
Pohjapiirustuksen mittakaava 1:120

Lupakuvat Edificalta, ei mittakaavassa

10.03.2014	TOIMENPIDELUPA: YHDISTETTY LIIKETILAT 2.01 JA 2.02, LISÄTTY UUSI POISTUMISTIE	MT
	EI MUUTOKSIA 1.KERROKSEEN EIKÄ TILASTOTIETOIHIN	MT
Kaupunginosa / Kylä 1	Korttel / Tila 1038	Tontti / Rno 12
Rakennustoimenpide MUUTOSTYÖ	Viranomaisen merkintöjä	Piirustuksen sisältö Pääpiirustus, 2.KERROS
Rakennuksen numero / Rakennusten numerot / Rakennusnummus / Rakennusnummuksat	Piirustuksen sisältö Pääpiirustus, 2.KERROS	Juokseva numero 2/2
Rakennuskohde KIINT OY KAUPPALANKATU 4 LASIPALATSI KAUPPALANKATU 4 45100 KOUVOLA	Piirustuksen sisältö Pääpiirustus, 2.KERROS	Juokseva numero 2/2
TORNATORIENTE 3 45100 KOUVOLA Puh 05-210 3400 www.edifica.fi	Edifica Edifica Oy Puh 05-3781781	Tiedosto KUVAT_2005\LASIPALATSI\KAUP4_PO2_140310.DWG
Vastuullinen suunnittelija Petteri Nikki	Tiedosto KUVAT_2005\LASIPALATSI\KAUP4_PO2_140310.DWG	ARK

Kiinteistö Oy Kauppalankatu 4

MUUTOSLUETTELO

Ensimmäiseen kerrokseen ei tule muutoksia.
Tilastotiedot eivät muutu.

Asemapiirustus

Sisäisiä muutoksia 2. kerroksessa.

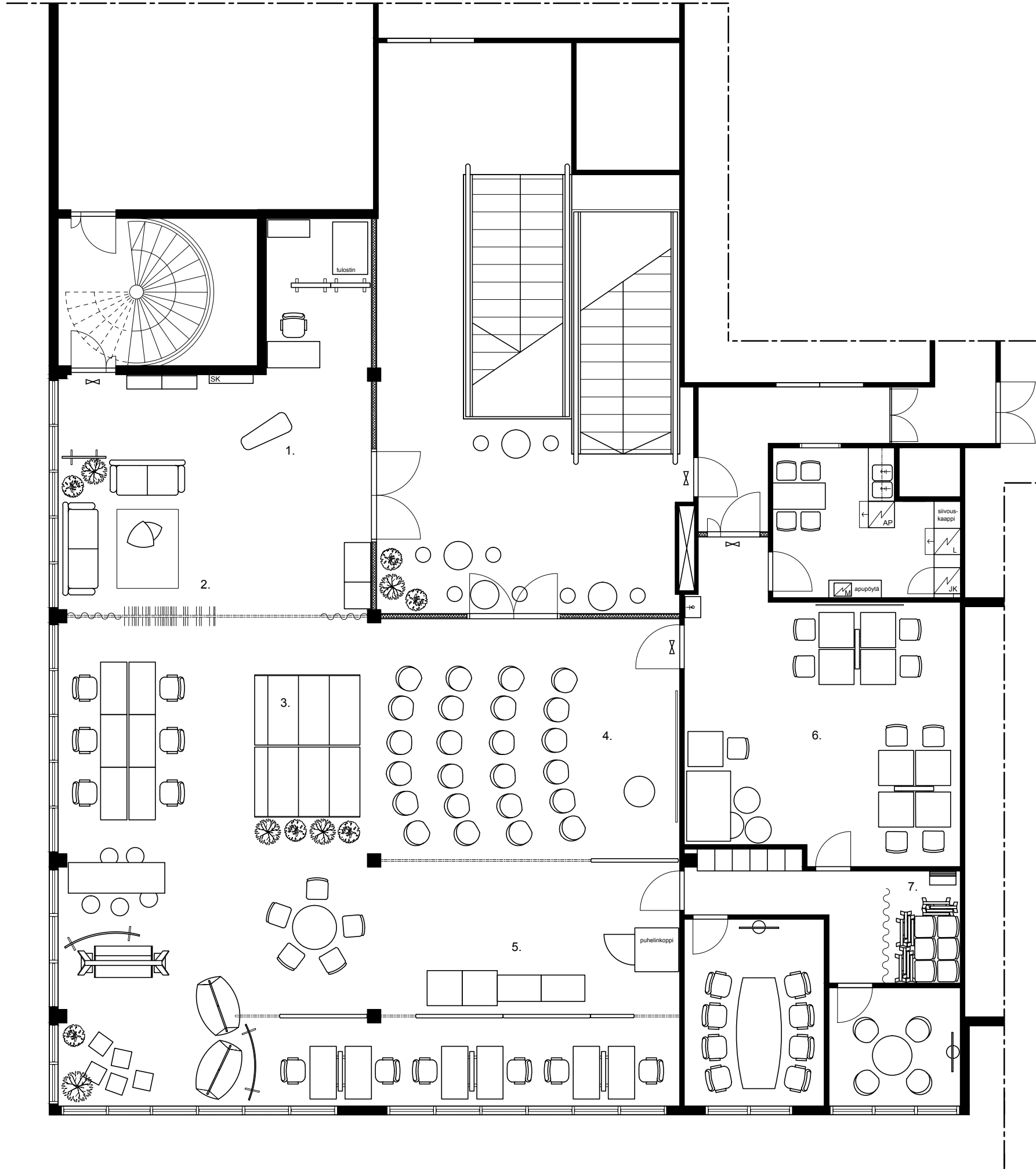
Pohjapiirustus, 2. kerros

1. Tehdään uudet toimistotilaa rajaavat seinät metallipariovineen (2 kpl).
2. Tehdään vanhaan seinään liiketilalle 2.03 poistumistieovi porrashuoneeseen 205. Liiketilalla 2.03 henkilömäärä alle 60, jolloin poistumistien leveys 1 kaistaa riittää.
3. Vanhasta huoltotilasta tehdään keittiötila tarvittavine laitteineen. Tilaan tehdään uusi käyntiovi.
4. Uusi ovi.
5. Uusi seinä kauemmaksi 1 kaistaisesta poistumistiestä. Seinään poistumistieovi 9+3 eli 2 kaistaa. Myös työskentely- ja oleskelutilasta johtava poistumistieovi muutetaan 2 kaistaiseksi 9+3-oveksi.

Poistumistiet merkitään viranomais määräysten mukaan.
Lukitus viranomais määräysten mukaan.

Kouvolassa 10.03.2014

Edifica Oy
Ilmarinkuja 3, 45100 Kouvola
05-3781 781

1. Viiraamon pysäkki ottaa vastaan vieraat heti ovensuussa. Pysäkki kokoaa vierailijat ja sieltä saa ohjausta eteenpäin.
2. Vierailijoiden takeille varatut henkarit.
3. Tapahtumapäivänä istuiportaita on vedetty taaksepäin. Samalla istuinportaat toimivat säilytystilana ylimääräisille pöydille.
4. Viiraamo-areenalle lisätään riittävä määrä istuimia.
5. Ylimääräisistä pöydistä järjestellään välitaukoja varten tarjoilupöytä.
6. Koska tapahtumapäivänä työskentely Löysissä voi olla hankalaa meluisuuden takia, työskentelijöille ryhmitellään työpisteitä ideointihuoneeseen.
7. Ylimääräiset pöydät ja tuolit voidaan laittaa käytävä varastoon säilöön.

Viiraamon pohjapiirustus tapahtumapäivänä
Pohjapiirustuksen mittakaava 1:100

Tilan huonekorkeus on 330 cm, mutta putket ja valot ja muut tekevät tilasta todellista matalamman ja kattopinnasta rikkonaisen oloisen. Tilan ehjä korkeus on noin 280 cm. Tällöin ylimmällä portaalla istujalle jää tilaa 120 cm.

Suunnittelun haasteet:

Portaat pitää pystyä kuljettamaan sisään mielellään myös 90 cm leveästä ovesta, purkamalla se pienempiin osiin.

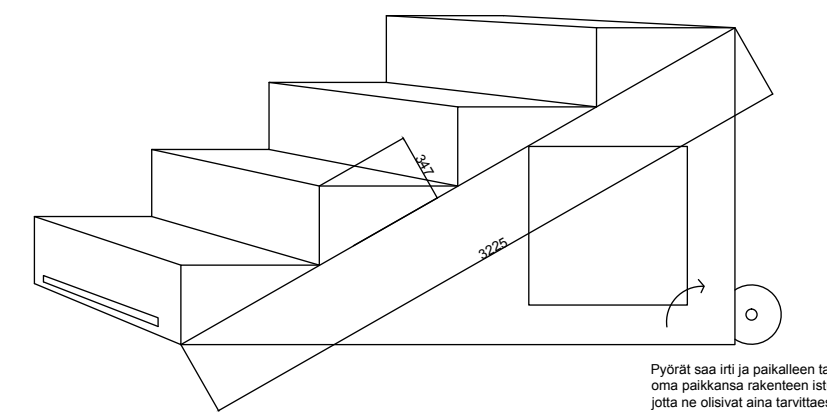
Esimerkiksi istuinosa runkoineen (olisiko metallirunko kestävämpi?) + reunalevyt mahdollisin aukotuksin + takalevy lisätueksi ja näkösuojaksi (voidaan laittaa tarvittaessa näkösuojaksi myös kangas, jos takalevyillä ei ole roolia lisätukena)

Portaikkoon pitäisi olla mahdollisuus laittaa alle tarvittaessa kalustepyörät, jolla kokonaisuutta voisi tilassa liikutella.

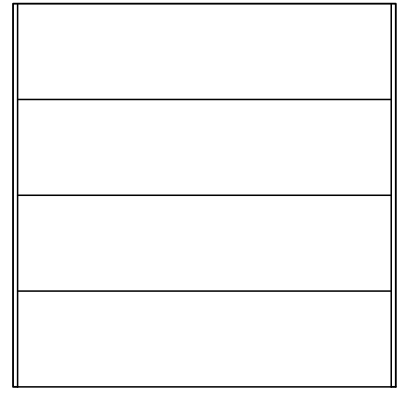
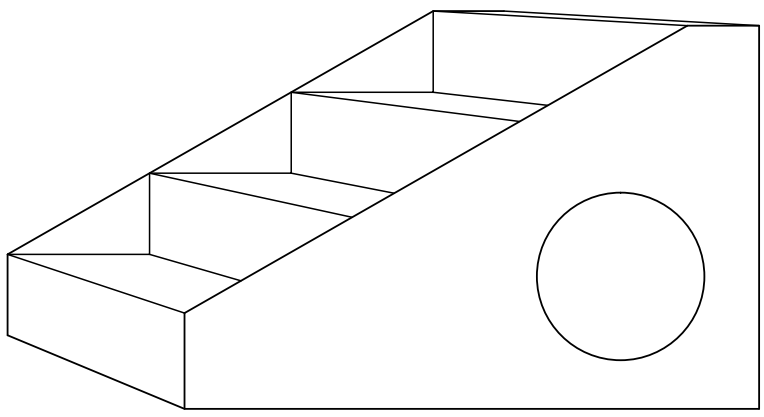
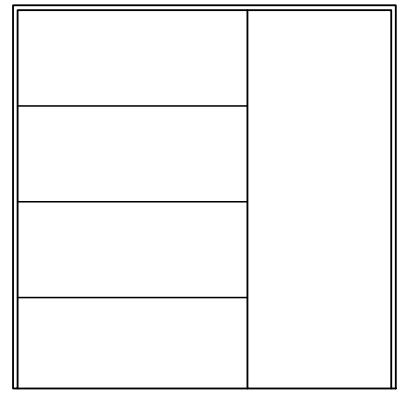
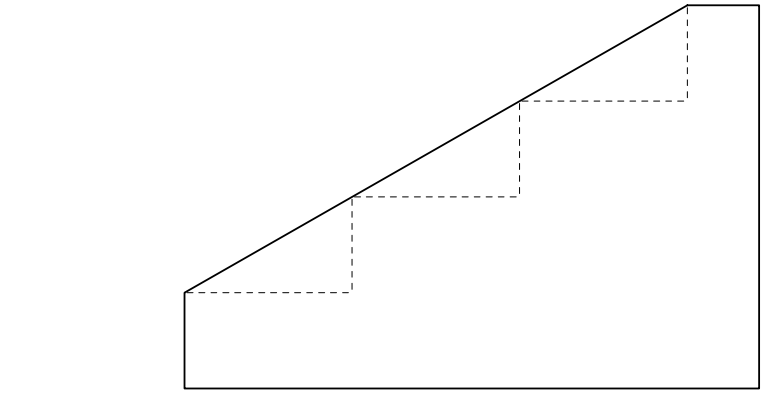
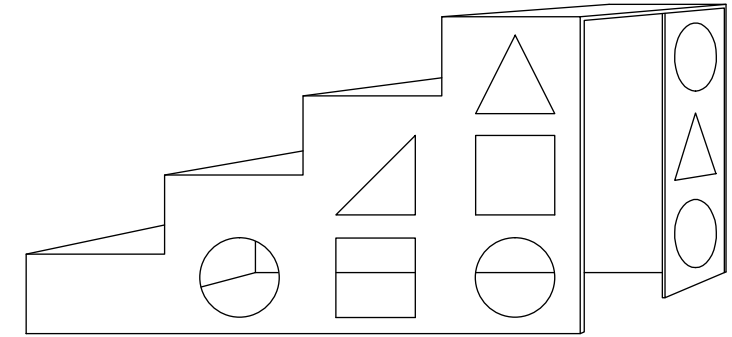
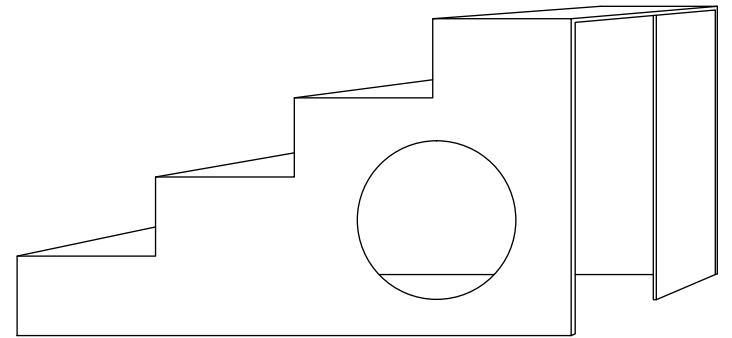
Kokonaisuus mahdollisimman kevyt, mutta kestävyys on pääasia.

Alla voisi olla lasten leikkipaikka/lepuhuone/varastotila

Portaalle mahtuu istumaan kolme henkilöä, ja tarkoitus olisi että jokaisella portaalla voisi istua yhtäaikaa, jolloin portaalle mahtuisi yhteensä 12 kpl.

Pyörät saa irti ja paikalleen tarvittaessa, niillä voisi olla oma paikkansa rakenteen istuinportaiden sisäpuolella, jotta ne olisivat aina tarvittaessa saatavilla.

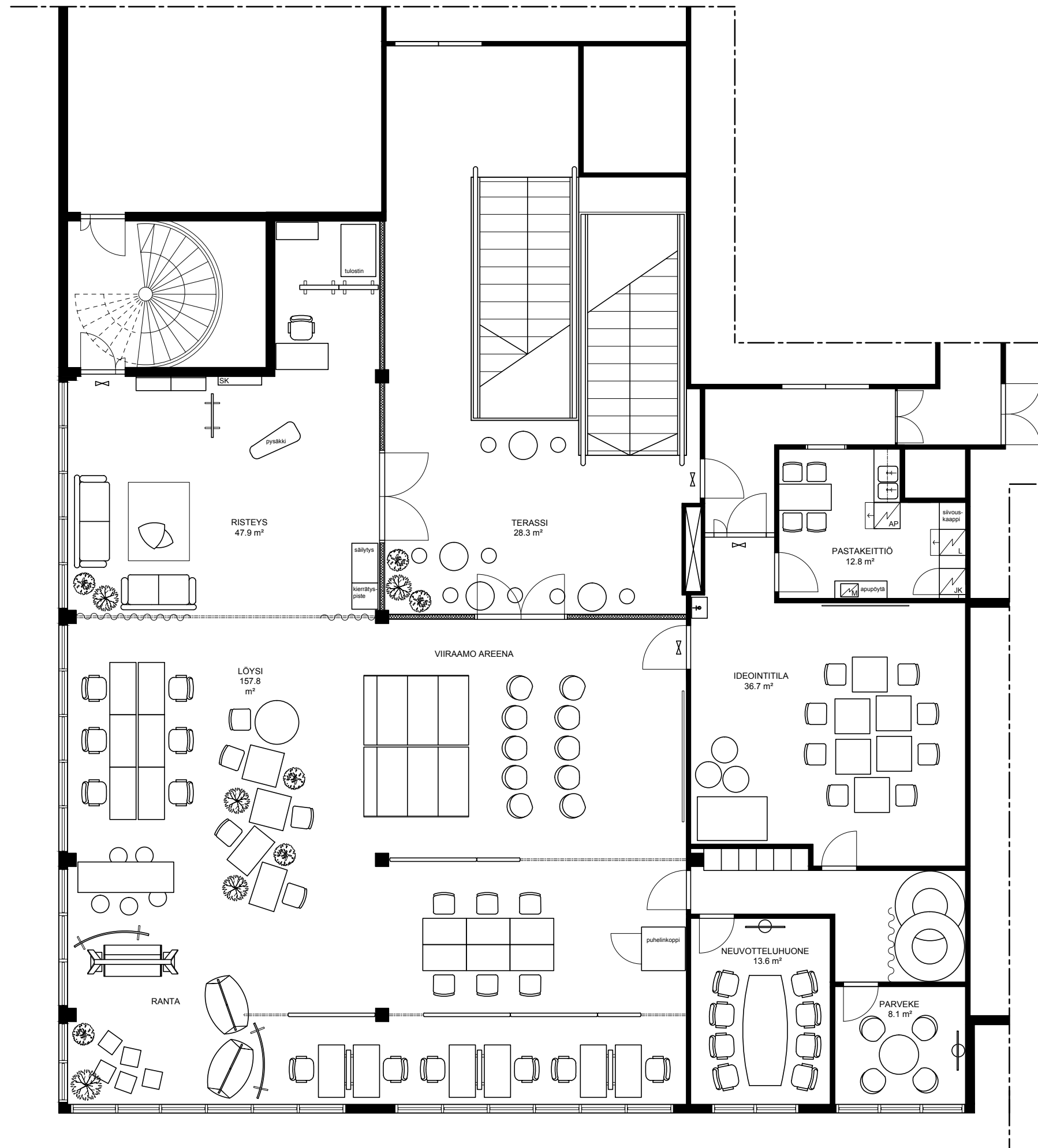

Yläkuvassa istuinportaiden ensimmäisen vaiheen luonnokset. Vasemmalla alhaalla uudemmat luonnoskuvat.

Uudemmissa luonnoksissa on huomioitu turvallisuus matalilla laidoilla. Laitojen ansiosta pienempikään tapahtumavieras ei pääse tippumaan portailta. Ylimmällä portaalla on mahdotonta istua ilman selkänojaa. Niinpä ylimmästä portaasta on tehty lyhyempi, jolloin se toimii kolmannen portaan selkänojana. Viides porras olisi tehnyt portaista liian korkean oloisen matalaan tilaan.

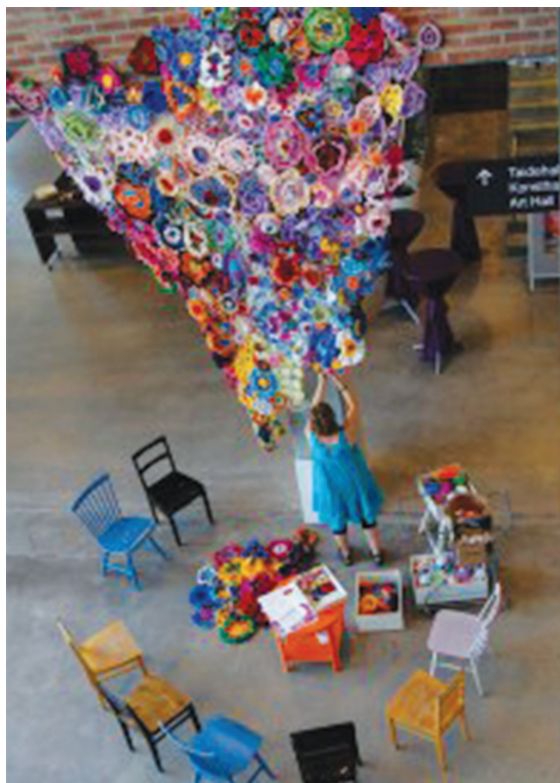
Istuinportaiden alla on säilytystilaa tai pieni rauhallinen pesä. Istuinportaat rajaavat tilaa.

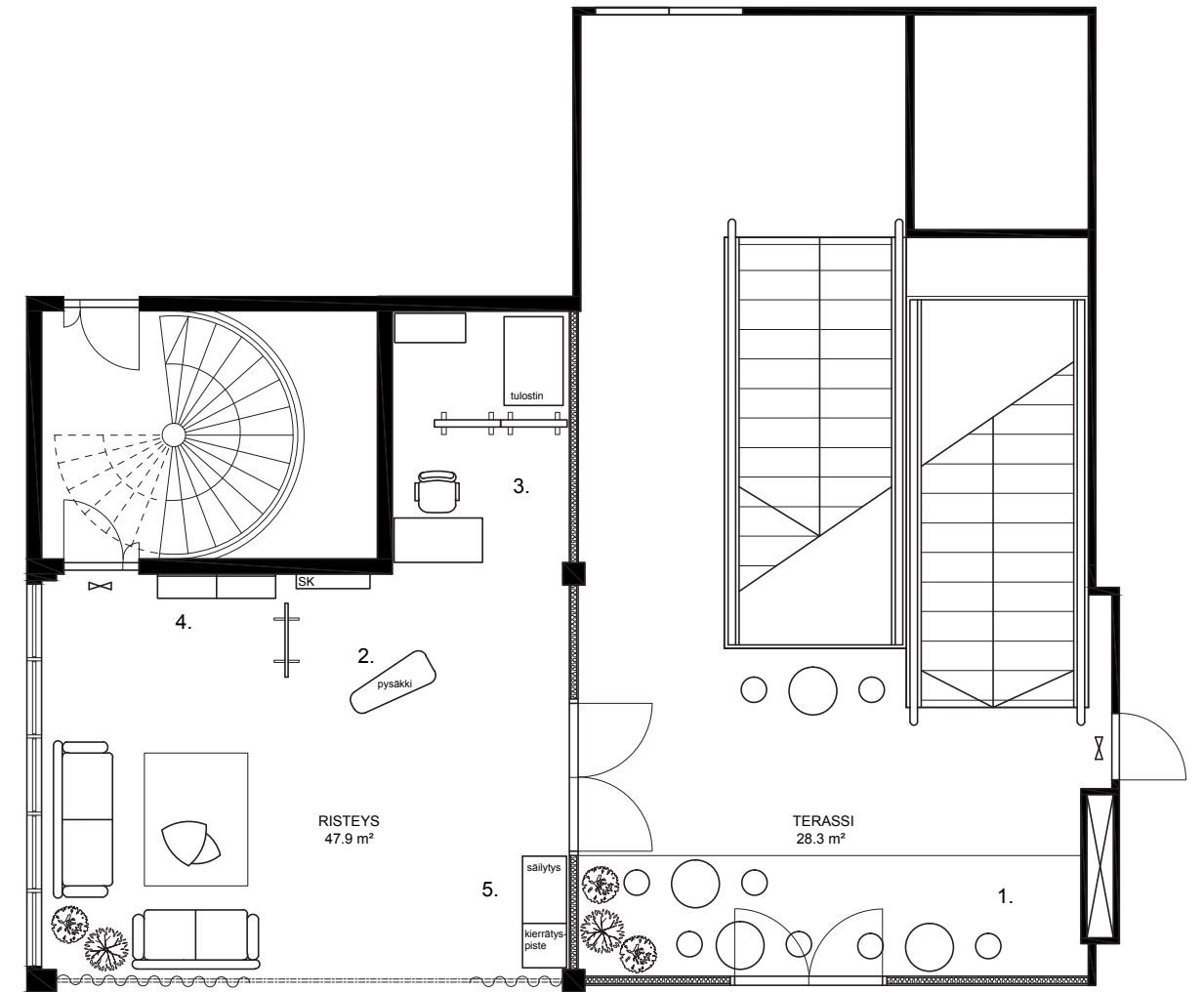
Istuinportaiden luonnospiirustukset

Viiraamon pohjapiirustus
Pohjapiirustuksen mittakaava 1:100

Marjo Kivilompolo
Opinnäytetyö 2014

1. Terassialueella on kevyet kalusteet, jotka voidaan helposti pinota ja kantaa ovien sisäpuolelle. Terassialueen rajaa sininen matto.

2. Viiraamon pysäkki kokoaa ihmiset yhteen. Pysäkki on heti ovien sisäpuolella vierailijoita vastassa.

3. Risteyksialueella on toimisto, mistä voi tilata tulostuspalveluita tai kysellä lisätietoja Viiraamon toiminnasta.

4. Talon oma väki pääsee kulkemaan takaoven kautta kulkukorteilla. Heille on oma naulakkonsa ovensuussa.

5. Säilytys ja kierrätyspiste. Tältä alueelta löytyy myös Viiraamo villasukat vierailijoiden jalkaan, sillä risteyksialueen jälkeen alkaa mattoalue, jonne ulkokengät jalassa ei ole asiaa.

Terassin ja risteyksen pohjapiirustus
sekä terassin 3D-mallinnuskuvat
Pohjapiirustuksen mittakaava 1:100

Risteyksen ideakuvat
Marjo Kivilompolo, opinnäytetyö 2014

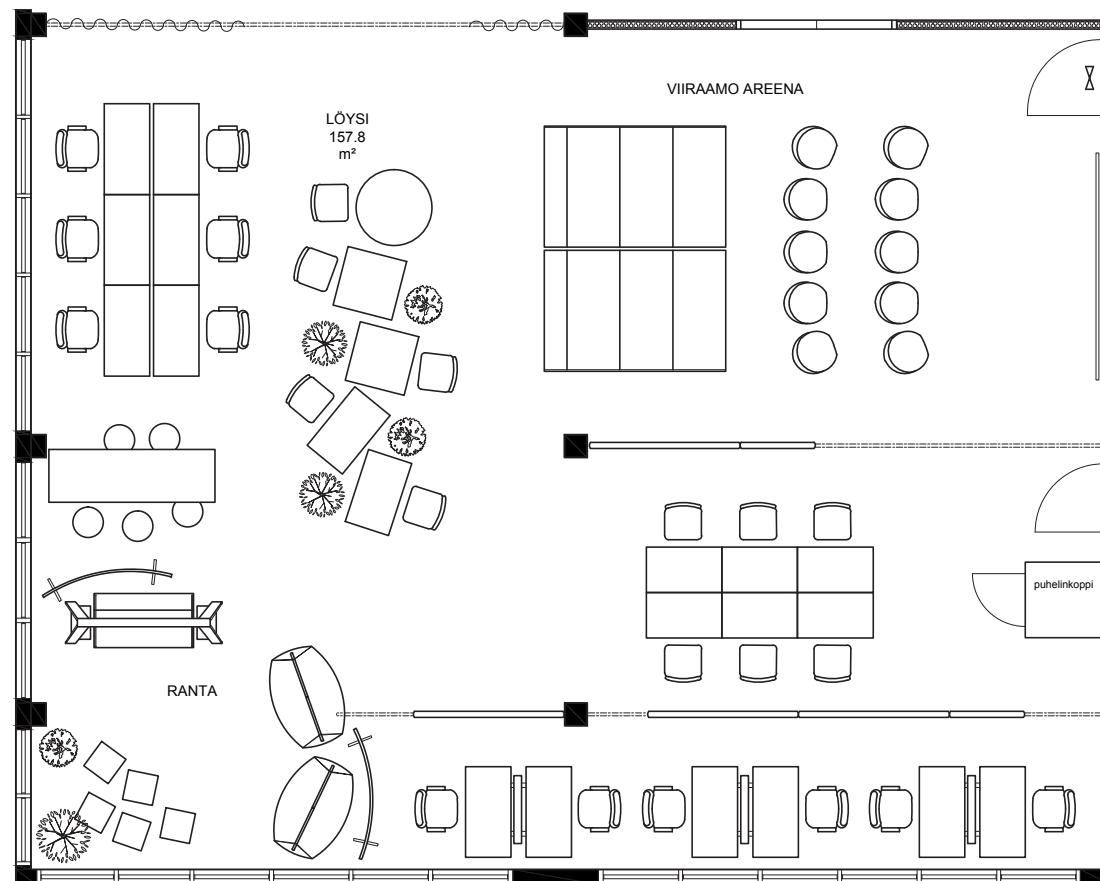
Viiraamon pysäkki kokoaa vierailijat.

Risteysalueella on tapaamisiin ja jutteluhetkiin tarkoitettu sohvaryhmä. Sohvaryhmä sijaitsee Viiraamon julkisella vyöhykkeellä, joten siellä voi sattua yllättäviä kohtaamisia.

Risteyksen 3D-mallinnuskuvat

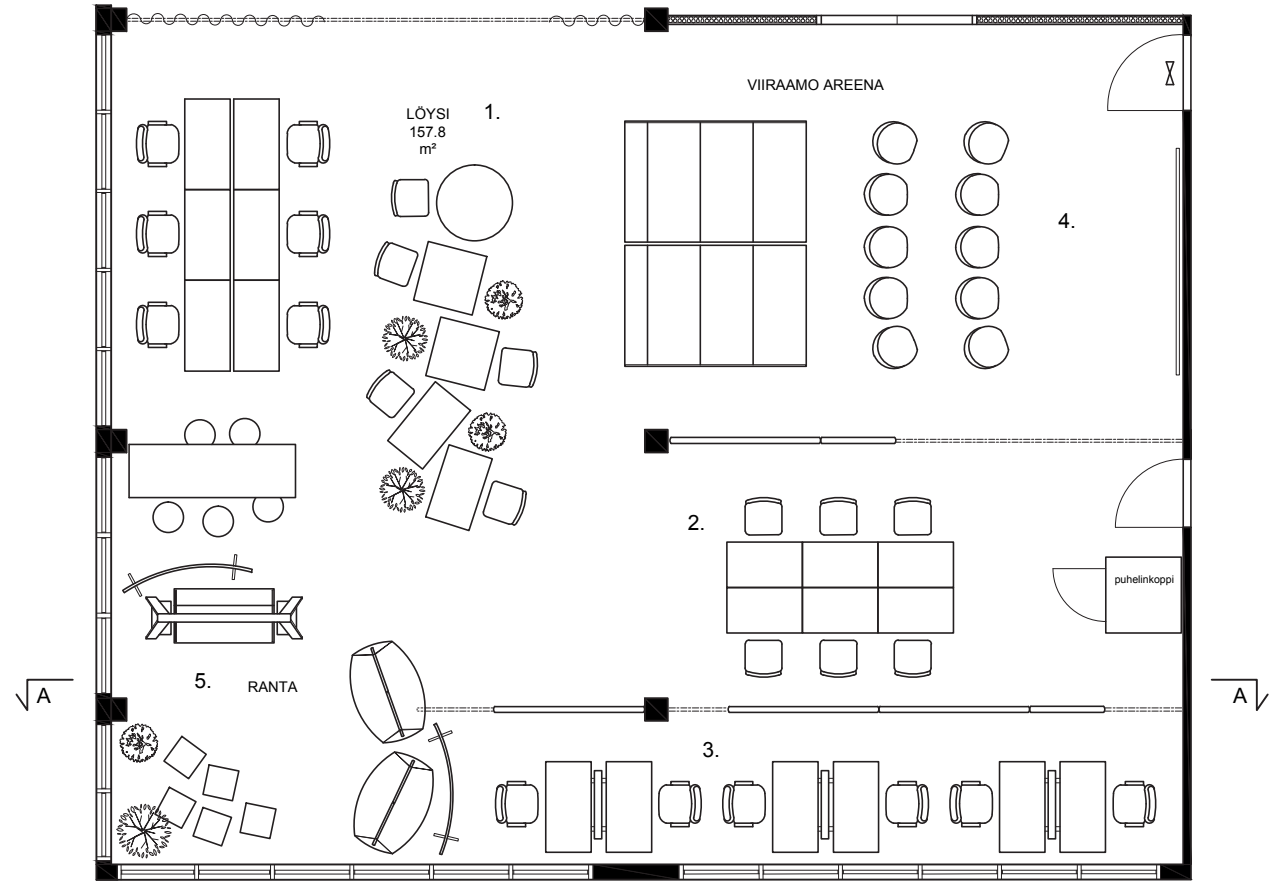
Marjo Kivilompolo
Opinnäytetyö 2014

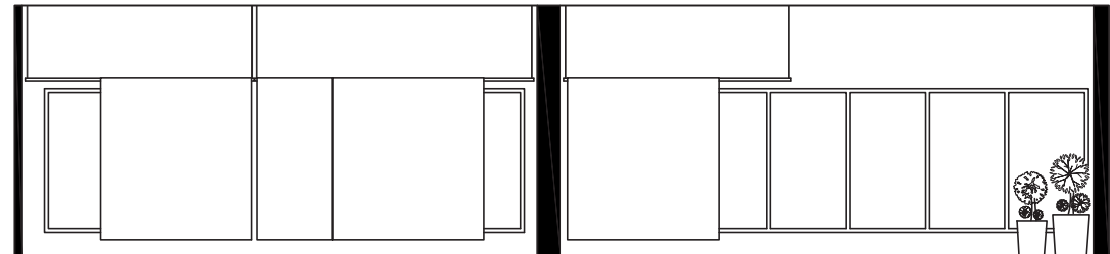

Löysin pohjapiirustus ja
3D-mallinnuskuvat
Pohjapiirustuksen mittakaava 1:100

Marjo Kivilompolo
Opinnäytetyö 2014

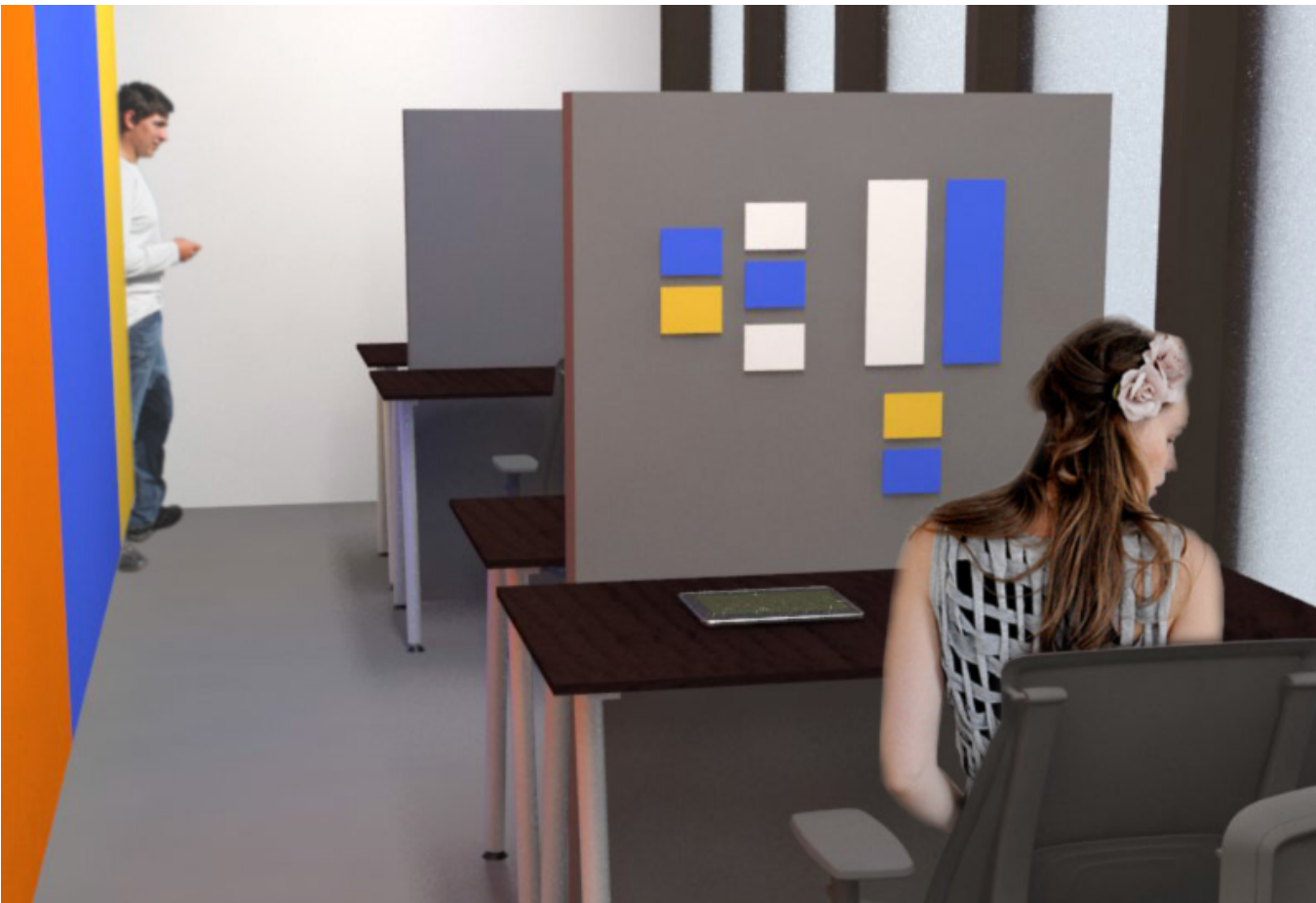

LEIKKAUS A-A

Leikkaus A-A:ssa näkyy tilanjakajahuopien paikat ja huopatankojen asennus. Puiset tangot kiinnitetään kattoon 2,3 metrin korkeudelle maasta. Pyöreiden tankojen pituus on 3 m ja halkaisija 4 cm. Tilanjakajahuovat roikkuvat vapaasti tangoilla kaksinkerroin.

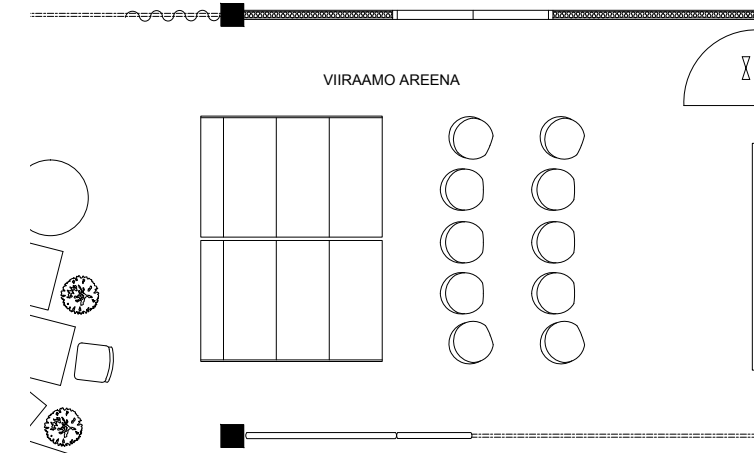
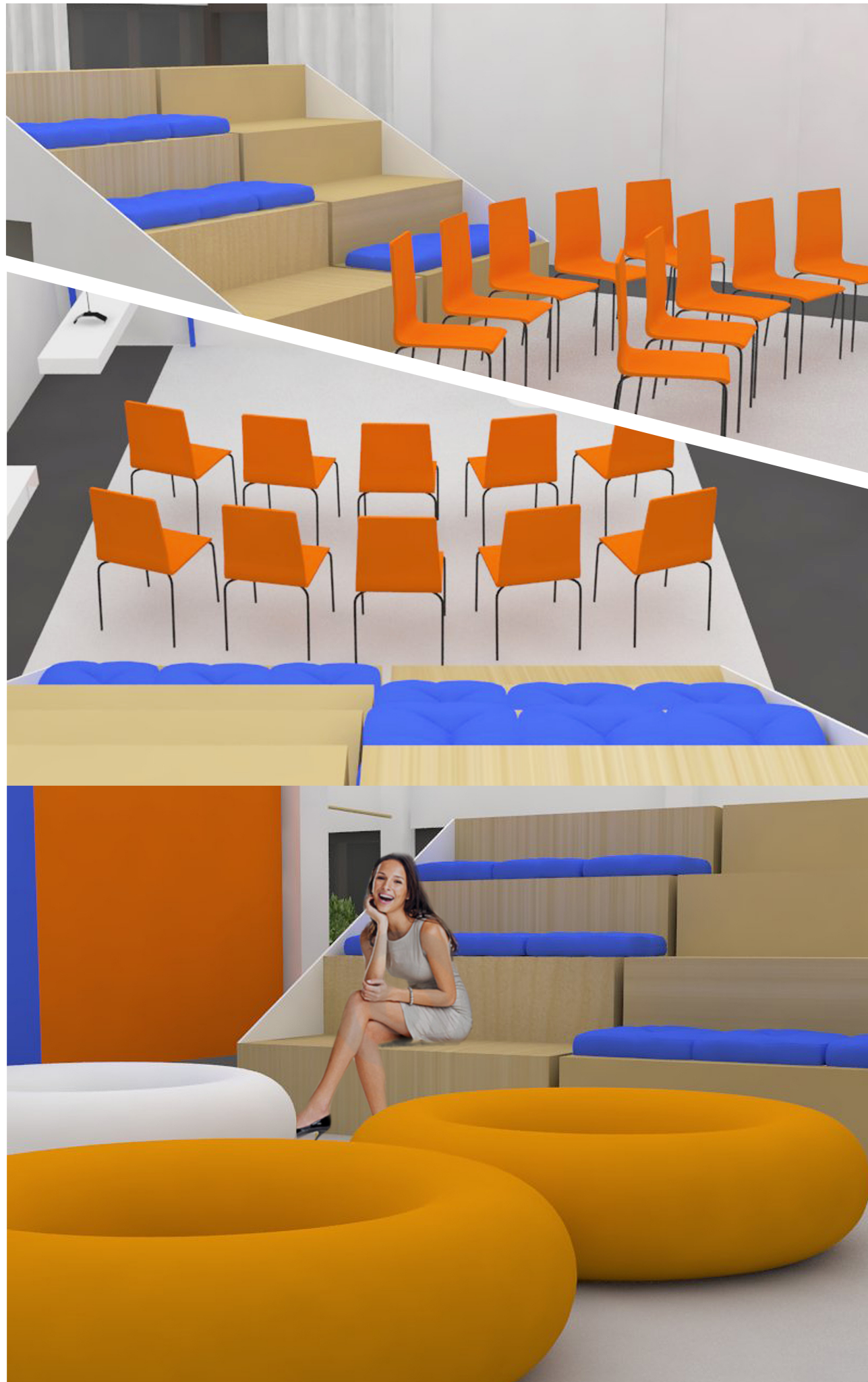
Huovat vaimentavat tilan äänimaailmaa ja rajaavat tilaa. Huopien väliin muodostuu rauhallisempia työpisteitä.

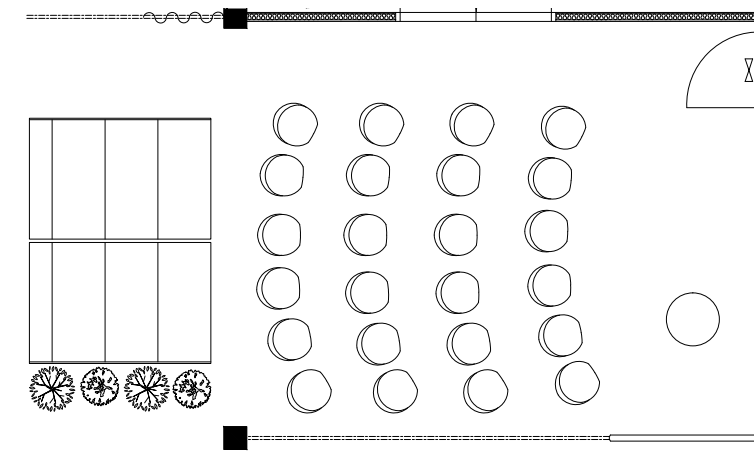
Löysin työpisteiden 3D-mallinnuskuvat
Löysin pohjapiirustus mittakaavassa 1:100
Leikkauskuva A-A

Viiraamo-areenan ideakuvat
Marjo Kivilompolo, opinnäytetyö 2014

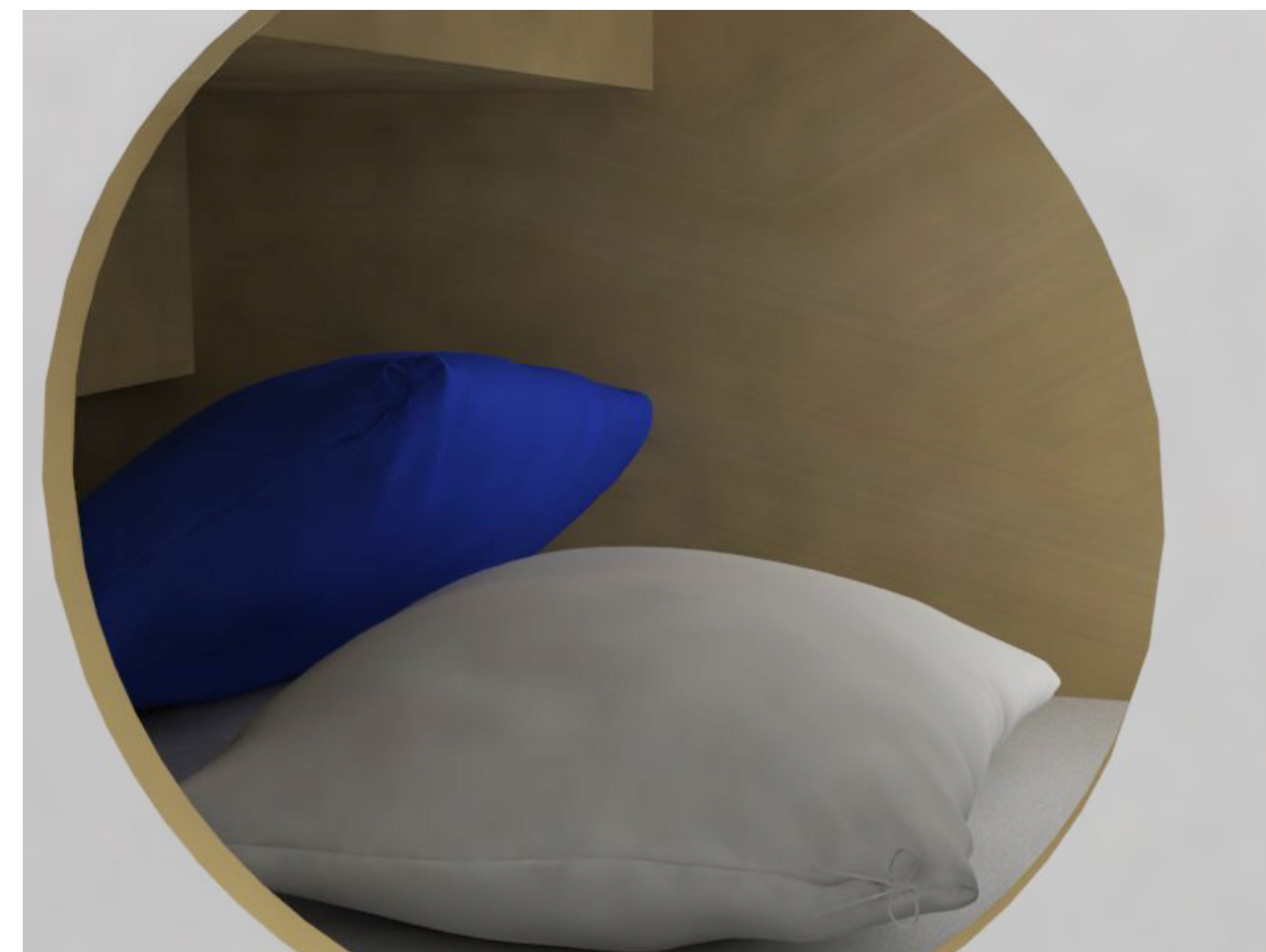

Viiraamoareena muuntuu tarpeiden mukaan. Tavallisena työpäivänä tilaan mahtuu kahdenkymmenen hengen porukalla kuuntelemaan luentoa.

Areena muuntuu helposti suurienkin tapahtumien pitopaikaksi. Areenalle saadaan mahtumaan noin viisikymmentä henkeä istuinportaita siirtämällä ja tuoleja lisäämällä.

Viiraamoareenan pohjapiirustukset ja 3D-mallinnuskuvat
Pohjapiirustuksen mittakaava 1:100

Istuinportaiden 3D-mallinnuskuvat

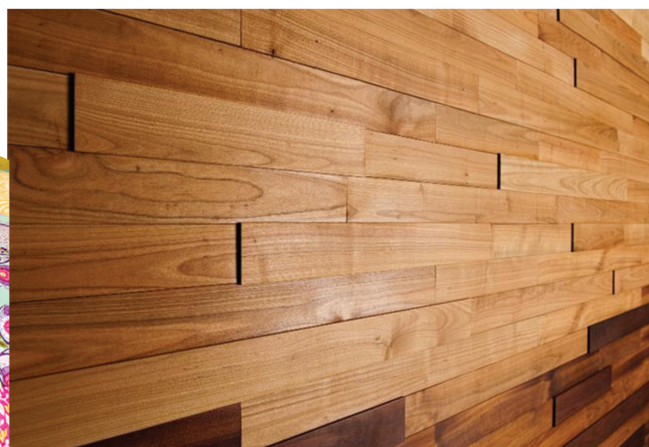

Ranta on Viiraamon rentoutumispaikka. Hyvän kirjan tai lehden ääressä aivot saavat työpäivän keskellä hetken levätä.

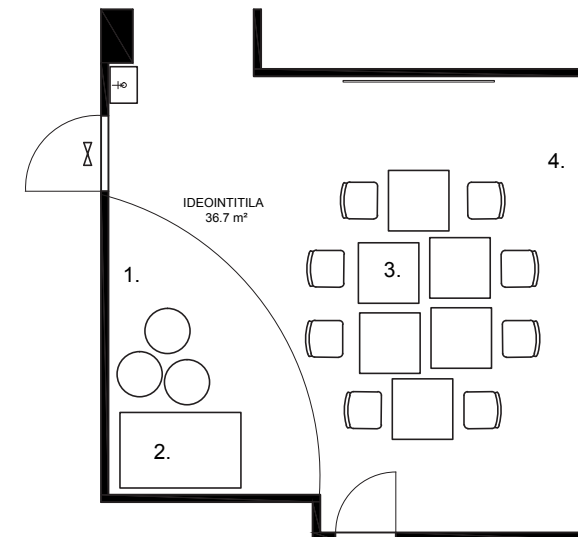
Rannan 3D-mallinnuskuvat

Marjo Kivilompolo
Opinnäytetyö 2014

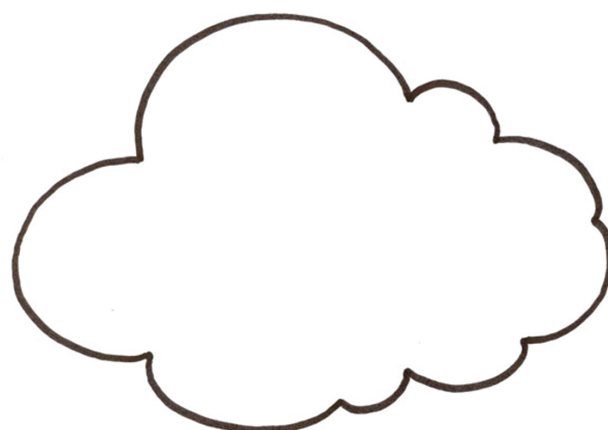
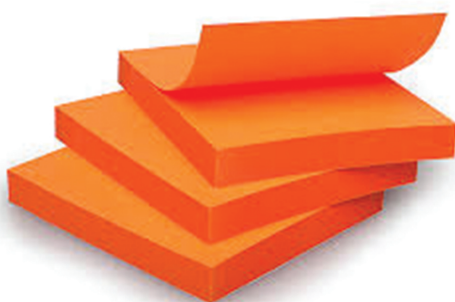

Ideointihuoneen tunnelmaa saa muunneltua erilaisilla heijastettavilla kuvamaailmoilla sekä äänillä. Meren aaltojen läikehdintää seurattaessa on helppo hetkeksi rentoutua.

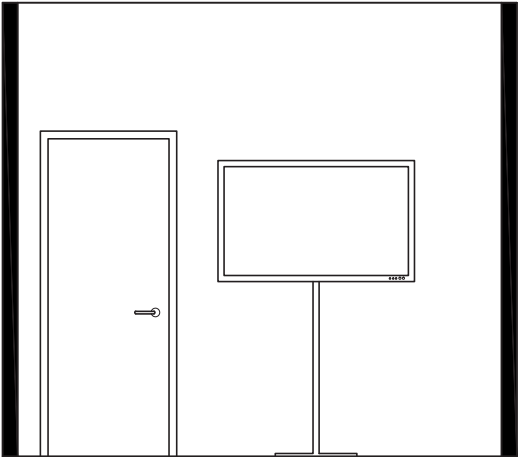
1. Sinisen maton muodostamassa ideointinurkassa on seinään saranoilla kiinnitetyt seinäelementit. Seinäelementtien toisella puolella on lautaseinä ja toisella profiloitu vaahtomuovi tai liitutaulu. Elementtejä voidaan käännetä tarpeen mukaan. Seinät toimivat monipuolisina ideaseinäinä ja akustiikkapaneleina.
2. Ideointinurkassa on kahdella alatasolla varustettu pyörillä kulkeva ideointipöytä, jossa tarvittavat ideointimateriaalit ovat aina saatavilla.
3. Pienistä pöydistä saa helposti muokattua ison kokouspöydän tai pienempiä työskentelypisteitä.
4. Tilan pitkä seinä on maalattu valkotaulumaalilla. Näin isommallekin porukalle riittää tilaa ideointiin.

Ideointitilan pohjapiirustus ja 3D-mallinnuskuvat
Pohjapiirustuksen mittakaava 1:100

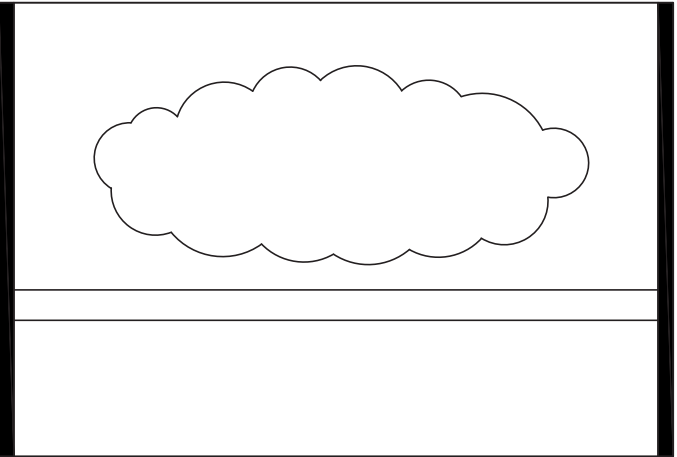

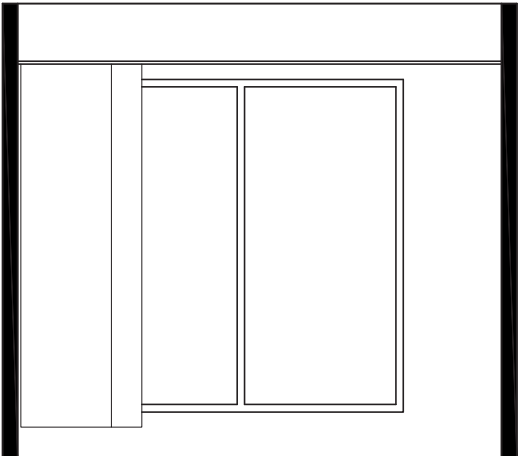
A

B

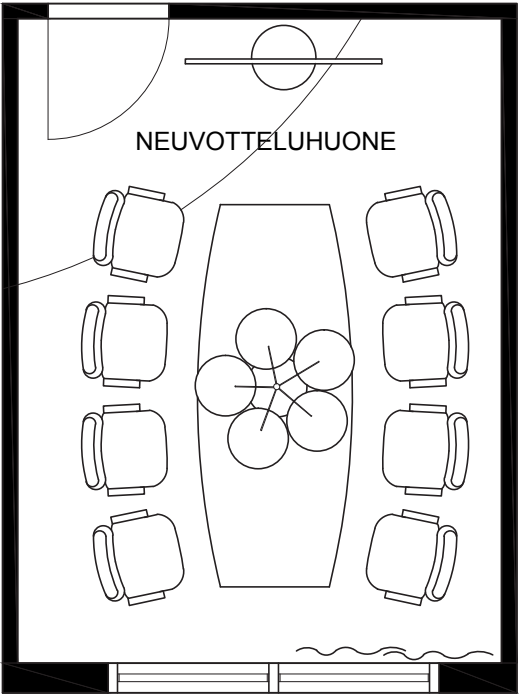
C

D

A

B

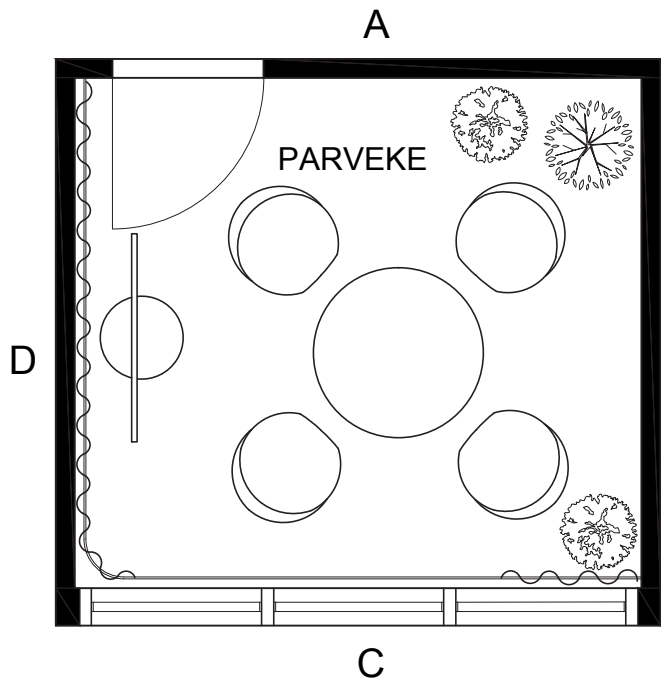
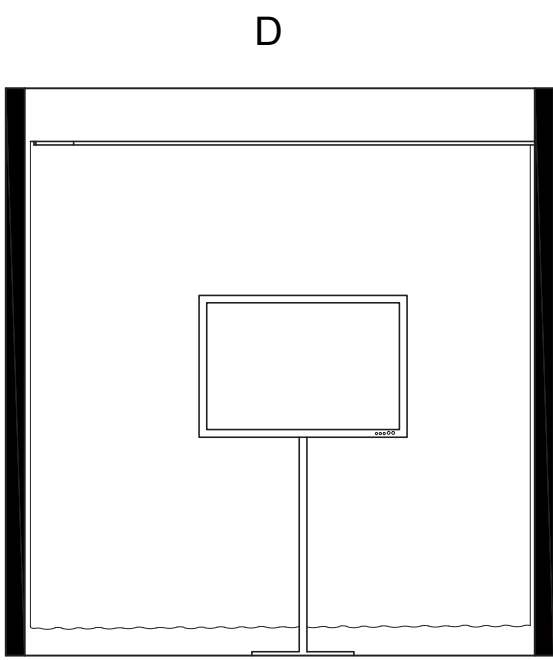
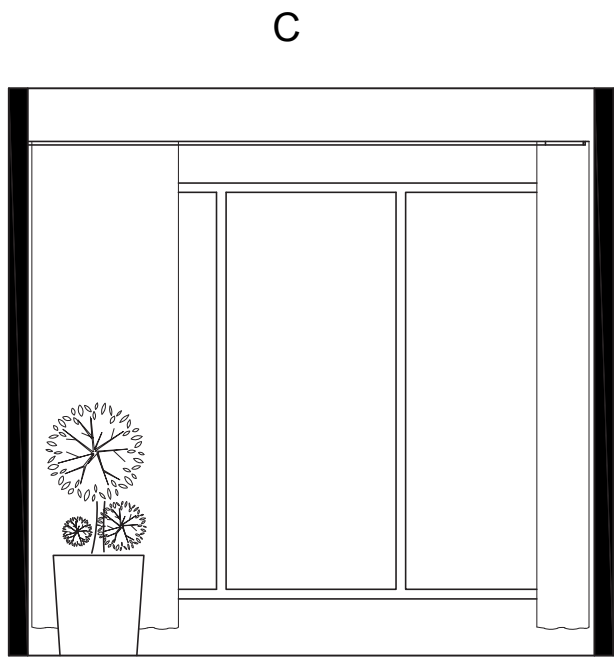
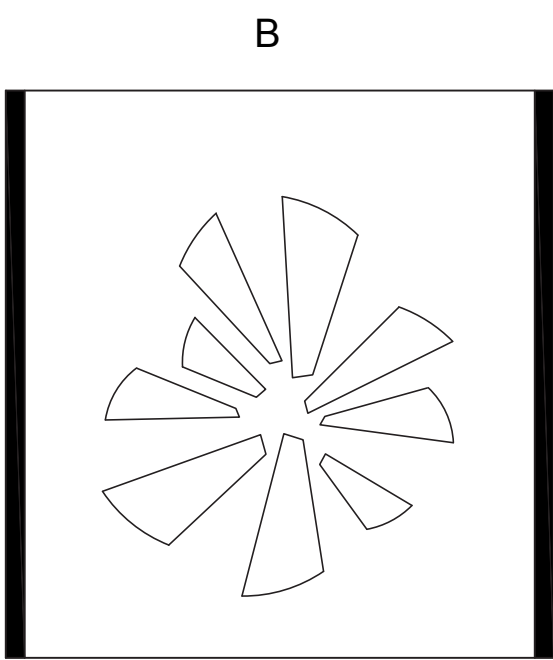
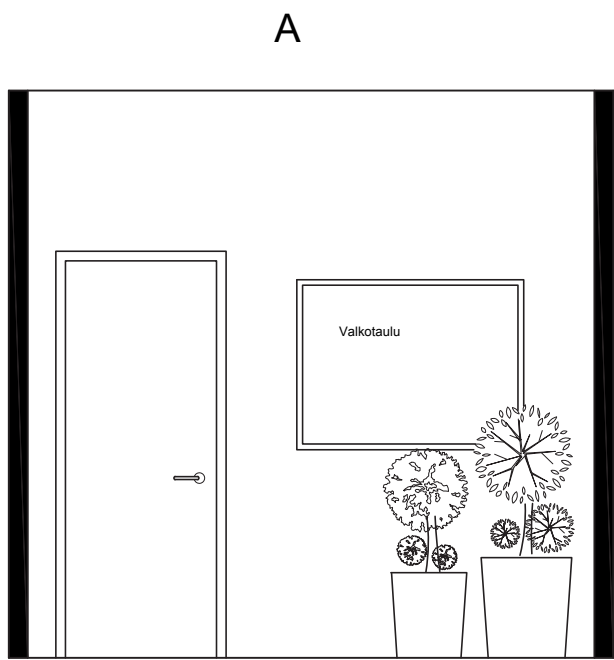
D

C

Neuvotteluhuoneen tilasuunnitelma ja 3D-mallinnuskuvat
Piirustusten mittakaava 1:50

Parvekkeen ideakuvat
Marjo Kivilompolo, opinnäytetyö 2014

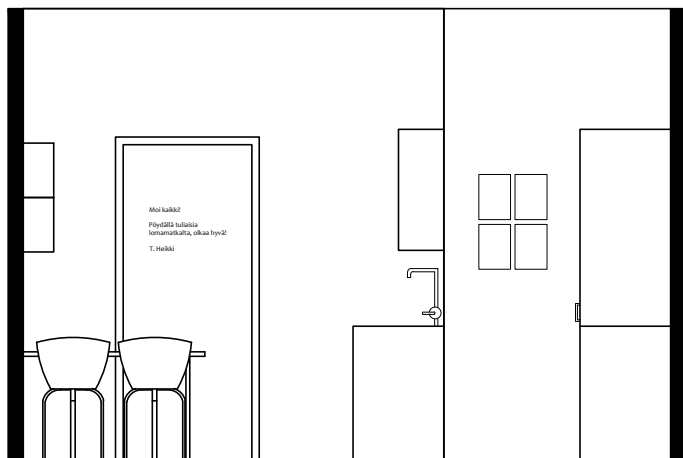

Parvekkeen tilasuunnitelma ja 3D-mallinnuskuvat
Piirustusten mittakaava 1:40

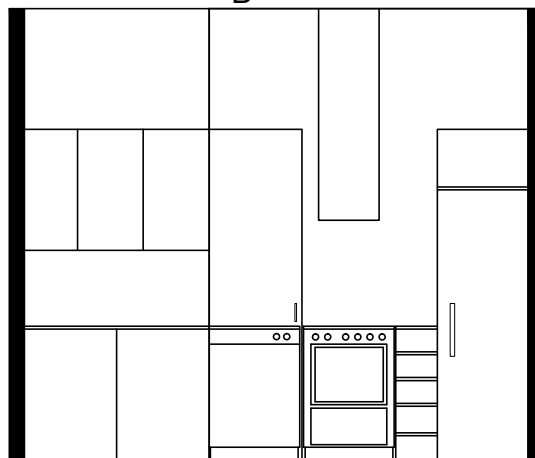

Pastakeittiön ideakuvat
Marjo Kivilompola, opinnäytetyö 2014

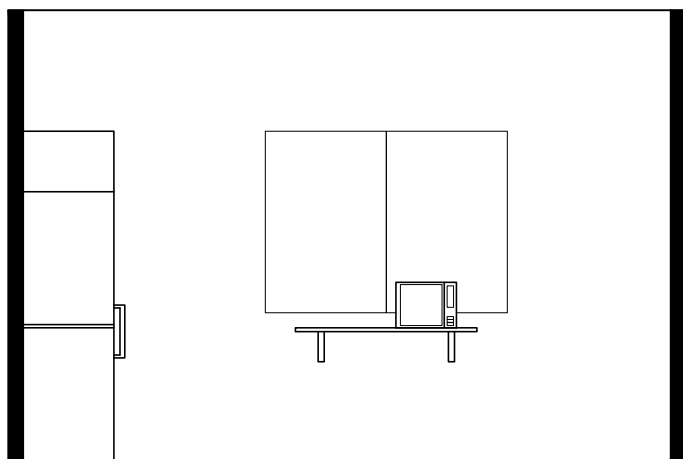
A

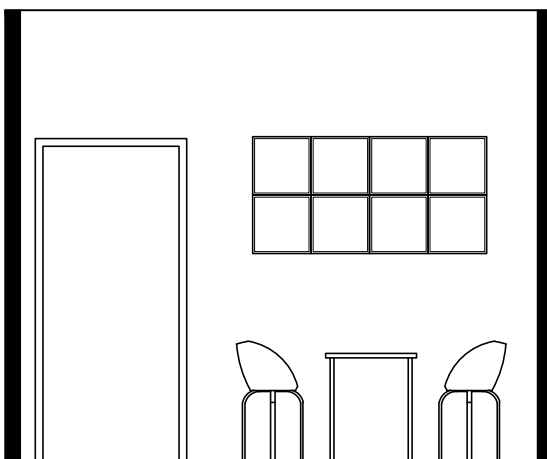
B

C

D

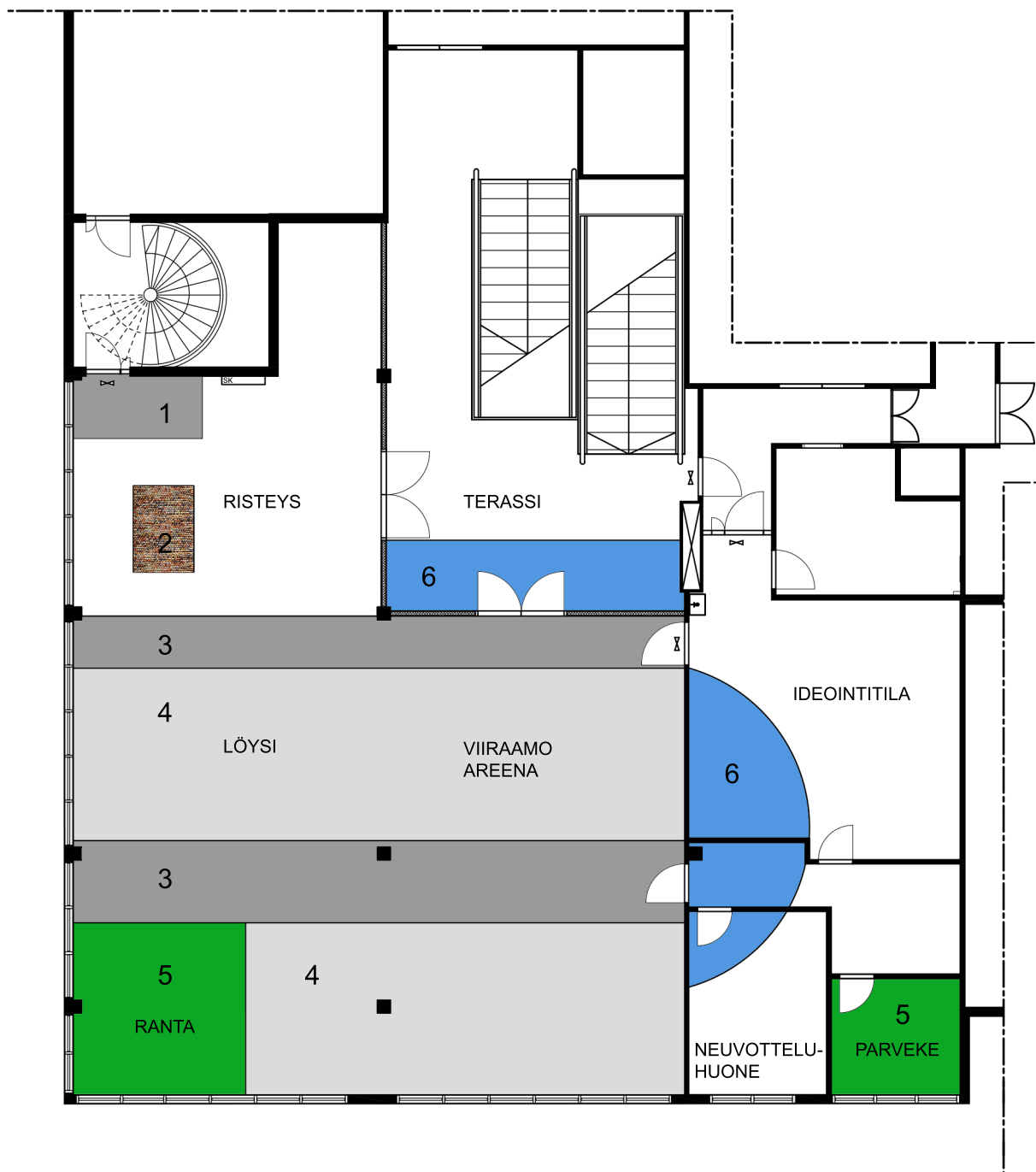
A

B

Keittiön tilasuunnitelma 1:50

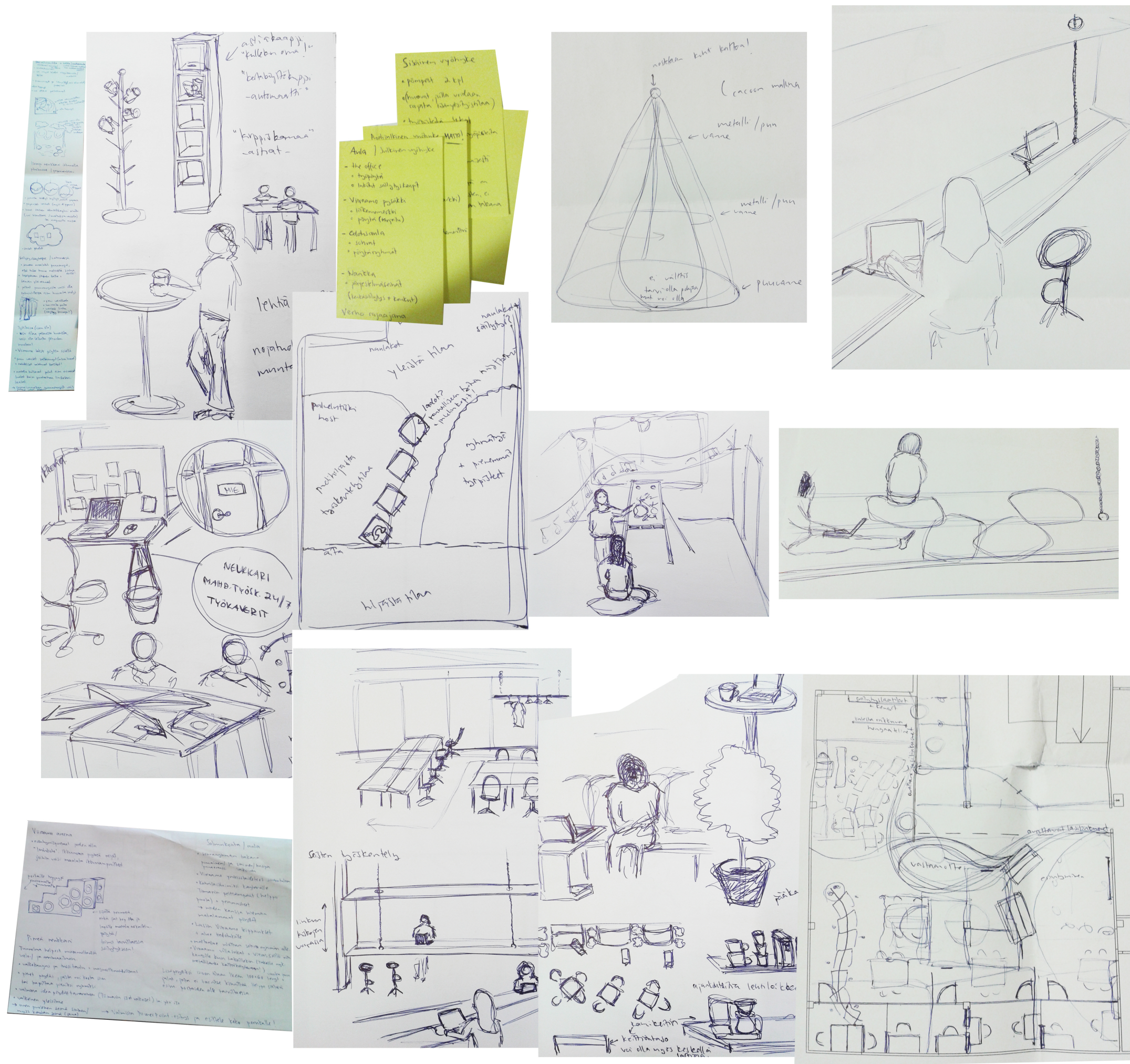
Marjo Kivilompolo
Opinnäytetyö 2014

1. Kuivaava kuramatto, tummanharmaa
2. Nirvana villamatto, värikäs
3. Lano Mambo -matto, väri 870
4. Lano Mambo -matto, väri 880
5. Pitkänukkainen ruohomatto
6. Huopamatto nukalla, väri sininen 524

Lattiakaavio 1:150

Marjo Kivilompolo
Opinnäytetyö 2014

Luonnoksia matkan varrelta